

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 2-4 Τ.Κ. 106 78 ΑΘΗΝΑ

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ (1859-1943)
Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ

**ΜΑΖΙ ΜΕ ΕΝΕΝΗΝΤΑ (90) ΚΟΡΥΦΑΙΟΥΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ
ΤΟ 1929 ΥΠΕΓΡΑΨΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ**

ΤΕΥΧΟΣ 213
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 2-4

Τ.Κ. 10678 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.-FAX 210-3819571

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ: 1975-1977

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΗ: 1983-

ΤΕΥΧΟΣ 213

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΕΚΔΟΤΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Δόρδου 35, Τ.Κ. 10443 Αθήνα
Τηλ. 210-5120009

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΟΥΞΕΝΗ ΓΙΑΧΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΟΡΑΙΔΑΣ

ΑΓΑΠΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΑΜΜΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ – ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΟΛΙΟΚΩΤΣΗΣ

Τ.Θ. 8231, Τ.Κ. 10210 ΑΘΗΝΑ

Κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό
της Ένωσης στην Εθνική Τράπεζα
040/625051-38 και του εξωτερικού
GR6101100400000004062505138

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

Τ.Θ. 8231, Τ.Κ. 10210 ΑΘΗΝΑ

e-mail: EEL1930@GMAIL.COM

www.logotexnes.gr

ellineslogotexnes.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΚΟΥΚΟΥΔΑΚΗΣ

ΖΩΟΔ. ΠΗΓΗΣ 91, 11473 Αθήνα

τηλ. 210-6429961, τηλ./fax. 210-6461660

e-mail: a_telier@otenet.gr

**Κάθε Λογοτέχνης φέρει
την ευθύνη των χειμένων του**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΚΔΟΤΗ

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ που θα συγκεντρώσει τα βλήματα των πνευματικών ανθρώπων το 2020, τους παλιούς και νέους φίλους, αλλά και τα μέλη της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών, είναι τα 90 χρόνια (1930-2020) από την ίδρυσή της. Το σπουδαίο αυτό γεγονός μας καλεί σε μια αναδρομή, που πολλά έχει να μας διδάξει, αλλά κι από πολλές παρεξηγήσεις και αβάσιμους ενθουσιασμούς να μας απομακρύνει. Εμείς, ως Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών, θέλουμε να προβάλλουμε στο τεύχος αυτό, την εξαιρετική στιγμή που έσμιξαν και με γενναιότητα προχώρησαν στην ίδρυση της Ένωσης, οι 92 σπουδαίοι πνευματικοί άνθρωποι του καιρού εκείνου, για να γεννηθεί η πηγή του πνευματικού πολιτισμού, η ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ! Θα ήθελα να εκφράσω τη βαθιά ευγνωμοσύνη μας και τη χαρά μου για όλους αυτούς τους Γίγαντες της Διανόησης του '30, της Ηρωικής Γενιάς. Οι ιδέες τους ακτινοβολούν σήμερα κι εμείς συνεχίζουμε αντλώντας δύναμη από τη γενναιοδωρία τους, ξανανωμένη (ελπίζω). Στα 90 χρόνια από την ίδρυση των πνευματικών σωμάτων στη χώρα μας, με το αρχαιότερο την Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών, υπήρξε μεγάλη διαμάχη στην πνευματική μας ζωή, που την προκάλεσαν πολλά γεγονότα και πρώτα η πίστη στην πνευματική ελευθερία. Μετά από τις ποικίλες ανακατατάξεις που έγιναν, πρώτο ήταν, πως δεν απέκλεισαν την εισβολή στη λογοτεχνία μας αντιπνευματικών στοιχείων και δεν κράτησαν μακριά αυτά, από τους τόσους κινδύνους που την απειλούσαν... Δεν ξεχνώ τις λίγες αξιόλογες προσπάθειες, ούτε υποτιμώ τη διάθεση λίγων φωτισμένων λογοτεχνών και την πολύτιμη προσφορά τους. Σε όλους αυτούς είναι αφιερωμένο το σημείωμα αυτό...

Καλές γιορτές και καλή χρονιά το 2020, με υγεία και δημιουργία...

Λ.Β.Τ.

*Ο Πρόεδρος
και το Διοικητικό Συμβούλιο εύχονται
στα μέλη και στους φίλους της Ένωσης
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ
ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ
και ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ το 2020*

Η φωτογραφία του εξωφύλλου με τον Κωστή Παλαμά, κορυφαίο εθνικό ποιητή, από τα ιδρυτικά μέλη της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών το 1929, έγινε με τη χρωματική επεξεργασία της φωτογραφίας του, από τον γραφίστα Χρήστο Καπλάνη.

Έτος 1930: Η επίσημη θεμελίωση της ανάτασης του πνευματικού κόσμου της πατρίδας μας

Η ίδρυση της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών το 1930

ΙΣΤΟΡΙΑ-ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η προσφορά του πνεύματος και των εκπροσώπων του πολιτισμού μας, στην κοινωνική πρόοδο, στην άμβλυση των αντιθέσεων, στη μείωση των ακροτήτων και του φανατισμού,

Βασίλειος Μ. Κανατάς
Ιωάννα Β. Κανατά
Νομικοί-Λογοτέχνες

στην καλλιέργεια του ευγενούς ήθους, στην τόνωση του πατριωτικού μας φρονήματος είναι, ανά τους αιώνες, διαχρονική.

Ομοίως και η συμβολή του «καλού λόγου», πεζού και ποιητικού, μέσω των λογοτεχνικών έργων για ότι ωφέλιμο σε όλους μας είναι αναμφισβήτητη.

Η λογοτεχνία και κάθε προσπάθεια και κίνηση σχετικά με αυτή είχε και θα έχει υψηλού επιπέδου στόχευση στον ψυχικό μας κόσμο.

Ας μας επιτραπεί μια ιστορική αναφορά, περιληπτική, σε πνευματική κίνηση στη νήσο Λέσβο, σκλαβωμένη τότε και επ' ευκαιρία των εορταστικών εκδηλώσεων τις ημέρες αυτές για την απελευθέρωσή της από τον τουρκικό ζυγό (τον Δεκέμβριο του 1912).

Τη δεκαετία του 1890, πνευματικοί άνθρωποι της Λέσβου, συγγραφείς, ποιητές, καθηγητές και διαφόρων επιστημών γνώστες, ίδρυσαν μια αξιόλογη πνευματική κίνηση, που την ονόμασαν

«ΛΕΣΒΙΑΚΗ ΑΝΟΙΞΗ», με σκοπό τη διάδοση του πνευματικού πλούτου για την ανύψωση του πατριωτικού φρονήματος του λαού με διαλέξεις, παραγωγή εντύπων κ.ά., ώστε να γίνει καλύτερη προετοιμασία ψυχική των μελλοντικών και κρίσιμων γεγονότων που θα ακολουθούσαν.

Η ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

Με σκέψεις, ευαισθησία, διορατικότητα οι πλέον άξιοι εργάτες του πνεύματος και του πολιτισμού μας ξεκίνησαν από τις αρχές της δεκαετίας του 1920 αξιόλογες προσπάθειες για τη «θεμελίωση» μιας σοβαρής λογοτεχνικής συνεργασίας, η οποία, ως και έγινε, ευοδώθηκε!..

Πρωτοπόροι σ' αυτή τη λαμπρή προσπάθεια ήσαν επιφανείς λόγιοι της εποχής εκείνης, στους οποίους με σεβασμό αναφερόμεθα: Κωστής Παλαμάς, Παύλος Νιρβάνας, Ιωάννης Γρυπάρης, Δημοσθένης Βουτυράς, Γεώργιος Δροσίνης, Γρηγόριος Ξενόπουλος κ.ά.

Έναρξη της νεότερης λογοτεχνίας θεωρείται το έτος 1922 με τη μικρασιατική καταστροφή να επηρεάζει άμεσα τους Έλληνες λογοτέχνες. Οι ποιητές αυτής της γενιάς εκφράζουν την απαισιοδοξία, με κυριότερο εκφραστή τον Κώστα Καρυωτάκη. Ακολούθησαν και άλλοι, όπως οι Μαρία Πολυδούρη, Ναπολέον Λαπαθιώτης, Τέλλος Άγρας

κ.ά. Οι νέες φιλοσοφικές τάσεις δε γινόταν να μη στιγματίσουν την ποίηση. Το βασικό χαρακτηριστικό της ποιητικής ανανέωσης είναι η καθιέρωση του ελεύθερου στίχου η εισαγωγή του υπερρεαλισμού, ενώ στην πεζογραφία καλλιεργείται ιδιαιτέρως το αστικό μυθιστόρημα και εμφανίζονται κάποιες μοντερνιστικές τάσεις, όπως ο εσωτερικός μονόλογος.

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

Το 1923 ο Ιωάννης Γρυπάρης αναλαμβάνει τη Δ/ση Γραμμάτων και Τεχνών του Υπουργείου Παιδείας. Τότε σκέφτηκε να ενώσει τους πνευματικούς ανθρώπους της χώρας μας σ' ένα σωματείο. Η ιδέα της συγκέντρωσης και του συνασπισμού ήταν αόριστος πόθος για λίγους απ' αυτούς. Και χρειάστηκε κάποια δραστήρια πρωτοβουλία λίγων για να κινηθούν και να συμμαζωχτούν.

Η Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών είναι το πρώτο ιδρυθέν ελληνικό σωματείο και υφίσταται νομίμως αναγνωρισμένο από το 1930. Η πρωτοβουλία της ίδρυσης του ανήκει στον Ι. Γρυπάρη, τότε διευθυντή Γραμμάτων και Τεχνών του υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων».

Με την τήρηση των νομίμων διαδικασιών εγένετο προσφυγή-αίτηση την 10ην Δεκεμβρίου 1929, στο αρμόδιο Δικαστήριο και εξεδόθη η υπ' αρ. 422/29-1-1930 απόφαση του Δικαστηρίου των εν Αθήναις Πρωτοδικών, σύμφωνα δε με το δατακτικό αυτής, το οποίο παραθέτουμε επί λέξει, αναφέρεται:

«Διά ταῦτα

Διατάσσει τὴν ἐπιμελεία τοῦ Γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τοιχοκόλλησιν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Σωματείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν “Ἐνωσις Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν” ἐπὶ δεκαήμερον ἐν τῷ ἀκροτηρίῳ τοῦ Δικαστηρίου τούτου κατὰ τὴν μετὰ ταῦτα καταχώρησιν του ἀνωτέρω Σωματείου εἰς τὸ βιβλίον τῶν “Ἀνεγνωρισμένων Σωματείων” καὶ ἐν ἰδίᾳ αὐτοῦ σελίδι.

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω

Ἀναγνωρίζει τὸ εἰρημένον Σωματεῖον ὡς Ἐπαγγελματικόν.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῃ Ἰανουαρίου 1930.

Ὁ Προεδρεύων Ὁ Δικ. Γραμματεὺς

Ἐδημοσιεύθη τὴν 31ην Ἰανουαρίου 1930».

Είναι χρήσιμο να αναφέρουμε και τα εξής ιστορικά προηγηθέντα για να εκτιμηθούν δίκαια οι προηγηθείσες προσπάθειες των ιδρυτών της «ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ» για να υπάρξει η θετική κατάληξη.

Τα στοιχεία αυτά, όπως και η ανωτέρω δικαστική απόφαση, ευρίσκονται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

Συγκεκριμένα: Το 1923 ιδρύεται, με πρωτοβουλία του Παύλου Νιρβάνα, «Σύνδεσμος Λογοτεχνών Αθηνών» με σχετικό Ὑπόμνημά τους προς το Πολιτικό Γραφείο του Πρωθυπουργού. Το 1925 δημοσιεύθηκε «Καταστατικόν Συλλόγου Λογοτεχνῶν-Καλλιτεχνῶν», όλα αυτά δε ως προάγγελοι της ίδρυσης της ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ, που ακολούθησε και που είναι

το αρχαιότερο Λογοτεχνικό Σωματείο της πατρίδας μας, με συνεχή και αδιάκοπη προσφορά στον πολιτισμό μας, στα γράμματα στις νέες γενιές μας με ανιδιοτέλεια.

Σήμερα, ύστερα από πολύχρονη τεκμηρίωση, οφείλουμε να επαναπροσδιορίσουμε και να ξαναγράψουμε με τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας αυτή τη στιγμή, χάρη της αλήθειας και του σεβασμού σ' αυτούς, τα ονόματα των Προέδρων της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών. Ακόμη στην αναρτημένη πλάκα που υπάρχει στη Στέγη μας και να συμπληρωθούν σωστά οι φωτογραφίες τους για τους τωρινούς και τους επίγονους που αναζητούν την ιστορική διαδρομή του σωματείου μας.

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1. Ιωάννης Γρυπάρης	1930-1931
2. Μιλτιάδης Μαλακάσης	1931-1934
3. Νικόλαος Ι. Λάσκαρης	1934-1936
<i>(Διακοπή λειτουργίας βιαιώς, 4/8/36)</i>	
4. Δημήτριος Καλογερόπουλος	1944-1954
5. Αλέξανδρος Φιλαδελφείας	1954-1955
6. Στέλιος Σπεράντσας	1955-1962
7. Απόλλων Λεονταρίτης	1962-1972
8. Δημοσθένης Ζαδές	1972-1974
9. Νικόλαος Στασινόπουλος	1974-1996
10. Στέλλα-Ροζίτα Κωνσταντίνου	1996-1998
11. Γιάννης Καραργύρης	1998-1999
12. Δημήτριος Τσουκνίδας	1999-2009
13. Λευτέρης Β. Τζόκας	2009-

Η δικτατορία της 4ης Αυγούστου 1936 διακόπτει βίαια τα αριστερά περιοδικά και ρίχνει στην πυρά τα βιβλία με κοινωνικό περιεχόμενο. Ακόμα κλείνει πολλά

σωματεία κι ανάμεσά τους την Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών. Όπως τώρα με διαταγή του μεταξικού καθεστώτος, έτσι και το 1943, με γερμανική διαταγή, όσα λειτουργούσαν. Με ενέργειες μιας Διοικούσας Επιτροπής, που είχε προσωρινό Πρόεδρο τον Δημήτριο Καλογερόπουλο, καλείται στις 20 Φεβρουαρίου 1944 για να επανιδρύσει το σωματείο με την επωνυμία «Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών» και όχι «Ένωσις», που εκλέγουν Προεδρείο στις 24 Φεβρουαρίου 1944 και Πρόεδρο τον Δ. Καλογερόπουλο, που υποβάλλουν Καταστατικό στο Πρωτοδικείο Αθηνών και παρίσταται ο δικηγόρος Γρηγόριος Παπαφλέσσας. (Υπάρχει στο Αρχείο της Ένωσης Βιβλίο Πρακτικών και το Καταστατικό). Είναι αλήθεια ότι από το Καλοκαίρι του 1942 αναμενόταν οι άδειες για επαναλειτουργία πολλών πνευματικών σωματείων, θεάτρων και ο καλλιτεχνικός και πνευματικός κόσμος της χώρας μας, ας βίωνε με τον πιο δραματικό τρόπο τις επιπτώσεις της πείνας και της κατοχής.

Η Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών, το αρχαιότερο ελληνικό σωματείο της χώρας, λοιπόν, που ιδρύθηκε το 1930, τον επόμενο χρόνο (2020) συμπληρώνει τα ενενήντα χρόνια ζωής και γόνιμης λογοτεχνικής προσφοράς.

Τον προσεχή Φεβρουάριο 2020, η Ένωση οργανώνει μια σειρά πνευματικών εκδηλώσεων (ομιλίες, απονομή διπλωμάτων, σημάτων, μεταλλίων κ.ά.) προκειμένου να τιμήσει τη μακρά πνευματική διαδρομή και δράση της, να επισημάνει και να προβάλλει τις πνευματικές αξίες και ταυτόχρονα να παρουσιάσει τις επιπτώσεις τους, μέσα

από την έναν περίπου αιώνα πορεία της και την ιδιαίτερη συνεισφορά της στο χώρο των λογοτεχνικών και όχι μόνον εντύπων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (2018-2022)

- 1) Λευτέρης Β. Τζόκας, Πρόεδρος
- 2) Πολυξένη Γιάχου, Αντιπρόεδρος
- 3) Απόστολος Φορλίδας, Γεν. Γραμματέας
- 4) Ευθύμιος Κολιοκώτης, Ταμίας
- 5) Τάκης Παπαδημητρίου, Κοσμήτορας
- 6) Κων/νος Ράμμος, Έφορος Βιβλιοθήκης
- 7) Αγάπη Ευθυμιοπούλου, Μέλος
- 8) Κων/να Γεωργαντά, Μέλος
- 9) Κων/νος Κανατάς, Μέλος.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το 1975 η Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών απέκτησε το δικό της έντυπο, το περιοδικό που ονομάστηκε ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ. Από τότε εκδίδεται ανελλιπώς μέχρι και σήμερα. Μέχρι 30/09/2013 κυκλοφορούσε ανά δίμηνο και από 1/10/2013, για λόγους οικονομικούς, κυκλοφορεί ανά τρίμηνο. Το περιοδικό, εκτός από τα νέα της Ένωσης που περιλαμβάνει κάθε φορά, φιλοξενεί κείμενα των μελών του και κάθε τρίμηνο ταξιθεύει στα πέρατα του κόσμου. Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή, την οποία, για τη διετία 2018-2022, αποτελούν οι: ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Λευτέρης Β. Τζόκας, Πρόεδρος της Ένωσης. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Δημήτρης (Τάκης) Παπαδημητρίου, Κοσμήτορας. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Πολυξένη Γιάχου, Αντιπρόεδρος, Απόστολος Φορλίδας, Γενικός Γραμματέας, Αγαπούλα Ευθυμιοπούλου, Μέλος, Κωνσταντίνος Ράμμος, Έφορος Βιβλιοθήκης.

ΠΗΓΕΣ

- 1) Ένωσις Ελλήνων Λογοτεχνών, Εφ. Πρωία, 17/3/1930, 16/6/1930, 19/11/1930, 18/7/1931, 19/7/1931, 19/11/1931, 19/2/1932.
- 2) Ένωσις Ελλήνων Λογοτεχνών, Εφ. Ελεύθερον Βήμα, 17/10/1932, 8/2/1933.
- 3) Νίκος Α. Στασινόπουλος: «Τα πενήντα χρόνια της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών (1929-1979)».
- 4) Φαίδρα Ζαμπαθά-Παγουλάτου: «Ιστορικές Μηνήμες Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών (1934-1984) (Αθήνα, 1987)».
- 5) Κώστας Ρούτης: «Ιστορική αναδρομή της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών» (Αθήνα 2001).
- 6) Βασίλης Μόσχος: «Οι διαστάσεις της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών στη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου» «Ενημερωτικό Δελτίο», Ε.Ε.Λ., τεύχος 2/Ιούλιος Σεπτέμβριος 2009.
- 7) Λευτέρης Β. Τζόκας: Ε.Λ.Ι.Α. (Έρευνα για την Ίδρυση της Ένωσης), Καλοκαίρι 2009.
- 8) Λευτέρης Β. Τζόκας: «Ιωάννης Γρουπάρης-Ο πρώτος Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών (1930-1931)», περ. «Λογ. Δημ.», τ. 188/Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2013.
- 9) Λευτέρης Β. Τζόκας: «Η Αθήνα του Μεσοπολέμου 1922-1940» (Λογοτεχνία), έκδοση Αθήνα 2014.
- 10) Σωκράτης Νιάρος: «Ο θεσμός των λογοτεχνικών βραβείων στην Ελλάδα (1910-1942) και η Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών», Διδακτορική Διατριβή (Παν/μιο Ιωαννίνων) Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλολογίας (Τομέας Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας), Ιωάννινα, 2016-2017, σελ. 622.
- 11) Βασίλης Κανατάς: Γ.Α.Κ.-Τμήμα Βιβλιοθήκης και Αναγνωστηρίου (Πολιτικών Αποφάσεων Πρωτοδικείου Αθηνών), Αθήνα, 28/9/2018.
- 12) Βασίλης Κανατάς: Γ.Α.Κ. (Αρχείο Πολιτικού Γραφείου Πρωθυπουργού), Αθήνα, 10-1-2019.
- 13) Στυλιανός Ι. Μανουσάκης: «Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών», εφ. «Έγκυρος ανταποκριτής», αρ. φύλ. 106/30 Οκτωβρίου 2019.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΑΣ

Η παρουσίαση της ποιητικής συλλογής «Στα δένδρα μιλώ με τ' όνομά τους» της κ. Γιώγιας Σώκου, μέλος της Ένωσης, πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 8 Οκτωβρίου 2019, το βράδυ, στο χώρο εκδηλώσεων της Κρητικής Εστίας (Στράβωνος 12 - Παγκράτι). Για το έργο της ποιήτριας μίλησαν, από δεξιά ο πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών Λευτέρης Β. Τζόκας, ο πρόεδρος της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών Κώστας Καρούσος, ο Μανώλης Πατεράκης, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Πολιτιστικών Κρητικών Σωματείων, η ποιήτρια Γιώγια Σιώκου-Κοματσουλάκη και τέλος η κ. Μαρία Αλεξανδράκη Επ. Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και Επισημώνων Πληροφόρησης που συντόνισε την εκδήλωση.

Η παρουσίαση της ποιητικής συλλογής «Ερωτικός Αντίλογος» της κ. Βαλεντίνας Μπατσάλη, πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 16 Οκτωβρίου 2019, στις 7 το βράδυ, στην αίθουσα «Μιχαήλας Αβέρωφ» της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών (Γενναδίου 8, Αθήνα). Για το έργο μίλησαν, από αριστερά, ο Λευτέρης Β. Τζόκας, πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών, η Ρέα Γιαννοπούλου, ηθοποιός, πεζογράφος, θεατρική συγγραφέας, μέλος της Ε.Ε.Λ., ο Δημήτρης Καραμβάλης, ποιητής, δοκιμιογράφος και νομικός, η ποιήτρια Βαλεντίνα Ε. Μπατσάλη, η Κατερίνα Ντούγκα-Κοτοπούλου, λογοτέχνης, μέλος της Ε.Κ.Ν.Μ. της Ε.Ε.Λ. και η Κωνσταντίνα Γεωργαντά, ηθοποιός, θεατρική συγγραφέας και πολιτιστική παραγωγός, μέλος Δ.Σ. της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών, που συντόνισε την εκδήλωση. Χαιρετισμούς έκαναν ο Κώστας Καρούσος, πρόεδρος της Ε.Ε.Λ., ο Παύλος Ναθαναήλ, τ. πρόεδρος και νυν αντιπρόεδρος της Ε.Ε.Λ., ο Χρήστος Γκόντζος, τ. Σχοη. Σύμβουλος, συγγραφέας και ο Νίκος Ρίγγας, νομικός και ποιητής, αμφότεροι μέλη της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών. Ακούστηκαν μελοποιημένα ποιήματα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΑΣ

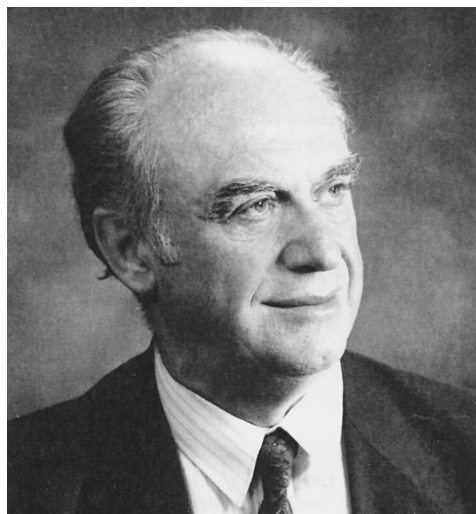
Η παρουσίαση του μυθιστορήματος «Το Μοιραίο Μαντήλι» του Γιάννη Τσώλη, πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα, 11η Νοεμβρίου 2019, στις 7 το βράδυ, στην αίθουσα της «Μιχαήλας Αβέρωφ» (Γενναδίου 8), από την Εταιρία Ελλήνων Λογοτεχνών και τις εκδόσεις «ΑΓΓΕΛΑΚΗ». Μίλησαν για το έργο, από αριστερά, ο Λευτέρης Β. Τζόκας Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών, ο συγγραφέας Γιάννης Κ. Τσώλης και το μέλος του Δ.Σ. της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών Αυγερινός Ανδρέου και πίσω ο συντονιστής δημοσιογράφος Θεοδόσης Κοντόζογλου, η σύζυγός του κ. Ελένη Συκά-Κοντόζογλου, η κ. Αλεξάνδρα Βαΐτη-Βάκρου, που διάβασαν κείμενα Παύλος Ναθαναήλ τ. Πρόεδρος και νυν Αντιπρόεδρος ΕΕΛ, στο αναλόγιο ο Σπύρος Ζαχαράτος πρόεδρος ΕΚΝΜ-ΕΕΛ και ο Κώστας Καρούσος πρόεδρος της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών, που χαιρέτισαν.

Η παρουσίαση του πολύπτυχου έργου «Μουσικός περίπατος» πραγματοποιήθηκε στις 24-10-2019 στο Πνευματικό Κέντρο Ιωαννινών με μεγάλη επιτυχία. Μίλησαν ο κ. Γεώργιος Καψάλης πρ. Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, η συγγραφέας κ.Ελ. Τζιάλλα και ο μουσουργός κ. Γεώργιος Χλίτσιος. Τα τραγούδια παρουσίασαν η χορωδία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, υπό την διεύθυνση της κ. Ειρήνης Νικολάου καθηγήτριας του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου και η χορωδία του μουσικού Σχολείου με τη διδασκαλία των τραγουδιών από τις μουσικούς κ. Βάσω Νταλαγιάννη, Χριστίνα Σωτηρίου και Τέτα Πάτσιου υπό τη Δ/ση του κ. Αθανασίου Τσάνη. Ήδη το έργο άρχισε να διδάσκεται και να χρησιμοποιείται για τα Ελληνόπουλα σε κάθε μεριά της γης.

ΕΦΥΓΕ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ Ο ΦΩΤΗΣ Ι. ΜΗΤΣΗΣ

*πρ. Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών
μέλος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών*

Σε ηλικία 93 ετών έφυγε από τη ζωή, στις 3 Αυγούστου 2019, ο **Φώτης Ι. Μήτσης**, πρ. Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών, από το Φοινίκι Φιλιατών. Ήταν ομότιμος Καθηγητής της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος του Νοσοκομείου «Ο Ευαγγελισμός» και συγγραφέας πολλών βιβλίων. Απ' αυτή την ιδιότητα εξελέγη αριστίνοδον μέλος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών, από το 2015. Στους οικείους του, εκφράζουμε τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια.

A.B.T.

ΑΤΙΤΛΟ

Στο Λευτέρη Β. Τζόκα

αγάντα αγωνιστή άνθρωπε
μέσα σου χτυπάει
η καρδιά του Σίσυφου
τροχαλίες τα σημάδια
της πράξης – αποτύπωμα ιδέας
που σ' ανεβάζει στο ικρίωμα
της πλάνης
για ν' αντικρύζει με απορία
την άβυσσο του πάθους
το χάος της ήττας
και το χρέος μένει κρεμασμένο
της προδοσίας θύμα
για να καταδείχνει στον άνθρωπο
πως δεν υπάρχει ανάσταση
υπάρχει μόνο στάση

• δωρος

ΕΦΥΓΕ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ Ο ΕΚΔΟΤΗΣ ΤΗΣ «ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ» ΗΛ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΦΥΓΕ, έτσι, αναπάντεχα απ' τη ζωή, σε ηλικία 87 ετών, ο εκδότης της εφημερίδας «Φθιωτιδοφωνικός» και του περιοδικού «ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ» Ηλίας Ασημακόπουλος. Την προηγούμενη μέρα είχαμε μαζί του μια μακρά τηλεφωνική συνομιλία, για τα εκδοτικά, πολιτιστικά κ.ά. θέματα. Την επόμενη, 15/10/2019 μας πήρε τηλέφωνο η σύζυγός του κ. Αγγελική, για να μας αναγγείλει το δυσάρεστο γεγονός. Στο Κοιμητήριο του Κόκκινου Μύλου έγινε η εξόδιος ακολουθία, που παραβρέθηκαν πολλοί, φίλοι και συγγενείς Ρουμελιώτες, εκδότες, δημοσιογράφοι, συγγραφείς και όχι μόνο, καθώς ήταν αγαπητός σε όλους. Ένας λεβέντης ρουμελιώτης!... Στα λόγια αγάπης που είπαμε, αφού ήταν βραβευμένο μέλος από την Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών, με το Χρυσό Μετάλλιο Πνευματικής Αξίας Α' Τάξεως, μετά Διπλώματος, στις 15/12/2016, ενώπιον κοινού σε μεγαλειώδη εκδήλωση, αναφερθήκαμε στη γνωριμία μαζί του, τον Οκτώβριο 1969, με την έκδοση του περιοδικού του «Στερεά Ελλάς» και φιλοξένησε στο τεύχος Οκτωβρίου 1969 τη μελέτη μου «Βαράσοβα - Το μυθικό ρουμελιώτικο βουνό». Έκτοτε είχαμε φιλική συνεργασία μέσα στο περιοδικό στα πενήντα χρόνια (1969-2019) ολόψυχη και δημιουργική. Στην οικογένειά του, κ. Αγγελική και τις κόρες του, επιστήμονες, Φανή και Τζορτζίνα, αμφοτέρες Δρ. Ηλεκτρ. Μηχ. και Μηχ. Η/Υ του ΕΜΠ, η Ε.Ε.Λ. συλλυπείται και λέμε, ότι θα τον θυμόμαστε μαζί σας, όσο ζούμε...

A.B.T.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ"

Η "Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών", το αρχαιότερο ελληνικό λογοτεχνικό σωματείο, που ιδρύθηκε το 1930, τον επόμενο χρόνο (2020), συμπληρώνει τα ενενήντα χρόνια ζωής και γόνιμης λογοτεχνικής προσφοράς.

Τον προσεχή Φεβρουάριο (2020), η "Ένωση" οργανώνει μια σειρά πνευματικών εκδηλώσεων (ομιλίες, απονομή διπλωμάτων, σημάτων, μεταλλίων κ.ά.), προκειμένου να τιμήσει τη μακρά πνευματική διαδρομή και δράση της, να επισημάνει και να προβάλει τις πνευματικές αξίες και ταυτόχρονα να παρουσιάσει τις επιπτώσεις τους, μέσα από την έναν περίπου αιώνα πορεία της και την ιδιαίτερη συνεισφορά της στον χώρο των λογοτεχνικών και όχι μόνον εντύπων.

Ο εκλεκτός φίλος, ποιητής και συγγραφέας **Λευτέρης Τζόκας**, Πρόεδρος της "Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών", στην προεδρία του διαχειρίστηκε εύστοχα και εποικοδομητικά τόσο τους στόχους της "Ένωσης", ανέβασε σημαντικά το επίπεδο και την προσφορά της, όσο και το θαυμάσιο περιοδικό "Λογοτεχνική Δημιουργία", εντάσσοντάς το στα κορυφαία λογοτεχνικά έντυπα ο τόπου μας. Το τεύχος 211/Απρ. - Ιούν. 2019, το οποίο είναι αφιερωμένο στα 221 χρόνια από τη γέννηση του μεγάλου Εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού (1798 - 2019).

Σημειώνεται ότι η "Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών", σε επίσημη εκδήλωσή της πριν από χρόνια, βράβευσε τα "Λιμενικά Χρονικά", όργανο της "Ένωσης Αποστράτων Αξιωματικών Λιμενικού Σώματος", αυτόχρονα με το καταξιωμένο περιοδικό της "Ένωσης Αποστράτων Αξιωματικών Πολεμικού Ναυτικού" "Ναυτική Ελλάδα".

Στον εκλεκτό φίλο και συνοδοιπόρο **Λευτέρη Τζόκα** ευχόμαστε από καρδιάς καλή επιτυχία στις εκδηλώσεις της επετείου της "Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών" και καλή και μακρά η συνέχεια του περιοδικού της "Λογοτεχνική Δημιουργία".

Κ.Μ. Σταμάτης

14

ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ • ΤΕΥΧΟΣ 119/ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΤΟ ΝΕΟ ΤΕΥΧΟΣ 212 ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Κυκλοφόρησε το νέο (υπ' αριθ. 212) τεύχος του μοναδικού λογοτεχνικού Περιοδικού ευρείας κυκλοφορίας «**Λογοτεχνική Δημιουργία**».

Και το τεύχος αυτό είναι από πάσης απόψεως άρτιο. Και τούτο χάρις στην εμπειρία και την επιμέλεια που διακρίνει τον φίλο εκδότη του και Πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών ευπαιτητή κ. **Λευτέρη Τζόκα**.

Το τεύχος, θα σημειώναμε, ότι είναι αφιερωμένο στην επαρχία μας και στους Ολυμπίους. Και τούτο διότι:

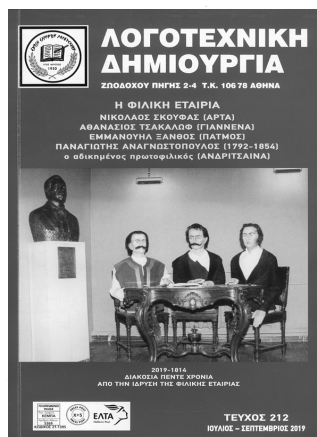
— Περιλαμβάνει αριθμό άρθρων, ρεπορτάζ και ειδήσεων από την επαρχία μας.

— Κοσμεί το εξώφυλλο του τεύχους με φωτογραφία των ιδρυτών της Φιλικής Εταιρείας από τις προτομές των που υπάρχουν στο Μουσείο Φιλικής Εταιρείας στην Οδησό της Ρωσίας, μεταξύ των οποίων και της προτομής του συμπατριώτη μας Ολύμπιου **Παναγιώτη Αναγνωστόπουλου**.

— Δημοσιεύει άρθρο περί Φιλικής Εταιρείας του επιτ. προέδρου του Συνδέσμου Ιστορικών Συγγραφέων κ. **Στάθη Παρασκευόπουλου**.

— Δημοσιεύει σατιρικό ποίημα της Ολύμπιας ποιήτριας κας **Πολυξένης Γιάχου**, το οποίο δανειστήκαμε και δημοσιεύουμε και εμείς στο παρόν φύλλο της εφημερίδας.

— Δημοσιεύει το χαιρετιστήριο μήνυμα στη «Σύναξη των Λογίων» που πραγματοποιήθηκε στην Ανδρίτσαινα το

καλοκαίρι του κ. **Λευτέρη Β. Τζόκα**, λογοτέχνη και προέδρου της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών, αναφερόμενο στον αείμνηστο **Μίμη Πρίγγουρη**, στον οποίο ήταν αφιερωμένη η φετινή Σύναξη και

— Τέλος δημοσιεύονται πολλά άρθρα και ποιήματα συνεργατών της Ένωσης και ανακοίνωση του εκδότη ότι τον Φεβρουάριο του 2020 θα γιορταστούν τα 90 χρόνια από της ιδρύσεως της Ένωσης, σε πανηγυρική εκδήλωση και απονομή μεταλλίων και αναμνηστικών. **Ε.Β.Γ.**

Εφ. «ΠΑΝΟΛΥΜΠΙΑΚΗ», αρ. φύλ. 234 (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2019)

λογια αγαπης...

Αγαπητέ μου Λευτέρη
και φίλτατε Πρόεδρε του Πνευματικού μας Σωματείου,
καλημέρα, καλή φθινοπωρινή σεζόν!

Είδα στο περιοδικό ότι φθάνει στα ενενήντα του! Με χαρά και συγκίνηση στρέφω το νου μου, με την ευκαιρία, προς τα πίσω και αναρωτιέμαι πότε πέρασαν τόσα χρόνια και της δικής σου καρποφόρου ζωής μέσα στην Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών, μεστής, έργων αγαθών, αμίμητης κι ασύγκριτης – δεν υπερβάλλω, «αλήθειαν λέγω και ου ψεύδομαι» – κατά τον Εθναπόστολο Παύλο, άλλωστε η ομολογία είναι καθολική.

Σου στέλνω το σχετικό ποιηματάκι στην κρίση σου.
Πολλούς χαιρετισμούς και από την Αντωνία.

Παναγιώτης Χαραλαμπόπουλος,
τ. Λυκειάρχης-Θεολόγος

* * *

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Σας χαιρετώ και σας ευχαριστώ θερμά, για την αποστολή της «ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ» μέσω επικοινωνίας, της ποιήτριας και καλής φίλης, κ. Αγγελικής Σταματούκου, από τη Νέα Αρτάκη. Σας είμαι ευγνώμων και σας αποστέλλω κι εγώ, σαν ελάχιστο φόρο τιμής προ το πρόσωπό σου, δύο βιβλία ποιημάτων, για το ίδρυμα της ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ, στο οποίο προεδρεύετε, την ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ. Η έκδοσή τους είναι του Δήμου στον οποίο ανήκω, και προσφέρθηκε αφιλοκερδώς στους αναγνώστες συντοπίτες μου.

«Η ποίηση, πάντα
θα ενώνει τον κόσμο
όσο κι αν,
διχάζεται αυτός».

Σας ευχαριστώ πολύ.

Ανδρέας Ματσούκας,
Μαντούδι Ευβοίας,
14/10/2019

Με κεκλιμένο το γόνυ στα Ενενήντα σου!
«Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών»

Παναγιώτης Χαραλαμπόπουλος

ΕΝΩΣΗ!

Χρόνια ενενήντα οδοιπορείς μες σε βαγιές και φώτα,
 σ' ακρώρειες του Παρνασσού, όχθες Αλφειού κι Ευρώτα.
 Της Ολυμπίας στάδια ευγενικών αγώνων,
 Ολύμπου θείου ορίζοντα, ροδώνων του, δρυμώνων.
 Αιώνια η μνήμη των παλιών Προέδρων, δόξα φέρει,
 μένω ορθρινός στο σήμερα με Τζόκα το Λευτέρη!
 Ακούραστο κι αλύγιστο μ' όλο το Επιτελείο,
 συνάδελφοι, λιοδέντρια εμείς, ακένωτο ορυχείο!
 Φθάνω στο σήμερα, Ένωση, λαμπρή κληρονομιά μας,
 σε βλέπουμε οι οργωτές ζωή κι ανασαιμιά μας.

Η περηφάνια περισσή, με τ' άροτρο στο χέρι,
 μια εργατιά στον κάμπο σου, γεια Τζόκα Λευτέρη!
 Ο Ηπειρώτης, Πρόκριτος, πανάξιος στο τιμόνι,
 χαλκέντερος και χαλκευτής, στης Ένωσης τ' αμόνι.
 Να φτάσει ευχόμαστε όλοι μας τα χρόνια του αιώνα,
 αινέσιμος κι επαινετός με κότινο κορώνα!
 Εύοσμος κι αμάραντος λειμώνας το έντυπό σου,
 νοώ τη «Λογοτεχνική Δημιουργία» βιός σου!
 Εκεί φυτεύει λούλουδα κοντύλι του καθένα,
 τρυγάει στο πανέρι της η οξύγραφή του πένα.

Η προσφορά σου Ένωση στον τόπο μας μεγάλη,
 κοντά στα νιάτα των Σχολειών, ανοίγεις την αγκάλη,
 βραβεύεις μόχθους των παιδιών, έργων τους στα θρανία,
 επίμονα ενθαρρυντική στη νιότη για ηνία.
 Το Δυο Χιλιάδες Είκοσι, Ένωση, ευτυχισμένο!
 Ευωδερούς σου αμάραντους στα τρίμηνα αναμένω.
 Της μυγδαλιάς τα πάλλευκα πάντα, κρινάνθια Απρίλη,
 μελιτοφόρα, αστρόφεγγη απ' την αυγή ως το δέιλι.

Στα ενενήντα χρόνια!

Λευτέρης Χ. Αρμελινός

Κάνοντας μια διαδρομή - στα ενενήντα χρόνια...

Η ΕΝΩΣΗ έζησε ήλιους λαμπρούς - καλοκαιριές και χιόνια...

Το πνεύμα πρωτοστάτησε - προάγοντας τη σκέψη
σε λόγο έμμετρο ή πεζό, προσφέροντας απλόχερα,
την αιθέρια θεία τέρψη...

Σε εννέα δεκαετίες οι διοικήσεις έλαμψαν - μ' επώνυμους δημιουργούς...
Άξιους ηγέτες μπροστάρηδες - πνευματικούς λαμπρούς...

Ω... πνεύμα αθάνατο άυλο - ΠΟΤΕ δε λησμονιέται,
στη χώρα που απλόχερα δώρισε - αυτό που δε ξεχνιέται...

Στη σκιά του Αθάνατου Ομήρου - γραφίδα αιθέριου ονείρου!
Έκφραση σκέψης, λόγου, γραφής - κληροδότημα αιώνιο της γης...

Οι λαξευτές του λόγου, μέλη σου - με σεβασμό σε ΕΣΣΕ καταθέτουν το θέμα,
αυτό που από καρδιάς εκφράζουνε - σύμφωνα με το πνεύμα...

Μέσ' ΤΟ ΝΑΟ της Σύναξης... - Άξιος ο καρπός σου!...
Τα γραπτά μόνο μένουνε - στο πνεύμα ο σκοπός σου...

Σαν ταπεινό μέλος, καταθέτω μια ευχή...
στο σημερινό ηγέτη της ΕΝΩΣΗΣ, τον ΤΖΟΚΑ το ΛΕΥΤΕΡΗ...
...και στον ΑΙΩΝΑ να εορτάσουμε ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ...
...ΜΕ ΥΓΕΙΑ, ΑΓΑΠΗ, ΕΜΠΝΕΥΣΗ, μ' αυτά που μας ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ!

Έτσι στον ουρανό

Ανδρέας Ματσούκας

*Αφιερωμένο:
«στους ποιητές
της ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ»*

Έτσι στον ουρανό
θέλω, να λάμπει ένα άστρο
που πριν, από μένα, έχει γεννηθεί.
Για να 'χει αιωνιότητα στη γη,
των ποιητών ο λόγος.

Κι εγώ, δεν έχω, παρά, να υποκλίνομαι
σ' αυτό, το άγνωστο, καρτερώντας.
Που η ποίηση...
δεν μου 'χει ακόμα δώσει.

Είν' η αγνότητα του ουρανού,
σ' αυτό, που η γης προσμένει!
Με τη μεγαλόπρεπη κάθαρση
το πρόσωπό της να ντυθεί;

Νερά κρεμάμενα από ψηλά
που στους αιθέρες,
αντιβουίζουν καταρράκτες.
Κι εγώ, να 'χω τη χάρη να κοιτώ
και να 'φεθώ κοντά τους.

Που ακυρώνοντάς με, σε άλλους κόσμους
μέσ' στη λευκότητά τους
να με κλείσουν.
Κι έτσι, σαν σε όνειρο γλυκό
ποτέ, μη με ξυπνήσουν.

Το παιδί που δεν γεννήθηκε

Λευτέρης Β. Τζόκας

Στο σπίτι μας απ' την αυγή το βράδυ σαν γυρνούσα,
θα γέμιζα γλυκά φιλιά στο φως και στη χαρά,
ιδρώς ζωής κι αντίλαλος, στη θεϊκή μου Μούσα,
όταν βαθιά στα σπλάχνα της, κυλούσες βουερά!

Κρύσταλλο κι η ψυχούλα σου πολυεδρικό ζαφείρι,
ρόδο μου κι ανθοκάλυκα, σμίλη της Γης σκιά,
φρουροί κοντά σου οι γονείς θα χτίζανε γιοφύρι,
σ' αναζητώ μικρό παιδί, λάμψη στοργής φασκιά.

Ζευγάς της νέας σποράς κι η Μάνα σου ελπίδα,
για να γενείς πουλί της Άνοιξης που πάει κλαδί-κλαδί
μια παπαρούνα άλυκη π' ακόμα δεν την είδα,
ευωδιαστή στο πλάι μας για ν' ακουμπάει ένα παιδί.

Στον ουρανό θ' ανάβαν' ένα-ένα τ' άστρα
και θα χαϊδεύαμε πρωί και βράδυ τρυφερά,
θα χτίζανε για Σένανε της ζωούλας κάστρα,
πνοής μου τριαντάφυλλο, μ' ανάσα και χαρά.

Κι όμως δε βγήκες απ' τα σπλάχνα με κραυγή,
ούτε θα γίνεις ένα αστέρι για να φέρεις την ειρήνη
ή περιστέρι μες στον κόσμο, κρίνο τη χαραυγή,
νιότης ορμής κι αίμα καρδιάς, ψυχής γαλήνη!...

90 ΧΡΟΝΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

Σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης, λόγω συμπληρώσεως **90 χρόνων** από την ίδρυσή της (1930-2020), θα λάβει χώρα εορτασμός τον Φεβρουάριο του έτους 2020 με τις παρακάτω εκδηλώσεις:

- 1) **Ομιλία με αναφορά** στην ιστορική διαδρομή της Ένωσής μας από το έτος 1930 μέχρι το 2020.
- 2) **Έκδοση και απονομή αναμνηστικών Διπλωμάτων σε όλα τα μέλη και τους φίλους**, για τη συμμετοχή τους στην εκδήλωση (δωρεάν).
- 3) **Κατασκευή και απονομή σημάτων της Ένωσης (καρφίτσα)** σε όλα τα μέλη και τους φίλους κατά την ημέρα της εκδήλωσης (δωρεάν).
- 4) **Έκδοση αναμνηστικών μεταλλίων**, σύμφωνα με το παραπλεύρως σχέδιο, σε βελούδινη μπλε κασετίνα διαστάσεων 10X13 εκατοστά και ονομαστική πινακίδα. Το μετάλλιο έχει διάμετρο έξι εκατοστά και με περίμετρο χρυσό μαιάνδρο. **Η συμμετοχή των μελών είναι προαιρετική.** Όσοι επιθυμούν να το πάρουν, να το δηλώσουν στην Επιτροπή, που απαρτίζεται από τους:

- 1) **Λευτέρη Β. Τζόκα.**
- 2) **Πολυξένη Γιάχου**
- 3) **Απόστολο Φορλίδα**
- 4) **Ευθύμιο Κολιοκώτση**

Η αξία του μεταλλίου είναι 20 ευρώ και η προθεσμία δηλώσεων συμμετοχής είναι μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2019, καθημερινώς από ώρα 09.00 έως 13.00, στο τηλέφωνο 210-3819571 της Ένωσης.

Η αξία του μεταλλίου (20 ευρώ) θα καταβάλλεται στη Στέγη της Ένωσης ή με ταχυδρομική επιταγή (μόνο) στη διεύθυνση:

Ευθύμιο Κολιοκώτση
Τ.Θ. 8231 - Τ.Κ. 10210 - Αθήνα

με την ένδειξη στο πίσω μέρος της επιταγής, «για την αξία του μεταλλίου».

Τα μέλη μας και οι φίλοι της Ένωσης οφείλουν να παραβρίσκονται την ημέρα της εκδήλωσης-Επετείου των **90 χρόνων της Ε.Ε.Λ.**, για να παραλάβουν τα ονομαστικά αναμνηστικά Μετάλλια, Διπλώματα και Καρφίτσες. Διαφορετικά δεν θα σταλούν με ταχυδρομείο ούτε κούριερ, που απαιτούνται ταχυδρομικά έξοδα, μόνο σε εξαιρετικές πιστοποιημένες περιπτώσεις ασθενών, με αντικαταβολή των ταχυδρομικών.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΟΡΛΙΔΑΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟΝ
ΣΤΟΝ
Γεώργιον...

13ο Φεστιβάλ Αράχθειου Θεάτρου Τζουμέρκων

Το φετινό φεστιβάλ ήταν αφιερωμένο στη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου, 1919-2019: 100 χρόνια. Το φεστιβάλ διεξήχθη από 7 έως 12 Αυγούστου στο Αράχθειο Θέατρο στο Παλαιόχωρι Σκούπας Άρτας.

Ρίτα Νάστου-Μυστακοπούλου

Την **Τετάρτη 7 Αυγούστου 2019** είχαμε τη χαρά και την τιμή να έχουμε κοντά μας, για δεύτερη φορά, την παγκοσμίου εμβέλειας Μπάντα του Πολεμικού μας Ναυτι-

κού για μια συναυλία με τραγούδια γνωστών Ελλήνων συνθετών (Θεοδωράκης, Χατζηδάκης, Κατσαρός, Ζαμπέτας, Κόκοτος κ.ά.), του παλιού καλού ελληνικού κινηματογράφου από τη δεκαετία του '60 που αγαπήσαμε και τραγουδήσαμε. Στα πλαίσια του αφιερώματος του φετινού Φεστιβάλ στη γενοκτονία των Ποντίων, ακούστηκαν και τραγούδια του Πόντου.

Η μπάντα απαρτίζεται από 45 ένστολους καταξιωμένους μουσικούς με μάεστρο τον Πλωτάρχη κ. Α. Καραγουδάκη Π.Ν. και υπεύθυνο τον Πλοίαρχο κ. Α. Μιχέλη Π.Ν., διευθυντή του γραφείου δημοσίων σχέσεων του Πολεμικού Ναυτικού.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε το Πολεμικό μας Ναυτικό και ιδιαίτερα τον Αρχηγό του Π.Ν. Αντιναύαρχο κ. Ν. Τσουνή Π.Ν. που ανταποκρίθηκε στο αίτημά μας ώστε η μπάντα του Πολεμικού μας Ναυτικού να βρεθεί και πάλι κοντά μας.

Σκοπός της συναυλίας ήταν να γνωρίσουν οι κάτοικοι της περιοχής από κοντά την μπάντα του Π.Ν. και να απολαύσουν μία υψηλού επιπέδου μουσική συναυλία.

Η μπάντα του Πολεμικού Ναυτικού δημιουργήθηκε το 1875. Η πρώτη δημόσια εμφάνιση της μπάντας πραγματοποιήθηκε

την 25η Μαρτίου του έτους 1890 κατά την παρέλαση της Εθνικής Εορτής. Η Μουσική του Πολεμικού Ναυτικού έχει αντιπροσωπεύσει την πατρίδα μας πάρα πολλές φορές στο εξωτερικό. Είναι η μόνη Μπάντα που είχε συμμετοχή και στις δύο Ολυμπιάδες που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα μας: το 1896 συμμετείχε στις τελετές Έναρξης και Λήξης και το 2004 στην τελετή Έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων.

Το Αράχθειο Θέατρο τίμησε με αναμνηστικές πλακέτες τον Αρχηγό του Πολεμικού Ναυτικού, τον Διευθυντή του Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων του Πολεμικού Ναυτικού και το μαέστρο της Μπάντας του Π.Ν. Εκ μέρους του Πολεμικού Ναυτικού απενεμήθη μέταλλο στην κυρία Ρίτα Νάστω για την προσφορά της στον πολιτισμό.

Την Πέμπτη 8 Αυγούστου 2019 δόθηκε η παράσταση «Σωκράτης» για μικρούς και μεγάλους από το Θεατρικό Εργαστήρι Λαμπιώνι Θεσσαλονίκης, σε σκηνοθεσία της Αννίτας Γκαϊτατζή. Προσπαθώντας να ανιχνεύσει το Σωκράτη, μέσα από τις φράσεις ότι «το μόνο που γνωρίζουμε είναι ότι δεν γνωρίζουμε τίποτα», ότι «καλύτερα ν' αδικείσαι παρά ν' αδικείς», ότι «υπάρχει μόνο ένα καλό: η γνώση κι ένα κακό: η αμάθεια», η σκηνοθέτις τον προσέγγισε μεταφέροντας έναν λόγο με αναπάντεχα και επίκαιρα μηνύματα, με σεμνότητα, επάρκεια, φρόνηση, εντιμότητα, γνώση.

Την Παρασκευή 9 Αυγούστου 2019 δόθηκε η παράσταση «Βάκχες» του Ευρυπίδη σε σκηνοθεσία Κατερίνας Βασιλείου. Το έργο ξεκινά με το θεό Διόνυσο, ο οποίος καταφθάνει στη Θήβα, με έναν «θίασο» γυναικών, τις Βάκχες. Έρχεται για να τιμωρήσει το βασιλιά Πενθέα και όλους τους Θηβαίους, γιατί τολμούν να τον αμφισβητούν και να αρνούνται τη θεική του υπόσταση. Ο Διόνυσος τρελαίνει τις Θηβαίες και ως μαινάδες τις στέλνει να κατοικούν στον Κιθαιρώνα, ενώ μεταμορφωμένος πεί-

θει τον Πενθέα να πάει στο βουνό και να λάβει την τιμωρία του. Εκεί ξεκινά ένα παιχνίδι εξουσίας, όπου ο θύτης μετατρέπεται σε θύμα, και το αντίστροφο. Η σκηνοθεσία, η διασκευή του κειμένου, η σκηνογραφία και η μουσική επιμέλεια ήταν της Κατερίνας Βασιλείου. Έπαιξαν οι Θανάσης Λανάρης, Ιωάννης Τέλης, Βάσω Ζησίδη, Άρτεμις Τορουνίδη, Ντέμυ Τζουλάφη, Νατάσα Τσαμπά, Λίνα Μπότη, Σέβη Ευθυμίου και Άννα-Μαρία Κόκκινου.

Το Σάββατο 10 Αυγούστου 2019 δόθηκε η παράσταση «Γαία»: Μια διαχρονική ιστορία με κέντρο τα πάθη και τους διωγμούς των ανθρώπων από τους εξουσιαστές του Πλανήτη που οδηγούν στην αέναη

«Οδύσσεια» μιας γυναίκας αυτή τη φορά, που αφού την ξερίζωσαν διά της βίας και την έδιωξαν από τη γη όπου γεννήθηκε, βρίσκεται νύχτα μεσοπέλαγα, με ένα ξένο μωρό στην αγκαλιά. Για να το ηρεμήσει του αφηγείται την πολυτάραχη ζωή της, του τραγουδάει προσπαθώντας με όλες της τις δυνάμεις να του σώσει την ζωή και να το γλιτώσει από τον Άδη.

Κι οι δυο μαζί «Δεσμώτες» κι «Ελεύθεροι πολιορκημένοι» είναι έρμαια της θάλασσας. Κι εκεί που γεννήθηκε η ζωή, αυτή η γυναίκα προσπαθεί να σώσει τη νέα ζωή και αναζητώντας την Γαία και την μοναδική ελπίδα σωτηρίας, τον πολιτισμένο άνθρωπο. Τον άνθρωπο της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της αγάπης. Ταυτίζεται με τη Γαία και γίνεται η φωνή της για τη σωτηρία του κόσμου ολόκληρου, μεταφέροντας ένα συγκλονιστικό οικολογικό μήνυμα.

Ένα πρωτότυπο θεατρικό έργο του Γιάννη Φαλκώνη γραμμένο το 2017-2018.

Κείμενο-Σκηνοθεσία: Γιάννης Φαλκώνης, πρωταγωνίστρια η καταξιωμένη Τζουμερκιώτισσα ηθοποιός Γεωργία Ζώη, μουσική: Μίχης Θεοδωράκης.

Την **Κυριακή 11 Αυγούστου 2019** ο Ποντιακός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Νέα Κερασούντα παρουσίασε μουσικοθεατρική παράσταση αφιερωμένη στη γενοκτονία

των Ελλήνων του Πόντου. «Πόντος: Σταύρωση και Μνήμη - 100 χρόνια από τη γενοκτονία».

Μία από τις μεγαλύτερες μορφές του Ποντιακού ελληνισμού υπήρξε ο Φίλων Κτενίδης, που γεννήθηκε στην Τραπεζούντα: θεατρικός συγγραφέας, δημοσιογράφος, ιατρός και βουλευτής Αθηνών το έτος 1935. Το κυρίαρχο ποιητικό του έργο ήταν «Η καμπάνα του Πόντου», μία ελεγεία που εκφράζει την οδύνη και τον πόνο του ποιητή για τη συμφορά, το διωγμό και τον αφανισμό των Ελλήνων του Πόντου από τις πατρογονικές τους εστίες. Απόσπασμα από το επικούριο αυτό ποίημα του Κτενίδη παρουσιάστηκε σε δρώμενα με συνοδεία κεμετζέ (ποντιακή λύρα) από τον λυράρη Γιάννη Σουκούβελο.

Παίχτηκαν επιλεγμένες ποντιακές μελωδίες στη μουσική σύνθεση «Ο Λυγμός της Λύρας».

Την εκδήλωση χαιρέτισε ο Πρόεδρος του Συλλόγου κύριος Δημήτρης Καραβασιλείου.

Η κυρία Φωτεινή Κυριακίδου αναφέρθηκε στη γενοκτονία των Ποντίων.

Το χορευτικό του συλλόγου με χοροδι-

δάσκαλο τον εκπαιδευτικό κύριο Περικλή Αναστασιάδη χόρευε παραδοσιακούς πο-ντιακούς χορούς.

Παρουσιάστηκε ποντιακό δρώμενο με τραγούδι από το έργο του Ελευθεριάδη «Ειρήνη».

«Ο Πόντος εσταυρώθη-τετέλεσται».

Το Αράχθειο Θέατρο απένειμε τιμητικές πλακέτες στον Πρόεδρο του εκπολιτιστικού συλλόγου Νέα Κερασούντα κ. Δ. Καρβασιλείου και στην κ. Φ. Κυριακίδου επ' ευκαιρία του εορτασμού των 100 ετών από τη Γενοκτονία.

Τη **Δευτέρα 12 Αυγούστου 2019** δόθηκε η παράσταση «Ο γάμος του Μπαρμπα-Γιώργου» από το θίασο του Μιχάλη Θεοδωρόπουλου «Σκιές και γέλια».

Το Αράχθειο Θέατρο θέλοντας να προβάλει όλα τα είδη θεάματος, παρουσίασε φέτος το θέατρο σκιών. Το θέατρο σκιών είναι από τα αρχαιότερα είδη θεάτρου με προέλευση την Άπω Ανατολή και διαδρομή από Κίνα, Ινδία, Αίγυπτο, Τουρκία και σε συνέχεια εξάπλωση προς την Ευρώπη. Στην Ελλάδα πρωτοπαρουσιάστηκε στα μέσα του 19ου αιώνα στην Ήπειρο όπου οι καραγκιοζοπαίχτες εκείνης της εποχής τον παρουσιάζουν για πρώτη φορά με το Μεγαλέξανδρο και το φίδι, συνδέοντάς τον με την ελληνική παράδοση.

Καραγκιόζης είναι ο καθένας μας, είναι ο εργάτης, ο άστεγος, ο πρόσφυγας, ο πεινασμένος.

Ο θίασος του Μιχάλη Θεοδωρόπουλου «Σκιές και γέλια» παρουσίασε την παράσταση «Ο Γάμος του Μπαρμπα-Γιώργου». Μια κωμωδία του ελληνικού θεάτρου σκιών διασκευασμένη από τον καραγκιοζοπαίχτη Μιχάλη Θεοδωρόπουλο με σεβασμό πάντα στον παραδοσιακό καραγκιόζη.

Οι παραστάσεις δόθηκαν και φέτος με ΕΙΣΟΔΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗ για το κοινό.

Τις εκδηλώσεις παρακολούθησε πλήθος κόσμου και τίμησαν με την παρουσία τους: ο βουλευτής Άρτας κ. Χ. Γκόγκας, ο Αντιπεριφερειάρχης Άρτας κ. Β. Ψαθάς, οι Αντιδήμαρχοι Δήμου Αρταίων κ.κ. Κ. Ζέρβας και Χ. Σιαφάκας, ο Αντιδήμαρχος Παλλήνης κ. Ι. Μπάρπας, ο τέως Δήμαρχος Ξηροβουνίου κ. Λ. Τσιάπαλης, ο Εκπρόσωπος Τύπου της Πανηπειρωτικής Ομοσπονδίας κ. Χ. Τούμπουρος, ο Πρόεδρος της Τζουμερκιώτικης Ομοσπονδίας κ. Χ. Λαναράς, πολλοί πρόεδροι και εκπρόσωποι πολιτιστικών συλλόγων της περιοχής.

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσοι με κάθε τρόπο βοήθησαν για την πραγματοποίηση των φετινών εκδηλώσεων: τον αρχηγό του Πολεμικού Ναυτικού Αντιναύαρχο κ. Ν. Τσουνή, τον Πρόεδρο του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Νέας Κερασούντας κ. Δ. Καρβασιλείου, τον επιχειρηματία κ. Ι. Κουτσούμπα, τους επιχειρηματίες κ.κ. Παπαηλία, το ζεύγος Αθανασίου και Δώρας Νάκου, τον κ. Α. Πεταλά, τον κ. Ε. Γάλλιο, τον κ. Κ. Τσιάπαλη, τον Εκπολιτιστικό Σύλλογο Σκούπας, τον κ. Θ. Παπαϊωάννου, τον κ. Ι. Μπαλατσώνη, τον κ. Χ. Μπαλατσώνη. Ευχαριστούμε επίσης για την προβολή των εκδηλώσεων την κ. Μ. Νικόλτσιου από το ραδιόφωνο του Alpha, τον κ. Π. Παπαδόπουλο από το ραδιόφωνο της ΕΡΤ, την κ. Β. Ευαγγελίου από τον τηλεοπτικό σταθμό ARTtv και τον κ. Ε. Ζαβερδινό από το ράδιο Αμβρακία. Επίσης ευχαριστούμε όλα τα ηλεκτρονικά sites και blogs που με προθυμία κάθε χρόνο προβάλλουν το Φεστιβάλ του Αραχθείου Θεάτρου.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Δήμος Πρέβεζας, η Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών
και ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Πρέβεζα»,
σας προσκαλούν στη βραδιά μνήμης και τιμής για τις
ΕΛΕΝΗ ΠΡΕΒΕΖΑΝΟΥ-ΛΕΛΕΚΟΥ & ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΛΕΛΕΚΟΥ-ΤΑΤΑΚΗ,
που θα πραγματοποιηθεί το **Σάββατο 30 Νοεμβρίου 2019 & ώρα 6³⁰ μ.μ.**
στη **Θεοφάνειο Αίθουσα Τέχνης**.

Χαιρετισμό θα απευθύνουν:

η **Αθηνά Κωνσταντάκη**, σύμβουλος πολιτισμού του Δήμου Πρέβεζας
ο **Λευτέρης Β. Τζόκας**, πρόεδρος Ε.Ε.Λ.

Θα προλογίσει

ο **Κώστας Λογοθέτης**, πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου «Πρέβεζα»

Θα μιλήσουν:

ο **Τάκης Παπαδημητρίου**, κοσμήτορας της Ε.Ε.Λ.
ο **Μανούσος Μανουσάκης**, σκηνοθέτης

Συντονίζει η **Μαριάννα Πολίτη**.

Διαβάξει η **Σπυριδούλα Γεωργοκίτσου**, φιλόλογος-ποιήτρια.

Η παρουσία σας θα είναι τιμή και χαρά για μας.

Ο πρόεδρος
της Ε.Ε.Λ.
Λευτέρης Β. Τζόκας

Ο Δήμαρχος
Πρέβεζας
Νικόλαος Γεωργάκος

Ο πρόεδρος
του Π.Σ. «Πρέβεζα»
Κώστας Λογοθέτης

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΕΒΕΖΑΝΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΣ ΕΛΕΝΗ ΠΡΕΒΕΖΑΝΟΥ-ΛΕΛΕΚΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΛΕΛΕΚΟΥ-ΤΑΤΑΚΗ

Το Σάββατο 30 Νοεμβρίου 2019 & ώρα 6.³⁰μ.μ.
στη Θεοφάνειο Αίθουσα Τέχνης της Πρέβεζας

Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ του Δήμου Πρέβεζας, της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών και του Πολιτιστικού Συλλόγου «Πρέβεζα», στη βραδιά μνήμης και τιμής, στη Θεοφάνειο Αίθουσα Τέχνης της

Φωτορεπορτάζ: Μιχάλης Γιολιάς

Πρέβεζας, για τις αείμνηστες Πρεβεζάνες Δημιουργούς, ΕΛΕΝΗ ΠΡΕΒΕΖΑΝΟΥ-ΛΕΛΕΚΟΥ και ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΛΕΛΕΚΟΥ-ΤΑΤΑΚΗ, πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 30 Νοεμβρίου 2019, στις 6.30 το βράδυ που γέμισε ασφικτικά η μεγάλη αίθουσα.

Η συνδιοργάνωση των ανωτέρω φορέων ήταν άφογη και έφερε κοντά τους Πρεβεζάνους κι ευρύτερα τους Ηπειρώτες, για να γνωρίσουν τις Πρεβεζάνες δημιουργούς που έχουν, επίγονους σπουδαίους καλλιτέχνες, όπως την Ίερεία του Θεάτρου και Κινημα-

τογράφου Ειρήνη Παπά, τον ταλαντούχο και διάσημο σκηνοθέτη πολλών επιτυχιών στη τηλεόραση (τώρα το «Κόκκινο Ποτάμι» στο τηλεοπτικό σταθμό «Open») Μανούσο Μανουσάκη και τον ηθοποιό Αίαντα Μανθόπουλο. Αξίζουν πολλά συγχαρητήρια στους συνδιοργανωτές καθώς οι Πρεβεζάνοι έμειναν με τις καλύτερες εντυπώσεις.

Πρώτη το λόγο πήρε η συντονίστρια Μαριάννα Πολίτη για να καλωσορίσει όλους και τον Πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών και συνδιοργανωτή της εκδήλωσης Λευτέρη Β. Τζόκα και τον Τάκη Παπαδημητρίου, ομιλητή και τον σκηνοθέτη Μανούσο Μανουσάκη, που σήμερα τιμώνται η Γιαγιά του (Ελένη Πρεβεζάνου-Λελέκου) και η μητέρα του (Δέσποινα Λελέκου-Τατάκη).

Στην αίθουσα ακουγόταν απαλή μουσική από τα προηγούμενα σήριαλ του Μα-

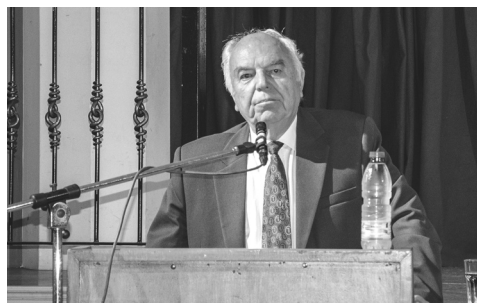

νούσου Μανουσάκη (Άγγιγμα ψυχής κ.α.) και στη συνέχεια δόθηκε ο λόγος στην Πολιτιστική Δημοτική Σύμβουλο του Δήμου

Πρέβεζας κυρία Αθηνά Κωνσταντάκη, η οποία χαιρέτησε το κοινό. Μετέφερε τον χαιρετισμό του Δημάρχου Πρέβεζας κ. Νίκου Γεωργάκου, ο οποίος δεν μπόρεσε να παραβρεθεί λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων του. «Είναι τιμή για το Δήμο να θυμάται τους πνευματικούς δημιουργούς της πόλης Πρέβεζας. Γι' αυτό ο Δήμος προτίθεται σύντομα να εκδώσει Λεύκωμα για όλους τους δημιουργούς της Πρέβεζας.»

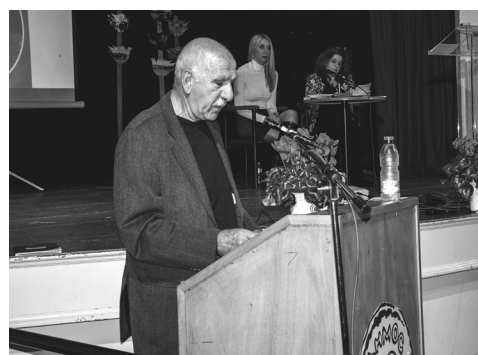
Ακολούθως η κα Πολίτη κάλεσε στο βήμα τον Πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων

Λογοτεχνών κ. Λευτέρη Β. Τζόκα και συνδιοργανωτή της εκδήλωσης να χαιρέτισει. Ο Πρόεδρος λαβών το λόγο είπε πως είναι εξαιρετική τιμή για μας η σημερινή εκδήλωση για τις αείμνηστες Πρεβεζάνες Δημιουργούς, καθώς είναι η τέταρτη φορά που ήρθαμε στην Πρέβεζα. Με τον Δήμο και τον

Πολιτιστικό Σύλλογο έχουμε παρουσιάσει εξέχουσες προσωπικότητες στην πόλη της Πρέβεζας και άλλες φορές στην ευρύτερη περιοχή Λάκκα Σουλίου (Θεσπρωτικό, Άσσο, Παπαδάτες κ.λπ.) καθώς και στα χωριά της Παραμυθιάς και του Σουλίου. Ευχαρίστησε τα μέλη της Ένωσης Λογοτεχνών που παρίστανται, κ.κ. Αθανάσιος Παπαθανασίου με την σύζυγό του Θεοδώρα, ο Απόστολος Κολιός, ο Παύλος Χρήστου, ο Γιώργος Μουστάκης, ο Νίκος Καράμπελας, ο Λεάνδρος Σπαρτιώτης, ο Θεοδόσης και η Νίκη Παππά, ο Θωμάς Λογοθέτης και η σύζυγός τους Ναυσικά, ο Τάσος Χρήστου (γιατρός) και ο γιος του, γιατρός επίσης Γιώργος Χρήστου, ο Νίκος και η Κατερίνα Λαζάρου, ο Σπύρος Τσουμάνης και πολλοί άλλοι.

Στη συνέχεια η κα Πολίτου κάλεσε στο

βήμα τον κ. Κώστα Λογοθέτη, Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου, «Πρέβεζα» ο οποίος αναφέρθηκε στις τιμώμενες Ελένη Πρεβεζάνου-Λελέκου (μητέρα) και τη Δέσποινα Λελέκου-Τατάκη (χόρη) και τον εγγονό καταξιωμένο σκηνοθέτη Μανούσο Μανουσάκη ο οποίος με μεγάλη χαρά, παρά τον φόρτο εργασίας, παραβρέθηκε στην εκδήλωση.

Στο ενδιαμέσο των χαιρετισμών και ομιλιών η φιλόλογος και ποιήτρια Σπυριδούλα Γεωργοκίτσου διάβαζε κείμενα από το βιβλίο «Θάλασσα, μητέρα και ερωμένη» των τιμώμενων δημιουργών.

Στη συνέχεια κάλεσε στο βήμα, η κα Πολίτη, τον Τάκη Παπαδημητρίου, κοσμήτορα της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών να μιλήσει για το ανωτέρω βιβλίο των τιμώμενων. Αφού χαιρέτησε το ακροατήριο και ιδιαί-

τερα τον κ. Μανούσο Μανουσάκη, αναφέρθηκε στην υπόθεση του έργου. Το βιβλίο διαβάζεται ευχάριστα και απνευστί, από τους αναγνώστες με απόλαυση αισθητική τόνιζοντας τα χαρακτηριστικά δομικά στοιχεία του βιβλίου.

Ακολούθως η συντονίστρια διάβασε τα

βιογραφικά σημειώματα των τιμώμενων Πρεβεζάνων δημιουργών.

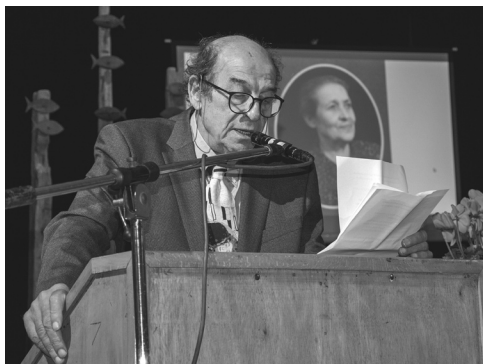

Η Ελένη Πρεβεζάνου-Λελέκου γεννήθηκε στην Πρέβεζα. Σπούδασε στο Αρσάκειο Πατρών. Παντρεύτηκε τον Σταύρο Λελέκο, ελληνιστή, διευθυντή του σχολείου Σοφικού Κορινθίας. Η Ελένη Λελέκου ήταν μια ακούραστη διδασκάλισσα που με τόσες στέρησεις και κακουχίες κατάφερε να κληροδοτήσει στην κοινωνία μας τέσσερα λαμπρά κορίτσια. Τρεις σπουδαίες επιστήμονες και μια λαμπρή ηθοποιό την Ειρήνη Παπά. Αφιέρωσε τη ζωή της στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού στο Χιλιομόδιον Κορινθίας όπου και απεβίωσε. Η Ελένη Πρεβεζάνου-Λελέκου άφησε πίσω της ένα τεράστιο πνευματικό έργο το οποίο μέχρι σήμερα παραμένει άγνωστο στο πλατύ κοινό.

*

Η συγγραφέας Δέσποινα Λελέκου-Τατάκη γεννήθηκε στο Χιλιομόδι Κορινθίας. Κατάγεται από οικογένεια εκπαιδευτικών. Η μητέρα της, Ελένη Λελέκου, εκτός από εκπαιδευτικός, ήταν ζωγράφος και συγγραφέας με μεγάλη προσφορά. Ο προπάππος της, Σταύρος Λελέκος συνέγραψε το πρώτο Συντακτικό της Ελληνικής Γλώσσας και ο Μιχαήλ Λελέκος συγκέντρωσε Δημοτικά Τραγούδια. Είναι απόφοιτος της Ραλλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας Πειραιώς. Εν συνεχεία, εξακολούθησε σπουδές Φιλολογίας στο Καίμπριτζ και Αρχαιολο-

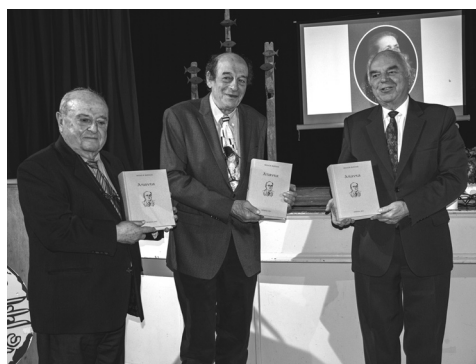
γίας στην Πανεπιστημιούπολη Νιεμέγιεν της Ολλανδίας υπό την καθηγησία του διδάσκημου αρχαιολόγου Γιόζεφ Ντεβάλ. Είναι μητέρα δύο παιδιών: από πρώτο γάμο απέκτησε τον Μανούσο Μανουσάκη, σημερινό γνωστό σκηνοθέτη και από τον δεύτερο, την Ελένη-Μέλια Τατάκη, συγγραφέα και ζωγράφο. Ασχολήθηκε με την γλωσσολογία και μιλάει έξι γλώσσες. Επέστρεψε στην Ελλάδα όπου εφοίτησε στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Το βιβλίο «Θάλασσα, μητέρα και ερωμένη» είναι το δέκατο τρίτο στη σειρά που εκδίδεται.

Καλώντας στο βήμα το σκηνοθέτη Μανούσο Μανουσάκη, η συντονίστρια, ο οποίος είπε χαρακτηριστικά: «Η Γιαγιά Ελένη μία χαρισματική δασκάλα που έφυγε απ' την Πρέβεζα και παντρεύτηκε στο Χιλιομόδι - Κορινθίας, έκανε τρεις κόρες επιστήμονες και τη διάσημη ηθοποιό Ειρήνη Παπά. Ήταν μια παραμυθατζού και μας ζωγράφιζε, μας εμφύχωνε και είχε μέσα της το επιχειρηματικό πνεύμα. Αφροσιωμένη στην οικογένεια και στα γράμματα, θα την θυμούμαστε όσο ζούμε. Μια δεμένη οικογένεια που έζησε μακριά από την Πρέβεζα που υπεραγαπούσε.»

Στη συνέχεια κάλεσαν τον Πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών Λευτέρη Β. Τζόκα, για να τιμήσει η Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών, τους συντελεστές της εκδήλωσης.

Στη συνέχεια η Αθηνά Κωνσταντάκη, σύμβουλος πολιτισμού του Δήμου Πρέβεζας, πρόσφερε εκ μέρους του Δήμου, τα «ΑΠΑΝΤΑ» του αείμνηστου Ηλία Β. Βα-

σιλά, που είναι έκδοση του Δήμου Πρέβεζας και του Ιδρύματος ΑΚΤΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, το έτος 2012.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πρέβεζας, πρόσφερε δώρα στους ομιλητές με προϊόντα της Πρέβεζας. Παρατεταμένα και θερμά χειροκροτήματα κάλυψαν την αίθουσα για τους διοργανωτές και τους ομιλητές. Ο Δήμος και ο Πολιτιστικός Σύλλογος δεξιώθηκαν τους συντελεστές στην «Ψάθα».

Έτσι δόθηκαν «ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ», διπλώματα στον σκηνοθέτη Μανούσο Μανουσάκη, στο Δήμο Πρέβεζας, στο Δήμαρχο Νίκο Γεωργάκο, και την Αθηνά Κωνσταντάκη, στον Πολιτιστικό Σύλλογο «Πρέβεζα» και τον Πρόεδρό του Κωνσταντίνο Λογοθέτη, τον ομιλητή Τάκη Παπαδημητρίου, στη συντονίστρια Μαριάννα Πολίτη και τη φιλόλογο-ποηήτρια Σπυριδούλα Γεωργοκίτσου.

«Αξέχαστες Μορφές Φωνές αγαπημένες» (Δοκίμιο)

Ερχονται με τις θύμησες! Έρχονται με την αναπόληση! Στη μνήμη μου, στην ψυχή μου, στο μυαλό μου! Έρχονται στην καρδιά μου οι «αξέχαστες μορφές» αγαπημένων μου προσώπων, που διαπεραι-

Τάκης Παν. Παπαδημητρίου

ώθηκαν στο «επέκεινα», υποκύπτοντας, άλλοι στην ανθρωποφαγία του γήρατος, άλλοι στον εκβιασμό της αρρώστιας, άλλοι ως θύματα φυσικής και πολεμικής καταστροφής και άλλοι ως τραγικές απώλειες σε ξαφνικά τραγικά ατυχήματα και συμβάντα.

Συνήθως έρχονται στη σιωπή της νύχτας, όταν εγώ δεν έχω ύπνο και το μυαλό μου ατέρμονα πετάει! Ίσως να συμβαίνει αυτό, επειδή η προχωρημένη νυχτιάτικη σιγαλιά διανοίγει ευκολότερα και καλύτερα την καρδιά μου, η οποία – παρακαλεστικά θα 'λεγα – τις ανακαλεί για να με συντροφεύσουν μέσα στη μοναξιά μου.

Σπανιότερα έρχονται στον ονειροδότη ύπνο μου διανεύοντας με περιέργα νεύματα, αφού παραμένουν σιωπηλές, που δεν μπορώ να καταλάβω!

Άλλες φορές, ελάχιστες, θαρρώ πως ακούω τις γνώριμες αξιολάτρευτες φωνές τους, που αποθησαυρισμένες στη μνήμη και στην καρδιά μου, με γεμίζουν τρυφερότητα κι αγάπη. Τότε, νομίζω, πως πασχίζω να συλλογίζομαι πόσα στη ζωή τους πέρασαν, πόσες εμπειρίες γεύτηκαν, πόσες ευαισθησίες και συναισθήματα ανέπτυξαν και ένιωσαν, πόσο εργάστηκαν να εξευγε-

νίσουν με το πνεύμα τους τον άνθρωπο εαυτό τους, να τον μορφώσουν, να τον καλλιεργήσουν και να κατακτήσουν εκείνη την ψυχική αρχοντιά που τους ξεχώριζε σαν ζούσαν, «ως κορμί, ως ψυχή, ως νου», δείχνοντας πως **κάθε άνθρωπος όχι μόνο γεννιέται αλλά και γίνεται.**

Όπως σε όλους τους ανθρώπους, έτσι και σε σας «δόθηκε ασύνορο το χωράφι του χρόνου». Στα νιάτα σας δεν τα βλέπατε. Σιγά-σιγά, όμως, αρχίσατε να διακρίνετε το σύνορο και το όριο μέσα στην έγχρονη Δημιουργία. Και μ' αυτή τη γνώση ζήσατε, κατορθώσατε, ξοδέψατε, κερδίσατε, γευτήκατε κι εγγράφατε ως πεπραγμένα. Δυστυχώς, όταν «φύγατε», όλα αυτά τα πήρατε μαζί σας, πιστεύοντας πως τη βαθύτερη φύση σας ούτε τη σπαταλήσατε, ούτε την προδώσατε! Κι αυτό είναι το ανυπολόγιστο κέρδος που συναποκομίσατε διαβαίνοντας το σύνορο της ζωής!

Προσωπικά αισθάνομαι ανήσυχος για τον εαυτό μου. Μακάρι «όταν σημαίνει η ώρα», να έχω κι εγώ γαληνεμένη συνείδηση! Μέχρι τότε προσκατερώ με ελπίδα, πιστεύοντας πως όλα συμβαίνουν κι εξελίσσονται σε τούτη τη ζωή, γίνονται εποπτευμένα από ΕΚΕΙΝΟΝ. Για όλους και για όλα. Άρα, αυτό ισχύει και για την σημαντότητά μου.

«Αξέχαστες Μορφές
Φωνές αγαπημένες...»

Νικήσατε το χρόνο! Ο χρόνος! Ο πανδαμάτωρ χρόνος! Που ναι μεν μας φθείρει,

αλλά και μας σώζει από το διασυρμό. Αφού ακούει τη ζωή, αφουγκράζεται το παραμιλητό της Ιστορίας, τελικά, δεν ξεχνάει, δεν ξεγελιέται, και στην ώρα του επεμβαίνει και δίνει λύσεις με το θάνατο!

Έτσι, εσείς προπορευτήκατε στο «επέκεινα». Εμείς ακολουθούμε με... μικροκαθυστερήσεις! Νιώθω, για όλους εσάς που προπορευτήκατε, ευγνώμων. Όχι γιατί υπήρξατε όμορφοι άνθρωποι. Αλλά γιατί σας νιώθω αναπαυμένους και δικαιωμένους. Σας αισθάνομαι στο μυχό της δικής μου ψυχής παρηγορητική ελπίδα και βεβαιότητα πως θα ξανασυναντηθούμε αργά ή γρήγορα.

Αλήθεια! Πόσα χρόνια ζήσατε σε τούτη τη ζωή; Πένήντα; Εξήντα; Εβδομήντα; Παραπάνω; Παρακάτω; Ε! και; Αν μπορούσαμε

να σας ρωτήσουμε: «Ποια η σημαντικότερη εμπειρία που φεύγοντας συναποκομίσατε απ' αυτή τη ζωή; Αλλά κι εμείς: Πόσα χρόνια ζούμε μέχρι σήμερα; Σίγουρα, κάποιες δεκαετίες. Αποκτήσατε διαδρομή ζωής, με προσφιλή πρόσωπα, υπάρχοντα, επιτυχίες, αποτυχίες, χαρές και λύπες κ.λπ. Βιώσατε και βιώνουμε εμπειρίες. Ατίμητες και πολύτιμες. Ανάμεσα σ' αυτές, το πιο υπάρχον μέσα μας είναι η **εμπειρία του Θεού!** Του Θεού της αιωνιότητας. Αυτή η εμπειρία μας κάνει να βιώνουμε τη θνητότητα του ανθρώπου, ως ολοκλήρωση της διαδικασίας της ζωής, ως δώρο Θεού σε μας κι αυτή είναι η πραγματικότητα και η αλήθεια σ' αυτόν εδώ τον κόσμο! Μακάριοι όσοι τη ζούνε, την πραγματώνουν και τη νιώθουν! ■

Οφθαλμ-απάτες

Γιάννης Πανούσης

Το μάτι του μέλλοντος
θάμπωσε από τις ακτινοβολίες
των ηλεκτρονικών μηνυμάτων
κι από τον κουρνιαχτό
των υπερηχητικών αισθημάτων.
Γύρισε ανάποδα ο βολβός
και φάνηκαν σκιές από το παρελθόν
αποθηκευμένες στην ωχρά κηλίδα.
Γλαύκωμα εικόνων, αχρωματοψία προσώπων,
στραβισμός ιδεολογιών συμπίεσαν
τόσο το οπτικό νεύρο
ώστε για λίγο η ιστορική ανοφθαλμία
διαχύθηκε σε όλο τον εγκέφαλο.
Ευτυχώς
το ασπράδι και το μαυράδι του ματιού
ξαναγύρισαν γρήγορα στην αρχική τους θέση,
οι κρυστάλλινοι φακοί καθάρισαν
και τα βλέφαρα
της ένοχης μνήμης έκλεισαν.
Μέχρι νεωτέρας ρωγμής, είπαν οι ειδικοί.

Ιωάννης Γ΄, Δούκας Βατάτζης ο Άγιος Αυτοκράτορας του Βυζαντίου

Ο Ιωάννης Γ΄ Δούκας Βατάτζης γεννήθηκε στο Διδυμότειχο το 1193. Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους της Δ΄ σταυροφορίας το 1204, που είχε ως συνέπεια να καταλει-

Στέφανος Αβραμόπουλος

φθούν και άλλες περιοχές της αυτοκρατορίας, όπως και η ιδιαίτερη πατρίδα του, αναγκάστηκε να πάει στις ελεύθερες περιοχές του βασιλείου της Νίκαιας, μοιράζοντας μεγάλο μέρος της περιουσίας του στους φτωχούς συμπολίτες του. Στο Νυμφαίο της Μικράς Ασίας γνώρισε το συνεχιστή του βυζαντινού θρόνου Θεόδωρο Α΄ Λάσκαρη.

Η γνωριμία αυτή ήταν καθοριστική για τη μετέπειτα πορεία του Ιωάννη. Ο βασιλιάς Θεόδωρος, καθώς περνούσαν τα χρόνια, αξιολόγησε τις ικανότητες του Ιωάννη και του έδωσε το αξίωμα του πρωτοβεσιτάριου και το 1212 τον έκανε γαμπρό του νυμφεύοντάς τον με την κόρη του Ειρήνη.

Το έτος 1222, μετά το θάνατο του Θεόδωρου Λάσκαρη, ο Ιωάννης Βατάτζης στέφθηκε αυτοκράτορας της Νίκαιας. Βασίλευσε για 32 χρόνια, έως το 1254.

Ο Ιωάννης Βατάτζης, κατά κοινή ομολογία όλων των ιστορικών, υπήρξε ένας από τους μεγάλους αυτοκράτορες του Βυζαντίου. Στην περίπτωση του επαληθεύεται η ρήση του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, του τελευταίου αυτοκράτορα, ο οποίος, απευθυνόμενος στον αδελφό του Ιωάννη Η΄, είπε τα εξής: «Από την ιστορία μας έχουμε διδάγματα πως όσο κυβερνούσαν βασιλιάδες

στρατιώτες, το Βυζάντιο δοξαζόταν, ενώ μόλις έπαιρναν την αρχή οι ευνούχοι, το κράτος διαλυόταν». Ο Ιωάννης Βατάτζης ανήκε στην πρώτη κατηγορία, μόνο που δεν τον διέκρινε η ιμπεριαλιστική νοοτροπία και η επιθυμία για αποκόμιση πλούτου και δόξας. Αντίθετα, πρώτο του μέλημα ήταν ο λαός του.

Για τούτο έμεινε στην ιστορία γνωστός ως ο πατέρας των Ρωμαίων. Δεν θυμίζει συνηθισμένο αρχηγό κράτους, ακόμα και για τα γνωστά βυζαντινά πρότυπα. Πολεμά, εργάζεται και πάσχει για το λαό του.

Συνετέλεσε τα μέγιστα στην ανόρθωση της αυτοκρατορίας και μετά το θάνατό του ανακαταλήφθη η Κωνσταντινούπολη. Επικοινωνήσε διπλωματικά ακόμα και με τους Δυτικούς, προκειμένου να πετύχει το σκοπό του, δηλαδή την ανάκτηση της πόλης.

Στήριξε τους Ακρίτες, το λαό, τους φτωχούς, τη μόρφωση, την εγγύρια παραγωγή, αναδιένειμε το δημόσιο πλούτο και δημιούργησε κοινωνικές δομές, σε ποσότητα και ποιότητα, που εκπλήσουν ακόμα και σήμερα.

Η εσωτερική του πολιτική αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση. Κατόρθωσε να ανεβάσει το βιοτικό επίπεδο το φτωχού λαού, με την εξυγίανση της δημόσιας διοίκησης, της αδικίας και της ασυδοσίας των αρχόντων.

Έφερε ευημερία στο λαό και άνθηση της οικονομίας σε όλους τους τομείς. Με σειρά μέτρων ενίσχυσε τις χαμηλές οικονομικά και κοινωνικά τάξεις. Μείωσε τη φορολογία και με τη θεσμοθέτηση του εμπορίου, της βιοτεχνίας, της κτηνοτροφίας και της

γεωργίας ευνόησε την ανάπτυξη και την κερδοφορία. Απαγόρευσε την εισαγωγή ειδών πολυτελείας, με αποτέλεσμα να ενισχυθεί η ντόπια παραγωγή. Φρόντισε την παιδεία, χτίζοντας σχολεία και βιβλιοθήκες. Ίδρυσε νοσοκομεία και φιλανθρωπικά ιδρύματα, οικοδόμησε μεγαλοπρεπείς ναούς και ενίσχυσε οικονομικά πολλά μοναστήρια. Ο ίδιος κατείχε τόση περιουσία, όση του χρειαζόταν για να συντηρείται. Για την άμυνα του κράτους του ενίσχυσε τα οχυρωματικά έργα, ασφαλίζοντας τα σύνορά του και δίνοντας εργασία σε πολλούς ανθρώπους. Στα άκρα τοποθέτησε ακρίτες, τους έδωσε γη να καλλιεργούν για να ζουν τις οικογένειές τους, εξασφαλίζοντας έτσι ισχυρή φύλαξη των συνόρων του.

Όσον αφορά τις στρατιωτικές επιχειρήσεις ενεργούσε πάντα με σύνεση και καρτερικότητα.

Δεν εμπλεκόταν σε πόλεμο, αν δεν υπήρχε άμεση ανάγκη και προσπαθούσε πάντα να εκμεταλλεύεται τα λάθη των αντιπάλων του, ενώ χρισσιμοποιούσε νέες στρατηγικές και μεθόδους αντιμετώπισης των εχθρών, τις οποίες και εφάρμοσε εναντίον των Φράγκων, των Βουλγάρων, των Τούρκων, των Μογγόλων, αλλά και των Ελλήνων.

Το γεγονός ότι δεν κατόρθωσε να ελευθερώσει την Βασιλεύουσα οφείλεται στις εμφύλιες προστριβές, αλλά και στη συνεχή στήριξη του Φράγκου βασιλιά της Κωνσταντινούπολης από τους Βενετούς και τον Πάπα. Στο διπλωματικό τομέα διέπρεψε, καθώς γνώριζε να εκμεταλλεύεται τις αδυναμίες των αντιπάλων του. Πολλές φορές, με πρόσχημα την ένωση των εκκλησιών, κατόρθωνε να αποτρέπει τη βοήθεια του Πάπα προς τους Λατίνους της Πόλης. Με τους Βουλγάρους και τους Τούρκους, που συνόρευε, προσπαθούσε να έχει καλές σχέ-

σεις. Χωρίς να χάνει την ευκαιρία να εκμεταλλευτεί τις εξωτερικές και εσωτερικές τους αναταράξεις.

Ο βίος του μεγάλου Έλληνα Αυτοκράτορα και Άγιου της ορθόδοξης Εκκλησίας Ιωάννη Γ' Δούκα Βατάτζη αποτελεί σύμβολο του Ελληνισμού. Τα επιτεύγματά του σε όλη τη διάρκεια της βασιλείας του ήταν πολύ μεγάλη.

Ο Βατάτζης ουσιαστικά παρέλαβε μια επαρχία και κατόρθωσε να την μετατρέψει σε Αυτοκρατορία.

Στην πραγματικότητα έθεσε τα θεμέλια για τη δημιουργία ενός άλλου είδους κράτους, το οποίο είχε καθαρά ελληνική ταυτότητα, με δημοκρατικό χαρακτήρα.

Πρωταρχικός στόχος του ήταν η ανακατάληψη της Πόλης και η ανασύσταση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η ανακατάληψη δεν επιτεύχθηκε, όμως κατόρθωσε να δημιουργήσει ένα ισχυρό κράτος.

Αν δεν τον ταλαιπωρούσαν προβλήματα υγείας, θα ζούσε περισσότερο και σχεδόν είναι βέβαιο ότι αυτός θα έμπαινε θριαμβευτής στη Βασιλεύουσα.

Εξάλλου η ανακατάληψη της Πόλης το 1261 από τον Μιχαήλ Παλαιολόγο χρεώνεται από όλους τους ιστορικούς στον Ιωάννη Βατάτζη. Αξιοπρόσεκτη είναι η επιστολή του προς τον Πάπα Γρηγόριο Θ', στην οποία διακρίνουμε το ελληνικό φρόνημα που τον διακατέχει, καθώς ο ηγεμόνας της Νίκαιας, ανατρέχοντας στο ιστορικό του παρελθόν, με υπερηφάνεια δηλώνει την εθνική του ταυτότητα. Αποτελεί εξαιρετικό παράδειγμα ελληνορθόδοξου ηγέτη, συμβάλλοντας σε μεγάλο βαθμό στην αφύπνιση και τη δημιουργία του νέου Ελληνισμού. Ο ιστορικός Γιάννης Κορδάτος στο βιβλίο του «Ακμή και παρακμή του Βυζαντίου» (εκδόσεις Μπουκουμάνη, Αθήνα 1974, σελ. 395) αναφέρει σχετικά:

«Στα 1224 πέτυχε να πάρει από τους Λατίνους όλες τις κτήσεις, που είχαν στη Μικρασία. Ο στόλος της Νίκαιας λευτέρωσε τα νησιά Σάμο, Λέσβο και Κω και ο στρατός πέρασε στη Νότια Θράκη και πίεζε τους Λατίνους στην περιοχή αυτή. Έχοντας συμμάχους τους Βουλγάρους, αποφάσισε να χτυπήσει τους Λατίνους και να λευτερώσει την Πόλη. Ο Πάπας Γρηγόριος κατάλαβε τον κίνδυνο και προσπάθησε να πάρει με το μέρος του το Βατάτζη, αλλά πήρε τσουχτερή απάντηση: “Εμείς οι Έλληνες, του έγραψε, δε θα ξεχάσουμε ποτέ τις ωμότητες των Λατίνων και γι’ αυτό «ου παυσόμεθα μαχόμενοι και πολεμούντες τοις κατάγουσι την Κωνσταντινούπολιν. Ή γαρ αν αδικοίημεν και φύσεως νόμους και πατριδος θεσμούς και πατέρων τάφους και τεμένη θεών και ιερά, ειμή εκ πάσης της ισχύος του των ένεκα διαγωνισόμεθα” (Βλ. περ. «Αθήναιον», τ. Γ [18-72], σ. 576). Η Πόλη θα ‘πεφτε, αν δεν πρόφτανε να ‘ρθει ο βενετσιάνικος στόλος, που βοήθησε τους Λατίνους.

Ο Ιωάννης Βατάτζης πέθανε στο Νυμφαίο της Μικράς Ασίας το 1254. Η μεγαλύτερη ιστορική του επιβράβευση επήλθε μετά το θάνατό του, όταν ανακηρύχτηκε από το λαό Άγιος. Η επίσημη εκκλησία άρχισε να τον αναγνωρίζει. Ωστόσο η αγιοποίησή του από το λαό ήταν άμεση, καθώς αναγνωρίστηκαν τα θαύματά του και κτίστηκε προς τιμήν του ναός στη Μαγνησία της Μικράς Ασίας και εκκλησιάκι στο Νυμφαίο. Ο Ελληνισμός τον τίμησε για τη φιλανθρωπική του δράση και την αγιοσύνη του.

Για τον Άγιο Βασιλιά του Ελληνισμού επικρατούν πολλοί θρύλοι και παραδόσεις. Ο όσιος Ανδρέας ο διά Χριστόν σαλός (6ος αι.), προφητεύοντας στο μαθητή του Επιφάνιο για τη μελλοντική τύχη της Κωνστα-

ντινούπολης, όταν έφθασε στο σημείο της κατάκτησης της Πόλης και της ανάκτησης αυτής από τους Έλληνες, ανέφερε ότι θα βασιλεύσει στην Πόλη για 32 χρόνια ένας βασιλιάς κάνοντας θαυμαστά πράγματα, που το όνομά του θα είναι Ιωάννης.

Οι μετέπειτα προφητείες Αγίων και Γερόντων αναφέρουν ότι ο Βασιλιάς αυτός θα είναι στον τύπο του Ιωάννη Βατάτζη, ο οποίος βασιλεύσε 32 χρόνια! Υπάρχει ακόμα και ο θρύλος ότι ο βασιλιάς Ιωάννης θα είαι ο ίδιος ο Βατάτζης, ο οποίος θα εγερθεί την κατάλληλη στιγμή για να σώσει τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία.

Ο καθηγητής της Βυζαντινής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Κωνσταντίνος Άμαντος αναφέρει για τον Ιωάννη Βαστάτζη: «Ύμνηθη και ζω και μετά θάνατον ως ουδείς άλλος αυτοκράτωρ του Βυζαντίου».

Όταν η Βουλή των Ελλήνων ζήτησε από τον μεγάλο βυζαντινολόγο να προτείνει ποιο πορτρέτο Βυζαντινού αυτοκράτορα έπρεπε να αναρτηθεί στη Βουλή, εκείνος πρότεινε τον Άγιο Ιωάννη Δούκα Βατάτζη τον Ελεήμονα.

Στις μέρες μας, η μνήμη του Αγίου Ιωάννη Δούκα Βατάτζη του Ελεήμονος, τιμάται και εορτάζεται στις 4 Νοεμβρίου στο Βυζαντινό Διδυμότειχο, στην εκκλησία του Χριστού Σωτήρα, πάνω στο κάστρο, όπου υπάρχει η φορητή εικόνα του Αγίου, δημιουργημα της λαϊκής τέχνης του 1958, που πάνω της είναι γραμμένο και το Απολυτίκιό του: «*Τον λαμπρόν Βασιλέα και των πιστών μέγα καύχημα και των νυμφαίων το κλέος Ιωάννην τιμήσωμεν, εν ύμνοις και ωδαίς πνευματικαίς, την μνήμην επιτελούντες αυτού, συμφώνως ανακραύζοντες. Δόξα τω σε δοξάσαντι, δόξα τω σε στεφανώσαντι, δόξα τω ενεργούντι διά σου πάσιν ιάματα*». ■

Βομβαρδισμός σε καιρό ειρήνης

Ηταν ένα χειμωνιάτικο πρωινό. Γύρω στις επτά κι ετοιμαζόμουναν ν' αφήσω τη ζεστασιά του κρεβατιού για το... μεροκάματο, όταν κτύπησε το τηλέφωνο. Κάτι πολύ συνηθισμένο γι'

Φρίξος Δήμου

αυτούς που ασχολούνται με τη θάλασσα κι ιδιαίτερα με τ' OPERATION. Σήκωσα μισοκοιμισμένος τ' ακουστικό και πετάχτηκα στο ταβάνι όταν συνειδητοποίησα αυτά που μου 'λεγε ο συνομιλητής μου, ο κυβερνήτης του ολλανδικού ναυαγοσωστικού RIBUT, απ' τον Περσικό. Μόλις είχε πάρει σήμα κινδύνου απ' το M/T WISE και κατευθύνεται σε βοήθειά του! Το πλοίο βομβαρδίστηκε από αεροπλάνο και καίγεται! Υπάρχουν νεκροί και τραυματίες! Βλέπει καθαρά τους καπνούς μπροστά του! Σ' είκοσι, τριάντα λεπτά θα 'ναι κοντά του. Παρακάλεσα τον καπετάνιο του ναυαγοσωστικού ν' ανοίξει όλη του την ταχύτητα, πράγμα που είχε κάνει, για να φτάσει το συντομότερο δυνατό στο καράβι και να φροντίσει για τη διάσωση του πληρώματος, πριν είναι πολύ αργά, γιατί λόγω του φορτίου του ήταν μια πλωτή μπόμπα. Επίσης να μου τηλεφωνήσει μόλις φτάσει αλλά, στο γραφείο μου, στον Πειραιά. Για να μη χάνω χρόνο ανέθεσα στη γυναίκα μου να τηλεφωνήσει στο θυρωρό της εταιρίας να ειδοποιήσει το προσωπικό του OPERATION και τους προϊσταμένους των άλλων τμημάτων να έλθουν αμέσως και ξεκίνησα του σκοτω-

μού για Πειραιά. Στο δρόμο αναλογιζόμουν ότι το PRODUCT CARRIER "WISE" (πρώην Μεσσηνιακή Γη), ναυπήγησης 1971 στο ΑΙΟΙ, DWT 29814 LT, με κυπριακή σημαία κι ελληνικό πλήρωμα» (22 άτομα), είχε φορτώσει χθες 5/3/1986, απ' το BAHRAIN 22.000 τόνους καύσιμα αεροπλάνων με προορισμό την Αυστραλία. Καπετάνιος ήταν ο καλός και πεπειραμένος Γεράσιμος Κωνσταντάτος, απ' την Κεφαλονιά, που 'χε καπετανέψει, αν όχι όλα, στα περισσότερα καράβια της εταιρίας. Φορτηγά, δεξαμενόπλοια, μέχρι και στα FERRY BOATS της γραμμής Πάτρα-ANCONA. Ήμουν σίγουρος ότι οι ενέργειές του για τη σωτηρία του πληρώματος και κατά δεύτερο λόγο του πλοίου, θα 'ταν οι σωστές. Ανεβαίνοντας με το ασανσέρ στον έκτο όροφο, στ' OPERATION, ο θυρωρός που μ' ακολουθούσε μ' ενημέρωνε ποιους ειδοποίησε, ποιοι ήλθανε και ποιοι θα 'ρθουν;. Κουδούνισε δυο-τρεις φορές το τηλέφωνο αλλ' ήταν θέματα ρουτίνας. Ο πλοίαρχος του φορτηγού VICTOR ήθελε οδηγίες για την υπογραφή των φορτωτικών κι ο πρώτος του MEDITERRANEAN SKY περισσότερο DIESEL. Αλλά να ακούστηκε επιτέλους το RIBUT. Σήκωσα μ' αγωνία τ' ακουστικό κι αντί για τη βαριά φωνή του Ολλανδού άκουσα, μ' ευχάριστη έκπληξη, τη γνώριμη κοριτσιστική φωνή της Βίκης (Χριστοφή), της τηλεγραφήτριας του WISE, να μου λεί ότι σε λίγο θα μου μιλήσει ο καπταμάκης. Μέχρι να 'ρθει ο καπετάνιος μου

εξήγησε ότι καίγεται τ' ACCOMMODATION γι' αυτό και μου μιλάει απ' τον ασύρματο του RIBUT κι ότι ο ναυαγοσώστης είναι δίπλα κι αντιμετωπίζει τη φωτιά, προσπαθώντας να την κρατήσει μακριά απ' τις δεξαμενές με το φορτίο. Σε λίγο ήλθε στο τηλέφωνο κι ο καπτά Γεράσιμος και μου 'πε τα νέα. Το καράβι έφυγε απ' το BAHRAIN το βράδυ της 5/3/1986. Σήμερα το πρωί ο γραμματικός (Ν. Κέφαλος), στη βάρδεια του, είδε ένα πολεμικό αεροπλάνο μ' ιρανικά διακριτικά να κάνει μια βόλτα πάνω απ' το καράβι και να χάνεται προς την Περσία. Αμέσως μετά εμφανίστηκε κι ένα ελικόπτερο που... εξαπέλησε έναν πύραυλο στο πλοίο... Μέχρι να καταλάβει τι συνέβαινε μια τρομακτική έκρηξη συντάρραξε το πλοίο ενώ το «γενναίο» ελικόπτερο απομακρυνόταν προς τα περσικά παράλια. Ήταν 07.50 τοπική ώρα και στίγμα $\varphi=25^{\circ}45'$ Β $\lambda=53^{\circ}10'$ Α.Ο. πύραυλος τύπου EXOCET, όπως διαπίστωσαν αργότερα οι εμπειρογνώμονες, κτύπησε το καράβι πρύμα αριστερά, πάνω απ' το μηχανοστάσιο κι έσκασε μέσα στην τραπεζαρία του πληρώματος, γεμίζοντας τα πάντα καπνούς. Η φωτιά μεταδόθηκε ταχύτατα σ' όλο το ACCOMMODATION. Το βαπόρι ήταν ευτυχώς αυτόματο κι έτσι δεν ήταν επανδρωμένο το μηχανοστάσιο αλλιώς θα θρηνούσαμε περισσότερα θύματα. Επειδή ήταν τελείως αδύνατο να κατέβουν στο μηχανοστάσιο προσπάθησαν να σταματήσουν τη μηχανή απ' το EMERGENCY STOP, αλλά δεν τα κατάφεραν, κι έτσι εξακολουθούσε να δουλεύει ολοταχώς...

Εν τω μεταξύ ο πλοίαρχος κι η ασυρματίστρια δώσανε με το VHF το «MAYDAY» κι ευτυχώς το πήρε αμέσως

το RIBUT που ήταν μόλις οκτώ μίλια μακρύτερα. Του δώσανε μάλιστα και το τηλεφώνό μου και του 'παν να με καλέσει όπως κι έγινε. Καθαιρέσανε τη δεξιά σωσίβια βάρκα μέχρι τη θέση επιβίβασης και βάλανε μέσα τους επτά τραυματίες αλλά όταν βεβαιωθήκανε ότι το ναυαγοσωστικό θα ήταν σε λίγα λεπτά κοντά τους, τους μεταφέρανε στο καμπούνι, που συγκεντρώθηκε κι όλο το υπόλοιπο πλήρωμα. Τρεις μόνο μείνανε στη σωσίβια βάρκα που παρά τη μεγάλη ταχύτητα του πλοίου και τις αντίθετες οδηγίες του καπετάνιου τη ρίξανε στη θάλασσα καθώς και μια σχεδία. Αλλά δυστυχώς υπάρχουν και τρεις αγνοούμενοι, που λόγω της πυρκαγιάς δεν μπορούν να εντοπίσουν. Είναι ο ναύτης Η. Βεκούσσης, ο ναυτόπαιδας Κ. Χασήμι κι ο καθαριστής Α. Μεχμέτ (οι δύο τελευταίοι Έλληνες της Θράκης, μωαμεθανοί στο θρήσκευμα) που σκοτωθήκανε αμέσως με την έκρηξη μέσα στην τραπεζαρία. Όταν ήλθε το RIBUT πήραν το φαρμακείο του και πρόσφεραν τις πρώτες βοήθειες στους τραυματίες. Ο τραυματίας Γ. Μπουκουράνης, λοστρόμος, ήταν δυστυχώς σκοτωμένος απ' την αρχή κι ο θαλαμηπόλος Α.Μυλωνάς τον νόμιζε ζωντανό και με κίνδυνο της ζωής του τον έβγαλε απ' τις φλόγες.

Δηλαδή μέχρι στιγμής τέσσερις νεκροί κι έξι τραυματίες... Επίσης μου είπε ότι περιμένει ελικόπτερο απ' τα Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα για τη μεταφορά των τραυματιών στο νοσοκομείο και του πληρώματος στη στεριά. Δώσαμε οδηγίες στον πλοίαρχο για την υπογραφή του SALVAGE AGREEMENT με τον κυβερνήτη του ολλανδικού ναυαγοσωστικού. Στις 10.10 ελικόπτερο παρέλαβε

τους 6 τραυματίες, το νεκρό λωστρόμο και τους μετέφερε στο νοσοκομείο του ABU DHABI. Το μεσημέρι, το ίδιο ελικόπτερο, παρέλαβε το υπόλοιπο πλήρωμα και αποβίβασε κι αυτό στο ABU DHABI. Στο RIBUT παραμείνανε ο πλοίαρχος, η ασυρματίστρια κι ο ηλεκτρολόγος Δ. Κατσέλος. Κατά τις 15.00 κατορθώσανε να σταματήσουν επιτέλους τη μηχανή του πλοίου και λίγο πριν απ' τα μεσάνυχτα, με τη βοήθεια και του δεύτερου ναυαγοσωστικού MAERSK να ελέγξουν την πυρκαγιά που είχε καταστρέψει τελείως το ACCOMMODATION κι είχε προκαλέσει τεράστιες ζημιές, κυρίως απ' τα νερά της κατάσβεσης στο μηχανοστάσιο. Η φωτιά έσβησε τελικά το πρωί της 7/3/86 και το πλοίο ρυμουλκήθηκε για DUBAI. Αμέσως μετά το πρώτο τηλεφώνημα με τον πλοίαρχο (08.40 ώρα Ελλάδας) τηλεφώνησα στον εφοπλιστή κ. Α. Καραγεώργη στο Λονδίνο και στη συνέχεια ανέφερα το γεγονός στο θάλαμο επιχειρήσεων του Υ.Ε.Ν. Στο μεταξύ είχαν καταφθάσει κι οι άλλοι συνάδελφοι και πήραν τα τηλέφωνα... φωτιά. Ειδοποίηση ασφαλιστών, P AND I CLUB, ναυλωτών, φορτωτών, παραληπτών κ.λπ κ.λπ. Άμεση αναχώρηση εκπρόσωπων της εταιρίας στα σπίτια του νεκρού (Βόνιτσα) και των τριών αγνοουμένων για να τους ανακοινώσουν τα δυσάραστα νέα και να τους συμπαρασταθούν στο πένθος. Συνεννοήσεις με την εταιρία των ναυαγοσωστικών WIJSMULLER. Διαπραγματεύσεις μ' όλους τους ενδιαφερόμενους για τη μεταφόρτωση και μεταφορά του φορτίου στον προορισμό του. Διορισμό πρακτόρων στο ABU DHABI και DUBAI. Και για όλα τη ... «σύμφωνη» γνώμη των δικηγόρων μας.

Η πρώτη μου δουλειά μετά την αναφορά του καπετάνιου για τη μεταφορά των τραυματιών ήταν να πάρω τους πρακτορές μας, GULF AGENCY στο ABU DHABI να μάθω για την κατάσταση των τραυματιών. Με διαβεβαίωσαν πως μόνο ο ένας είναι κάπως σοβαρά, αλλά εκτός κινδύνου, και νοσηλεύονται στο στρατιωτικό νοσοκομείο της περιοχής. Τηλεφώνησα αμέσως στο νοσοκομείο και ζήτησα τον υπεύθυνο για να ενημερωθώ από πρώτο χέρι. Μου έδωσαν ένα Αραβικό όνομα, που δε θυμάμαι, και περιμένα να μου μιλήσει. Όταν ήλθε στη γραμμή του είπα, σ' αγγλικά φυσικά, ποιος είμαι και τι θέλω. Μου απάντησε σ' άπταιστα... ελληνικά ότι δεν πρέπει ν' ανησυχούμε γιατί νοσηλεύονται σ' ένα πάρα πολύ καλό νοσοκομείο και σύντομα θα μπορέσουν να επαναπαρισθούν. Κατάλαβε την έκπληξή μου για τα ελληνικά του και μου 'πε με περηφάνεια ότι σπούδασε ιατρική στην Ελλάδα κι υπηρετεί σαν επίαιτρος στο εκεί στρατιωτικό νοσοκομείο. Πήρα αέρα και τον ρώτησα τι ξέρει για την εθνικότητα του δολοφονικού ελικόπτερου που βομβάρδισε ένα αθώο εμπορικό πλοίο σε διεθνή θάλασσα και σκότωσε 4 και τραυμάτισε άλλους 6 Έλληνες. Με παρακάλεσε να μην κάνω παρόμοιες ερωτήσεις γιατί είναι στρατιωτικός και το κράτος του είναι πάρα πολύ μικρό αλλ' ότι μπορώ να του τηλεφωνώ όποτε θέλω να μ' ενημερώνει για την πρόοδο της θεραπείας. Εκείνες τις μέρες με πήρε στο τηλέφωνο κι ένας δημοσιογράφος γνωστής εφημερίδας της Αθήνας για πληροφορίες σχετικά με το συμβάν. Μαζί με τ' άλλα με ρώτησε αν το καράβι είναι παλιό ή καινούριο. Όταν του

είπα ότι ήταν 15 ετών μου απάντησε με στόμφο ότι γι' αυτό πήρε φωτιά και χαθήκανε 4 ναυτικοί. Του ανταπάντησα ότι τα EXOCETS τα προσελκύει η θερμότητα κι όχι η... παλαιότητα. Το καράβι αγκυροβόλησε την 8/3/86. Είχαμε πρόβλημα με τις αρχές για τα τρία καμένα σώματα των ναυτικών που βρεθήκανε στην τραπεζαρία. Για να επιτρέψουν τη μεταφορά τους στην Ελλάδα έπρεπε ή να τα... κάψουν ξανά και να μεταφερθεί η στάχτη τους, κάτι που δεν αποδεχόμαστε, ή να ταριχευθούν. Ταριχευτής όμως δεν υπήρχε στην περιοχή κι έτσι στείλαμε κάποιον ειδικό απ' την Ελλάδα.

Το φορτίο που δεν είχε υποστεί καμιά ζημία μεταφορτώθηκε για να μεταφερθεί στην Αυστραλία και το πλοίο θεωρήθηκε τεκμαρτή ολική απώλεια (C.T.L.) κι εγκαταλείφθηκε στους ασφαλιστές. Οι πλοιοκτήτες αργότερα αγόρασαν το ναυάγιο αντί συμφέρουσας τιμής και το φέρανε ρυμουλκούμενο στο Πέραμα. Εκεί κατασκευάστηκε καινούριο ACCOMMODATION κι έγινε εκτεταμένη επισκευή μηχανοστασίου μηχανής, μηχανημάτων κι όλων των δικτύων και ξαναταξίδεψε... καινούργιο.

Οι οδηγίες που δίνανε οι ασφαλιστές για τα γκαζάδικα που ταξιδεύανε εκείνο τον καιρό στον Περσικό ήταν: Ν' αποφεύγουν να έχουν προσωπικό στο μηχανοστάσιο όταν διέρχονται απ' τα «επικίνδυνα», σημεία που ήταν γνωστά στους πλοίαρχους και να φύγουν με θάλασσα τη βάση της καμινάδας για να μην προσελκύνονται οι πύραυλοι. Φυσικά όλα τα πλοία είχαν έτοιμες τις βάρκες, χωρίς καλύμματα, για καθαίρεση κι όλες τις μάνικες απλωμένες κι έτοιμες για χρήση.

Θυμάμαι, τότε, μια μεγάλη εταιρία κατασκευής RADAR μας είχε προτείνει να εγκαταστήσουμε στα πλοία μας που ταξίδευαν στον Περσικό μια συσκευή, κόστους 300.000 δολλαρίων περίπου, που θα παραπλανούσε τους πυραύλους EXOCETS και που την δεχόντουσαν οι ασφαλιστές για τη μείωση των ασφαλίσεων. Όταν η συσκευή αυτή (RADAR με υπολογιστή) εντόπιζε τον πύραυλο, που κατευθυνότανε στο πλοίο, πυροδοτούσε αυτόματα ένα μικρό πύραυλο που είχε την ικανότητα να παραπλανήσει τον EXOCET και να τον αναγκάσει να πέσει στη θάλασσα. Δεν τ' αποφασίσαμε γιατί τότε τα πλοία μ' αυτή τη συσκευή θα τα θεωρούσανε πολεμικά και γιατί όχι να μην στέλνανε κι... αντιτορπιλικά να τα βουλιάξουν. Οι Πέρσες βουλιάζανε πλοία μικρών μόνο κρατών (κυπριακά, μαλτέζικα, λιβεριανά κ.λπ.) και γενικά καράβια κρατών που δεν φοβόντουσαν αντίποινα. Εκεί περνούσε η παληκαριά τους. Ποτέ δε θα τολμούσανε να χτυπήσουν αμερικανικό, αγγλικό, γερμανικό ή ρωσικό εμπορικό πλοίο. Ξέρανε πολύ καλά ότι θα βρίσκανε το μπελά τους απ' πολεμικά τους ναυτικά και τις αεροπορίες τους.

Τελικά οι εφοπλιστές πήραν την ασφάλεια αλλ' όπως είδαμε παραπάνω πήραν και το... πλοίο. Οι παραλήπτες τα φορτία τους. Το M/T WISE ξαναταξίδεψε και νομίζω πως μ' άλλο όνομα εξακολουθεί και ταξιδεύει. Ο περσο-ιρακινός πόλεμος τελείωσε για ν' αρχίσει ο πόλεμος του Κόλπου. Οι τραυματίες γιατρευτήκανε και γυρίσανε στους δικούς τους και μόνο τα τέσσερα παληκάρια πήγανε χαμένα. Αιωνία τους η μνήμη.

Στρατιές μεταναστών, 21ος αι. μ.Χ.

Τα ισχυρά θεριά τα κούρσεψαν όλα, μέχρι σφελίδα ψωμί. Με χέρια απλωμένα επαιτικά, περιμαζεύουν οι δυστυχείς ψιχία, από τα αποφάγια των εισβολέων. Πατρίδα λεηλατη-

Χρυσούλα Σφακιανάκη

μένη, παρμένη σφιχτά με ασυγκράτητη ορμή από κουρσάρους εδαφών, πολιτισμών, ονείρων, ιδανικών, ειρήνης, λευτεριάς. Ελπίδα για μοιρασιά ούτε λόγος. Όλα, τα πάντα, στα απαίδευτα ανθρωπάκια, που ονειρεύτηκαν Κολχίδες με χρυσόμαλλα δέρατα. Παρθένες Χρυσήδες και Βρυσήδες. Έσπειραν νάρκες, φωτιά, ατσάλι. Παγίωσαν τρόμο, αρπαγείς, παρανομίες, σκλαβιά. Δεν άφησαν φαγί ούτε για τα όρνια, όλα τα καταρήμεζαν οι σταυροφόροι με τη γερακίσια ματιά.

Η μοίρα των φτωχών αδυσώπητη. Η απόγνωσή τους αντιλαλεί στον ορίζοντα της φυγής. Καραβάνια ατέλειωτα στην έρημο της ζωής, χωρίς συναπάντημα με όαση λυτρωτική. Σαν ποτάμι ξεχειλισμένο, σπορίζουν ολούθε χωρίς μπροστάρη, στο δρόμο προς την άβυσσο. Ναυαγισμένοι αγελαίοι σε ξένα χώματα, με τα ποδάρια ματωμένα και βασανισμένες τις καρδιές, σέρνονται στο πουθενά, έρμαιοι στο ξεροβόρι της απαν-

θρωπιάς και της εκμετάλλευσης, φάχνο-ντας θαλάμι να κρυφτούν. Με μάτια άχρωμα, σβηστά, λαλιά ξέπνοη, δίχως φτερά, που τα ισχνά σώματά τους, σαν ξωτικά, περιφέρουν απελπισμένοι. με ριζικό φαρμακερό. Οι πραιίτωρες, τους φόρεσαν το δηλητηριασμένο χιτώνα του Κένταυρου Νέσσου, για θάνατο μαρτυρικό. Και αυτοί, οι σύγχρονοι Αλμογάβαροι, τέκνα της ευμάρειας, έστρωσαν τραπεζομάντηλα να ξελιγωθούν. Οι μέρες ευδαίμονες. Το γύρισμα του χρόνου αργεί! Οι καλοζωισμένοι φορείς της μισητής απληστίας, της κλεμμένης αφθονίας, ούτε που σαλεύουν από τη βαρυστομαχιά. Ακόμα να μπουχτίσουν, ακόμα, ακόμα...

Στοργικέ Πατέρα, ελέησόν μας. Ελθέ και σκύνωσον εν ημίν Κύριε, και καθάρισον ημάς. Κάτω από τη σκέπη σου απαγκιάζουμε όλοι. Χαμήλωσε λίγο ακόμα, να ακούσεις το κλάμα των ξεριζωμένων. Συνέτισε τους... Άγιους Σώστες. Τους λύκους με την αρνίσια προβιά και το μαύρο βλέμμα. Και όπως ο Κάιν τυραγιέται δίχως σταλιά νερό, μη λυπηθείς να τη στερήσεις και από αυτούς. Ο Άβελ να τους κυνηγά, όπου κι αν σταθούν. Η ανθρωπότης της ΑΡΕΤΗΣ ευγνωμονούσα, Κύριε.

■

*Στην ποιήτρια Άννα Μπουρατζή-Θώδα
 μια τυχαία συνάντηση που δεν ευόδωσε*

Κρίμα ζωή είσαι μικρή

Γιώργος Σπ. Μουσελίμης

Κρίμα ζωή, είσαι μικρή κι όσο κι αν επιμένεις
 μισοδρομής μες το στρατί, στην ανηφόρα μένεις
 σαν λιγοστεύ' η λογική και το μυαλό σνομπάρει,
 φεύγει, ξοκύλει στη στροφή, λοξοδρομεί, μπατάρει.

Δε βλέπει φέξη με το νου, ούτε και με το μάτι,
 το μπόι καν του διπλανού και τη μορφή κομματί
 χαζεύ' η γνώση στη στιγμή, η όραση δε βλέπει
 ένα σκοτάδι, Μπουρατζή, τη νόηση διέπει.

Ενώ 'σουν δίπλα μου στητή, στο κάθισμα στεκόσουν
 μες στο Ναό του Πνεύματος δε σ' έβλεπα, χανόσουν
 στην αίθουσα εκεί κοντά, ήμουν ο διπλάνος σου
 μικρός της ποίησης, τζιχάντ και της γραφής δικός σου.

Άννα του στίχου, της στροφής, της τέχνης μέτρο, βάση,
 έχω φορές που τη σπουδή των έργων σου διαβάσει,
 απόλυτη στη σκέψη σου και στιχουργός με μπρίο
 γράφεις ζωής τα έπη σου, στο κάθε σου βιβλίο.

Ατυχος με την τύχη μου και τυχερός για λίγο,
 εις του μυαλού την κρύπτη μου, κρύβεσαι σε τυλίγω
 κι ενώ τελειώνει η γιορτή, στέκεις μορφή, κοντά μου
 σαν του αγέρα το χαρτί, χάθηκες από μπροστά μου.

Καλές οι αναπάντεχες των ποιητών οι κλήσεις
 είναι δισαναπλήρωτες όμως, οι συναντήσεις,
 οι αποστάσεις που γρικάν μπαίνουν ανέμεσά μας
 κι όταν κοντά πολύ, μας πάν', κλείνουνε και τ' αυτιά μας.

Του Πνεύματος Αθάνατη, της τέχνης είσαι Μάνα,
 της φτώχειας και της απονιάς μιας εκκλησιάς καμπάνα,

Η ποιήτρια Άννα Μπουρατζή-Θώδα και ο Γιώργος Σπ. Μουσελίμης, σ' εκδήλωση της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών.

συνέχιζε να πολεμάς, το νου να 'χεις μπροστάρη,
γι' όλο τον κόσμο και για μας, με του Θεού τη χάρη.

Κρίμα, ζωή είσαι μικρή, στο πέρασμα, σα λίγη
είσαι γιατρού μια συνταγή, του κυνηγού κυνήγι,
Άννα καλήν αντάμωση, η ζήση μας παιχνιδι...
μα να μας φέρνει πιο κοντά κι όχι αλλού, να στρίβει!...

Συμβουλή

Βαλεντίνα Ε. Μπατσάλ

Στο Δημήτρη

Πόσο σε νοιάζομαι την κάθε αυγή,
όταν τα μάτια μου ανοίξω,
ποτάμια μ' αλμυρό νερό στη γη
και τα βουνά να σμίξω.

Οι αντοχές μου στα όρια του πόνου,
ταξίδι η ζωή ποτέ ν' αφήσεις,
είσαι ο βλαστός του χρόνου,
τους κόπους σου να τρυγήσεις.

Προχώρησε να προσπεράσεις,
ζήσε στο φως κι όχι στο σκοτάδι,
μη σταθείς να με δικάσεις,
ν' αποζητάς της Μάνας χάδι!...

Αλεκάκης ο σκορδομανής...

Τι παιχνίδια σου παίζει αυτή η ζωή!
Τι μαθήματα σου δίνει κάθε μέρα!
Ποτέ δεν φανταζόμουν ότι με το «εύγευστον» αλλά και άκρως δύσσομο και αποκρουστικό σκορδάκι μπορείς να

Κίμων Μπαρτζώκας

προσπερνάς ουρές, χωρίς να 'χεις καμιά διαμαρτυρία, να τυχαίνεις άμεσης εξυπηρέτησης με περισσή και υποκριτική προθυμία!

Αλλά ας γίνω λίγο πιο σαφής. Τις εμπειρίες αυτές τις απέκτησα, γιατί έτυχε να 'χω συνεργάτη μου για πολλά χρόνια το φίλο μου τον Αλεκάκη. Βέβαια, ο Αλεκάκης, καθόλα εντάξει παλικάρι, είχε ένα σοβαρό ελαττωματάκι, που το έσερνε διά βίου, όπως λέμε. Και εξηγούμαι: Δεν υπήρχε γεύμα, πρωινό ή βραδινό που να μη το συνόδευε με καναδυό κεφαλάκια αγνό σκορδάκι! Εξαιρεση αν γινόταν καμιά φορά θα 'ταν μόνο γιατί στη θέση του σκόρδου έμπαιναν καναδυό κεφάλια βατικιώτικα κρεμμυδάκια ή κανένα μάτσο γλωρά κρεμμυδάκια εποχής. Η κατάσταση, όπως αντιλαμβάνεστε, είχε γίνει αφόρητη!

–Τι έγινε, Αλεκάκη; Πρωί-πρωί μαςήσαμε αγνό σκορδάκι;

–Όχι, από χθες βράδυ κρατάει. Καθήσαμε με κάτι φίλους στα μπακαλιαράκια στην Πλάκα και καταναλώσαμε μια πλεξούδα!

–Δεν με πείθεις. Αλλά, σε παρακαλώ, όταν είσαι φλογωμένος και απ' ό,τι ξέρω

πάντα είσαι, στις μεταξύ μας συνεργασίες να κρατάς μια απόσταση ασφαλείας από τα ερτζιανά σου! Και για να είμαι πιο συγκεκριμένος, όταν μου φέρνεις διάφορα έγγραφα, να μου τα εγχειρίζεις με εκείνο το πλαστικό φτυαράκι και από απόσταση, όπως σου είπα...

Έκανα αυτές τις παραχωρήσεις, γιατί, όπως σας είπα, ο Αλεκάκης ήταν ένα καλό παλικάρι με μοναδικό ίσως κουσούρι αυτό της σκορδομανίας!

Κάποια μέρα, πάνω στα πειράγματα, μου λέει:

–Γιατί αποφεύγεις το σκορδάκι, το οποίο έχει πολλές θεραπευτικές ιδιότητες; Αντιγριπικό είναι, την πίεση ρίχνει, την κυκλοφορία του αίματος διευκολύνει, απολυμαντικό είναι, μέχρι και αντικαρκινικό είναι.

–Μα βρε άνθρωπέ μου, εγώ τα δέχομαι αυτά που λες, μπορώ όμως κάθε μέρα να τρώω σκόρδο για να 'χω αυτά που λες; Πώς θα συνεργαστώ με τον κόσμο, δεν βλέπεις πως κάτι τέτοιο είναι αδύνατο;

–Χρησιμοποίησε τίποτε τσίχλες, μάσησε μερικά γαρίφαλα, κανέλες, μαϊντανούς, βάλε και λίγο πικρό καφέ κι έτσι θα σκοτώνεται η μυρουδιά!

–Δεν το βλέπω να συμβαίνει και σε σένα, αλλά θα μου πεις ότι ο δικός σου οργανισμός είναι ποτισμένος μέχρι το κόκαλο, είσαι ένα άτομο εξαρτημένο, απόδειξη ότι δεν μπορείς να το στερηθείς, έστω για μια μέρα.

Χαμένα λόγια. Ο Αλεκάκης το βιολί, βιολάκι του. Οπότε μια μέρα που γύρισε από τον οδοντογιατρό, του είπα την απορία μου:

–Αλήθεια, Αλεκάκη, πώς σε αντιμετωπίζει ο γιατρός;

–Στην αρχή έβαζε τη μάσκα, δήθεν για τα μικρόβια και το έιτζ, αργότερα άρχισε να τρώει σκόρδο και εκείνος μέχρι να τελειώσει η θεραπεία!

–Μη μου πεις! Μου δίνεις μια ιδέα! Ωραία το σκέφτηκε ο γιατρός, αλλά δεν θα 'χε πρόβλημα με τους άλλους πελάτες και τη γυναίκα του;

–Μπορεί! Γιατί κάτι υπαινίχτηκε για τη γυναίκα του! Στους πελάτες θα το απέδωσε στην αντιμικροβιακή άμυνα!

–Καλή η πλάκα με τον οδοντογιατρό. Με τον άλλο του ΙΚΑ που πήγες για τη φαρυγγίτιδα;

–Εκείνος, την ώρα που είχα ανοιχτό το στόμα, γύρισε προς την άλλη πλευρά και με ρώτησε αν κάνω μπάνια στη θάλασσα και του απάντησα με ανοιχτό πάντα το στόμα και στην καθαρεύουσα: «Απαξ ή δις ημερησίως», οπότε μου 'κλείσε κάπως βίαια το στόμα και μου είπε να μην ξαναπάω!

Η κατάσταση αδιόρθωτη! Τα προβλήματα καθημερινά! Το καλαμπούρι, όμως έδινε και έπαιρνε με τα σπαρταριστά περιστατικά, που σχολιάζαμε κάθε μέρα. Θυμάμαι κάποιο καλοκαίρι, ντάλα μεσημέρι, αποφασίσαμε να πάμε για μπάνιο και βρεθήκαμε στον Ομόνοια να πάρομε τρόλει για το Σύνταγμα και από εκεί για Γλυφάδα. Παρόντες ο Αλεκάκης, η αφεντιά μου και κάποιος συνάδελφος. Ο Αλεκάκης, όπως πάντα, φλωμωμένος! Έρχεται το τρόλει, η ουρά με-

γάλη, οι επιβάτες στοιβαγμένοι σα σταφύλια. Η προσπάθεια να ανεβούμε στο τρόλει με μπροστάρη τον Αλέκο, είχε αποτέλεσμα! Ακούστηκαν κάποιες διαμαρτυρίες με μουγκατά του τύπου «για όνομα του Θεού, δεν υπάρχει ντροπή!». Παρατήρησα ότι ο Αλεκάκης προχώρησε με μια άνεση προς τη μπροστινή πόρτα, ενώ εμείς φρακάρουμε στις πίσω θέσεις μη μπορώντας να κάνουμε βήμα. Α, σκέφτηκα το σκόρδο έκανε το θαύμα του! Στις μπροστινές θέσεις, κοντά στον Αλεκάκη, ακούστηκαν κάτι αηδιαστικά επιφωνήματα... ου... αα... ουααα... Και μόλις άνοιξαν οι πόρτες στο άγαλμα του Κολοκοτρώνη, ξεμπουκάρουν καμιά εικοσαριά άτομα σχεδόν πέφτοντας ο ένας πάνω στον άλλο, κρατώντας οι περισσότεροι τις μύτες τους, κάνοντας μορφασμούς απελπισίας! Περιττό να πω πως εμείς της παρέας κάναμε το παπί, προφασιζόμενοι τους άγνωστους μέχρι να φτάσουμε στο Σύνταγμα και από εκεί στη Γλυφάδα. Κάποτε με τα χίλια βάσανα, λόγω της ζέστης, φτάσαμε στη θάλασσα! Θα πιστέψετε, άνθρωποι του Θεού, ότι και η θάλασσα μύριζε σκόρδο με τις απανωτές γαργάρες, που έκανε ο Αλεκάκης για τη θεραπεία της φαρυγγίτιδας;

Παρ' όλα αυτά, μπορώ να πω πως η εμπειρία μου αυτή μου 'δωσε μια λύση σ' ένα αξεπέραστο πρόβλημα.

Κάποτε σαν άνθρωπος κι εγώ, μια Παρασκευή βράδυ, κατέβασα και γω δυο κεφάλια σκόρδο, μιμούμενος τον Αλεκάκη, για να το ευχαριστηθώ, μια και θα ακολουθούσε σαββατοκύριακο. Για καλή μου όμως, ή και για κακή μου τύχη, πρωί Σαββάτου δέχθηκα ένα τηλεφώνημα... από μια αμαρτία του στρατού.

–Καλημέρα, η Κική είμαι! Ήρθα από τη Βέρροια να σε δω...

–Ευχαριστώ, μου δίνεις χαρά που σε ακούω, αλλά συνάντηση δεν προβλέπω!

–Γιατί, τι τρέχει; Ήρθα 600 χιλιόμετρα να σε δω και μου το αρνείσαι;

–Τι να σου πω, βρε κοπέλα μου, πες πως είμαι άρρωστος, πες πως είμαι κρατούμενος, βάλε ό,τι θες με το νου σου, αλλά συνάντηση αποκλείεται!

–Δεν μου τα λες καλά... ξέρεις ότι δεν παραιτούμαι εύκολα...

Εκείνη τη στιγμή μου 'ρθε η ιδέα του γιατρού και της πρότεινα τη φαινή λύση...

–Δέχομαι, μ' ένα απαράβατο όρο...

–Ακούω και είμαι πρόθυμη...

–Πριν από τη συνάντησή μας να μαθήσεις ένα κεφάλι σκόρδο... Έτσι όπως τ' ακούς: ένα κεφάλι σκόρδο, όχι μια σκελίδα. Είμαι σαφής;

Μεσολάβησε μια σιωπή! Θα υπέθεσε ότι της κάνω πλάκα, αλλά της εξήγησα το πρόβλημα και τα πράγματα έγιναν όπως της τα πρότεινα. Τώρα εσείς τι λέτε; Αν δεν είχα την πείρα αυτή, θα 'βρισκα λύση στο πρόβλημα;

Νομίζω ότι εδώ ταιριάζει το «ουδέν κακόν αμιγές καλού»...

Το τραγούδι της Βυθούπολης

Αναστασία Δημητρίου-Νίνου

Σε μια πόλη όμορφη
στη θάλασσα βαθιά
ζούνε τα ψαράκια
με αγάπη και χαρά.

Και αν ξέρουν πως κανένα τους
απόλυτα δεν μοιάζει
κι αν διαφέρουνε λοιπόν
καθόλου δεν πειράζει.

Βυθούπολη,
όλους σας περιμένει
να δείτε μια ζωή ονειρεμένη.

Βυθούπολη,
μια πόλη αγαπημένη,
εκεί η τσιπούρα η Λενιώ
ζει πάντα ευτυχισμένη.

Τη θάλασσα τη σέβονται
και πάντα προσπαθούνε
να γίνεται καλύτερος
ο τόπος που αγαπούνε.

Στον κόσμο εκείνον δεν χωρά
το μίσος και η κακία,
ελάτε για να νιώσετε
το τι θα πει φιλία.

Η συναισθηματική νοημοσύνη και η αξία της στην προσωπική ζωή και στο χώρο εργασίας

A) Η συναισθηματική νοημοσύνη είναι: ένα άλλο είδος ευφυΐας του ανθρώπου, στον οποίο έχουν σφυρηλατηθεί ικανότητες από την παιδική ηλικία, που συμβάλλουν σημαντικά στην ευημερία του, όπως:

Σοφία Φουντουλάκη

Η αυτοεπίγνωση, η επιμονή, ο έλεγχος του παρορμητισμού, η αυτοενεργοποίηση, ο αλτρουϊσμός, η ενσυναίσθηση, η κοινωνική προσαρμοστικότητα, η συμπόνια.

Η συναισθηματική νοημοσύνη χτίζεται στην πορεία ανάπτυξης του ατόμου και οικοδομεί υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις. Είναι το εργαλείο που συμβάλλει καθοριστικά, ώστε οι άνθρωποι να ξεχωρίζουν κοινωνικά να είναι ισορροπημένοι και πετυχημένοι στη ζωή και στον επαγγελματικό στίβο.

Σύμφωνα με έρευνες το υψηλό IQ δεν εξασφαλίζει, χωρίς τη συναισθηματική νοημοσύνη (EQ) την προσωπική και επαγγελματική επιτυχία.

Παρατηρείται, άνθρωποι με εξαιρετικά υψηλό δείκτη νοημοσύνης, να χειρίζονται εντελώς άστοχα τη ζωή τους, είναι άνθρωποι που στερούνται της νοημοσύνης της καρδιάς και που δεν τους αφορά ο εσωτερικός κόσμος του ατόμου.

Η συναισθηματική νοημοσύνη, είναι αυτή που του επιτρέπει να συλλαμβάνει – αναγνωρίζει τα σιωπηρά μηνύματα στο περιβάλλον και να τα επεξεργάζεται εγκαίρως

και ορθά. Ακρογωνιαίος λίθος της συναισθηματικής νοημοσύνης η αναγνώριση των συναισθημάτων.

Τα συναισθήματα κάνουν τον άνθρωπο πιο «πλούσιο» και ενδυναμώνουν τις ιδιότητες εκείνες που τον κάνουν περισσότερο ολοκληρωμένο.

Η συναισθηματική νοημοσύνη (ή άλλη νοημοσύνη) και η πολλαπλότητα της

Πέρα από την ακαδημαϊκή νοημοσύνη (IQ) και τις ακαδημαϊκές δεξιότητες, ο άνθρωπος πρέπει να λειτουργεί και με την άλλη νοημοσύνη, αυτή της καρδιάς ή αλλιώς συναισθηματική νοημοσύνη. Έτσι, βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη θέση σε όλους τους τομείς της ζωής. Μπορεί να είναι ισορροπημένος, περισσότερο ευχαριστημένος και αποτελεσματικός στη ζωή του με καθαρή σκέψη και ματιά για τη ζωή.

Σύμφωνα με έγκυρες θεωρίες, όσον αφορά την πολλαπλότητα της νοημοσύνης, υπάρχουν δύο είδη προσωπικής νοημοσύνης ή συναισθηματικής νοημοσύνης.

Η Διαπροσωπική Νοημοσύνη: Η ικανότητα να καταλαβαίνεις τους άλλους, να ανταποκρίνεσαι στην ψυχοσύνθεσή τους, στα κίνητρα και στις επιθυμίες τους.

Έτσι συνεργάζεσαι μαζί τους, αφού γνωρίζεις ποια είναι τα στοιχεία εκείνα που τους ενεργοποιούν. Οι πετυχημένοι άνθρωποι στην προσωπική ζωή αλλά και στον επαγγελματικό στίβο, διαθέτουν αδι-

αμφισβήτητα υψηλό δείκτη διαπροσωπικής νοημοσύνης.

Η Ενδοπροσωπική Νοημοσύνη: Η ικανότητα του ανθρώπου να σχηματίζει ένα πρότυπο του εαυτού του, το οποίο θα χρησιμοποιεί για να λειτουργεί αποτελεσματικά στη ζωή. Το κλειδί στην ενδοπροσωπική νοημοσύνη είναι η αυτοεπίγνωση.

Υποστηρίζεται επίσης, ότι μία άποψη της συναισθηματικής νοημοσύνης είναι η «κοινωνική νοημοσύνη». Η ικανότητα, η οξύνοια να «διαβάξει» το άτομο το περιβάλλον και να ενεργεί ορθά στη διαχείριση των ανθρωπίνων σχέσεων.

Είναι η νοημοσύνη εκείνη που εμπεριέχει κοινωνικές δεξιότητες, που καθιστούν αποτελεσματικές τις διαπροσωπικές σχέσεις, όπως αναλύεται παρακάτω.

Οι δεξιότητες της συναισθηματικής νοημοσύνης, εστιάζονται:

–Στη γνώση των συναισθημάτων (αυτοεπίγνωση): Είναι η δυνατότητα αναγνώρισης από το άτομο των συναισθημάτων του. Κυρίαρχο στοιχείο για την ψυχολογική ενόραση, την αυτοκατανόηση και την καλύτερη ζωή, διότι το άτομο που δεν κατανοεί τα συναισθήματα του, κινδυνεύει να γίνει πράγματι έρμαιο αυτών.

–Στον έλεγχο των συναισθημάτων (αυτορρύθμιση): Είναι η ικανότητα που οικοδομείται επάνω στην αυτοεπίγνωση, ώστε το άτομο να ελέγχει τα συναισθήματά του σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής.

–Στην εξεύρεση κινήτρων για τον εαυτό μας: Η ικανότητα του ατόμου να έχει αυτοέλεγχο, να υποτάσσει τα συναισθήματα της ανυπομονησίας, να ελέγχει την παρορμητικότητα, να έχει αυτοκυριαρχία, να είναι δημιουργικό με οτιδήποτε απασχολείται και αισόδοξο με οτιδήποτε το απασχολεί

–Στην αναγνώριση των συναισθημάτων των άλλων ενσυναίσθηση): Είναι θεμελιώδης και ζωτικής σημασίας δεξιότητα η ενσυναίσθηση. Η ενσυναίσθητική στάση ζωής συναρτάται με τον αλτρουϊσμό και συνδέεται με τη σφαίρα της ηθικής.

Την ειλικρινή αφοσίωση στις ηθικές αξίες, Συναισθανόμενος τον άλλον σημαίνει ότι τον νοιάζεσαι. Η έλλειψη ενσυναίσθησης ή οποιοδήποτε είδους συμπόνοιας είναι ψυχοπαθητική διαταραχή και τα άτομα αυτά είναι αδίστακτοι ψεύτες. Είναι άτομα που χειρίζονται με κυνισμό τα συναισθήματα των θυμάτων τους, άτομα έτοιμα να πουν τα πάντα, προκειμένου να πετύχουν το στόχο τους.

–Στο χειρισμό των ανθρωπίνων σχέσεων (κοινωνικές δεξιότητες): Είναι η δεξιότητα του χειρισμού των συναισθημάτων των άλλων. Τέτοιες ικανότητες βρίσκονται πίσω από πετυχημένα άτομα, άτομα ηγετικά με διαπροσωπικές επιτυχίες.

–Η ικανότητα να εκφράζεις και να μεταδίδεις τα συναισθήματα σου.

Είναι σημαντική κοινωνική δεξιότητα του ατόμου, όχι μόνο να εκφράζει τα συναισθήματα του αλλά και πόσο αποτελεσματικά εκφράζει αυτά.

Το άτομο που είναι προικισμένο με κοινωνική νοημοσύνη, τηρεί λεξικό κοινωνικής συμπεριφοράς και ακολουθεί κανόνες, στην έκφραση των συναισθημάτων του ιδιαίτερα όταν αυτά μπορεί να πληγώσουν. Σε διαφορετική περίπτωση υποθάλπτει γύρω του την συναισθηματική ένδεια-απομόνωση.

Στις κοινωνικές του επαφές τα συναισθηματικά σήματα που εκφράζει-μεταδίδει, επηρεάζουν το περιβάλλον και όσο πιο κοινωνικά επαρκές είναι το άτομο, τόσο θετικότερα είναι τα σήματα που μεταδίδει.

Έχει παρατηρηθεί ότι, οι άνθρωποι που χαιρόμαστε να κάνουμε παρέα, είναι εκείνοι που οι συναισθηματικές τους δεξιότητες μας κάνουν να νιώθουμε όμορφα. Διότι, τα άτομα αυτά εξωτερικεύουν θετικά συναισθήματα, συναισθήματα αλτρουισμού και βοηθούν τους άλλους στην αποτελεσματική διαχείριση αρνητικών καταστάσεων και συναισθημάτων, είναι άτομα προικισμένα με ένα πολύτιμο κοινωνικό προσόν, που είναι η κοινωνική νοημοσύνη.

Έτσι, με την ζωτικής σημασίας κοινωνική δεξιότητα την ενσυναίσθηση, η οποία καθορίζει τον τρόπο διαχείρισης των συναισθημάτων του, το άτομο γίνεται δημοφιλές, γοητευτικό και αιχμαλωτίζει τη συγκίνηση στο περιβάλλον του.

B) Κοινωνική νοημοσύνη.

Τα άτομα με κοινωνική νοημοσύνη ξεχωρίζουν για την κοινωνική χάρη και τη γοητεία που διαθέτουν. Ταιριάζουν εύκολα και επικοινωνούν εξίσου εύκολα με τους ανθρώπους. Έχουν ικανότητα επιρροής. Διαβάζουν τις αντιδράσεις τους και τα συναισθήματα τους, έχουν ηγετικές δυνατότητες και κάνουν ορθή διαχείριση των κρίσεων.

Τα χαρίσματα αυτά αναγνωρίζονται ως συστατικά της διαπροσωπικής νοημοσύνης, που συνοπτικά είναι, η οργάνωση και ο συντονισμός ενός συνόλου, η ικανότητα της διαπραγματεύσεως, η σύλληψη και η διάγνωση των συναισθημάτων των άλλων.

Οι άνθρωποι που διαθέτουν τα συστατικά της διαπροσωπικής νοημοσύνης, συνθέτουν τη διαπροσωπική λάμψη, απαραίτητα στοιχεία της γοητείας, της κοινωνικής καταξίωσης και της ιδιότητας του «χαρισματικού ατόμου».

Γ) Η συναισθηματική νοημοσύνη στο χώρο εργασίας.

Είναι γεγονός ότι η «επαγγελματική» κουλτούρα στο χώρο εργασίας είναι συνηφασμένη με τη παρουσία συναισθηματικών χαρισμάτων. Τα άτομα με «επαγγελματική» κουλτούρα είναι άτομα που έχουν ως γνώμονα το σεβασμό στον συνάνθρωπο, μοιράζονται ένα σύνολο αξιών, κανόνων και πεποιθήσεων και αναπτύσσουν ένα είδος κοινωνικής ταυτότητας στην επιχείρηση που απασχολούνται.

Τα συναισθηματικά χαρίσματα είναι συστατικά της συναισθηματικής νοημοσύνης, τα οποία συνδράμουν καταλυτικά στην αποτελεσματικότερη διαχείριση του εργασιακού περιβάλλοντος.

Η έλλειψη συναισθηματικής νοημοσύνης, δηλαδή σεβασμού, εκτίμησης, αλληλεγγύης, κατανόησης, διαλλακτικότητας κλ.π.) δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στο εργασιακό περιβάλλον, ενώ είναι ορατή, από τα συναισθηματικά αναστατωμένα άτομα, ανίκανα να εργαστούν.

Η παρουσία συναισθηματικών χαρισμάτων στο χώρο εργασίας, βοηθά να μετατραπουν τα παράπονα σε δημιουργικό διάλογο, η διαφορετικότητα να αντιμετωπιστεί με αποτελεσματικό τρόπο και όχι να αποτελεί αιτία συγκρούσεων, δημιουργεί υγιές εργασιακό δίκτυο.

Ο σεβασμός στο άτομο πρέπει να κατέχει υψηλή θέση στην οργανωτική δομή-κουλτούρα της επιχείρησης. Η εργασία πρέπει να είναι ομαδική δουλειά με ανοικτά δίκτυα επικοινωνίας, συνεργασίας και ελεύθερης έκφρασης της κάθε άποψης.

Με τη συνεχή βελτίωση του τρόπου λειτουργίας των ανθρώπων και της συλλογικής νοημοσύνης, επιτυγχάνεται ένα ση-

μαντικό βήμα στην ποιότητα της ζωής του ατόμου, αλλά και στην αύξηση της απόδοσης του πνευματικού πλούτου μιας επιχείρησης, με αντανάκλαση στην πρόδοδό της.

Η συναισθηματική νοημοσύνη μπορεί να διαδραματίσει επίσης, εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στον ηγετικό χώρο της εργασίας. Γιατί, όταν ηγείσαι δεν σημαίνει ότι κυριαρχείς.

Ηγεσία είναι η τέχνη να επικοινωνείς και να πείθεις τους εργαζόμενους για τον κοινό στόχο, και σε αυτό συμβάλλει καταλυτικά η παρουσία της συναισθηματικής νοημοσύνης.

Είναι ανάγκη στην οργανωτική κουλτούρα της κάθε επιχείρησης να κυριαρχεί ο σεβασμός στον εργαζόμενο, βασικό συστατικό της συναισθηματικής νοημοσύνης.

Οι υγιείς και χαρούμενοι εργαζόμενοι μπορούν να υποσχεθούν και υγιείς επιχειρήσεις.

Δ) *Εν κατακλείδι, η ζωή είναι μία δυναμική διαδικασία και μπορεί να γίνει ένας «παράδεισος» εάν η διαδικασία αυτή ακολουθεί ένα πρόγραμμα με συναισθηματικές και γνωστικές δεξιότητες.*
Συγκεκριμένα:

-Την αυτοεπίγνωση: η αναγνώριση των συναισθημάτων σου.

-Το χειρισμό των συναισθημάτων σου: να ελέγχεις το φόβο, το θυμό, τη θλίψη, το άγχος σου.

-Την ενσυναίσθηση: να αντιλαμβάνεσαι τους άλλους και να μπαίνεις στη θέση τους.

-Την ενόραση: να αναγνωρίζεις τα πρότυπα της συναισθηματικής σου ζωής, αλλά και των άλλων.

-Την επικοινωνία: να εκφράζεις με θε-

τικό τρόπο τα συναισθήματά σου και να στέλνεις θετικά μηνύματα.

-Τον αυτοέλεγχο-την υπευθυνότητα: να ελέγχεις κάθε σου πράξη, να γνωρίζεις τις συνέπειες των πράξεών σου και να αναλαμβάνεις τις ευθύνες σου.

-Την αυτοαποδοχή: να είσαι περήφανος και να βλέπεις μέσα από ένα θετικό πρίσμα τον εαυτό σου. Να αναγνωρίζεις τα θετικά και τα αρνητικά σου σημεία.

-Την διεκδικητικότητα: να ορθώνεις ανάστημα αξιοπρεπώς για να υπερασπιστείς το δίκιο σου. Να διεκδικείς τα δικαιώματά σου με θετική συμπεριφορά και να μην παραμένεις παθητικός.

-Τη συνεργασία: να ξέρεις πότε και πώς συνεργάζεσαι.

-Την αντιμετώπιση κρίσεων: να είσαι σε θέση να επιλύεις τις διαφωνίες. Να κάνεις σωστή διαχείριση κρίσεων.

-Την εξωτερική των συναισθημάτων: να προσπαθείς να εδραιώνεις την εμπιστοσύνη στις ανθρώπινες σχέσεις. Να γνωρίζεις πότε πρέπει να εξωτερικεύεις προσωπικά συναισθήματα.

Εάν ο άνθρωπος εντάξει στη ζωή του, μαζί με τα συστατικά συναισθηματικής νοημοσύνης, τον αλτρουϊσμό και την αγάπη για άλλα πράγματα, θα είναι σε όλα τα επίπεδα της ζωής πιο επιτυχημένος, ισορροπημένος και ευτυχισμένος, αεί ζητούμενον.

Πηγές:

-Daniel Goleman: «Η συναισθηματική νοημοσύνη», εκδόσεις Πεδίο.

-Λέο Μπουσκάλια: «Λεωφορείο 9 για τον παράδεισο», εκδόσεις Γλάρος.

-Λέο Μπουσκάλια: «Η αγάπη», εκδόσεις Γλάρος.

-Γουίλαρντ και Μάργκαρετ Μπήτσερ: «Πέρα από την επιτυχία και την αποτυχία», εκδόσεις Γλάρος.

Ο Άρης και η Αθηνά

Το καλοκαίρι του 2000 σε ένα πολυήμερο, περί οικονομίας, σεμινάριο που γινόταν στην Πρέβεζα, η υπηρεσία όρισε, υπεύθυνο της διεξαγωγής του, τον Άρη με βοηθό του μια κυρία,

Γιάννης Κ. Τσώλης

στέλεχος ικανό της ίδιας υπηρεσίας που είχε έδρα την Άρτα. Ο Άρης και η κυρία ήταν συνομηλικοί. Δεν είχαν κλείσει ακόμα τα σαράντα τέσσερα τους χρόνια. Η κυρία, πριν έναν χρόνο, είχε χάσει τον άνδρα της και μόλις τον τελευταίο μήνα είχε βγάλει τα μαύρα πένθιμα ρούχα της.

Την πρώτη μέρα που συναντήθηκαν στο ξενοδοχείο, στου οποίου την αίθουσα διαλέξεων θα γινόταν το σεμινάριο, εκείνη φορούσε το καινούργιο της κίτρινο, λινό ταγέρ με την κοντή, εφαρμοστή ζακέτα και τη στενή φούστα που το μήκος της άγγιζε σχεδόν το γόνατο. Το ντύσιμό της ήταν εντυπωσιακό κι αυτή ωραιότατη. Το κατάλευκο πρόσωπό της το κάλλυναν δυο μεγάλα, ανήσυχα, καστανο-πράσινα μάτια, προστατευμένα από βαθύμαυρα σπαθωτά ματοσίνορα. Δυο φρύδια γαϊτάνια, γραμμένα με κοντύλι, που το δεξί της το χάιδευαν οι αφέλιες, των καλοχτενισμένων μαύρων μαλλιών της. Η ωραιόσχημη μυτούλα της ήταν μεγαλούτσικη και δεν διέφερε καθόλου από εκείνη της βασίλισσας Κλεοπάτρας. Το στόμα της κανονικό, τα χείλη της λεπτά, βαμμένα με κραγιόν χρώματος ροζ και το πιγούνι μαντονικό. Ο λαιμός της μακρύς, περισιέρινος και κάτω από αυτόν, επτά εκατοστά περίπου, δε-

ξιά και αριστερά, με ένα ελάχιστο χώρισμα μεταξύ τους, δυο αρκετά μεγάλες προεξοχές με κόγχες, που νόμιζες ότι ήθελαν να ελευθερωθούν από τη στενή ζακέτα. Το κορμί ευθυτενές και η μέση σφιχτοδεμένη. Πιο κάτω οι πλούσιοι καμπυλόγραμμοι γλουτοί που οι σχηματισμοί τους ξεχώριζαν εμφανώς με σύμμαχο τη στενή, κίτρινη, λινή φούστα που έκρυβε τους μηρούς των μακριών ποδιών της. Δεν ξέρω ποιου αρχαίου αρχιτεκτονικού ρυθμού κολόνες ήταν, φαίνεται όμως πως στήριζαν μια καρυάτιδα ενός νέου ναού της θεάς του έρωτα.

Την είδε ο Άρης και ξαφνικά προσβλήθηκε από τον ιό της αγαλματοποιήτιδας. Δεν τη γνώριζε. Ήξερε μόνο πως βοηθό θα έχει κάποια κυρία Αθηνά Κάμπη από την υπηρεσία της Άρτας. Τίποτε άλλο. Δεν έτυχε να είχαν ξανασυναντηθεί. Πρώτη φορά την έβλεπε.

«Άρης Τράπας, διευθυντής» της συστήθηκε προσπαθώντας να κρύψει την αναστάτωση που του προκάλεσε το αντίκρισμα της ομορφιάς της.

«Αθηνά Κάμπη, υποδιευθύντρια, χάριχα πολύ», είπε εκείνη με αφέλεια φανερωμένη στο ύφος του προσώπου της, σαν να μην είχε καταλάβει, ότι η εμφάνισή της τάραξε τα λιμνάζοντα νερά της καρδιάς του συνομιλητή της.

«Καλωσορίσατε, κυρία Αθηνά. Πιστεύω το πρόγραμμα το γνωρίζετε και τον σκοπό του σεμιναρίου. Έχω την εντύπωση πως θα συνεργαστούμε άπταιστα. Έχουμε έναν μήνα μπροστά μας», κατά-

φερε και της είπε ο Άρης, ύστερα από το πρώτο θάμπωμα του νου του.

«Ναι, οπωσδήποτε, κύριε Άρη, θα συνεργαστούμε άψογα. Να ξέρετε όμως, εγώ, έχω ανάγκη τα χρήματα, γι' αυτό και ζήτησα να έρθω. Δεν γνωρίζω αρκετά πράγματα σχετικά με τα σεμινάρια. Πρώτη φορά αναλαμβάνω τέτοια ευθύνη» ξεκαθάρισε τη θέση της η Αθηνά.

«Μη σας απασχολεί τίποτε. Εδώ είμαι εγώ. Ότι θέλετε σε μένα».

«Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Άρη».

«Τι ευχαριστείτε; Συνάδελφοι είμα-

στε, αναμεταξύ μας καλέ;» την καθησύχασε ο Άρης.

Η συνεργασία έφερε τη γνωριμία. Τις ελεύθερες ώρες τις περνούσαν μαζί. Έπιναν τον καφέ τους ή το ποτό τους στο μπαρ του ξενοδοχείου. Την ώρα του φαγητού στο εστιατόριο κάθονταν οι δυο τους στο ίδιο τραπέζι. Έξω στην πόλη της Πρέβεζας έκαναν μαζί τον περίπατό τους. Συζητούσαν διάφορα, υπηρεσιακά, πολιτικοκοινωνικά, οικογενειακά και ότι άλλο έφερνε ο νους στη γλώσσα. ■

Ονειρεμένο Ρέθεμνος*

Κωστής Ι.Γ. Καλλέργης

Παλιό παντέρμο Ρέθεμνος, αγέρωχο και μόνο,
 στου ονείρου μου τα Πέλαγα Λιμάνι στοργικό!
 Πώς νιώθω, αχ! και να 'ξερες, κάθε που σ' ανταμώνω,
 ονειρεμένο Ρέθεμνος, γλυκό και μαγικό!

Με φορτωμένες τις ελιές στο χώμα σου να γέρνουν,
 δρυγιάδες να ριζώνουνε στα σπλάχνα σου βαθιά,
 την πρωινή την αύρα σου τ' αμπέλια σου να παίρνουν
 και στο γλυκό σου το κρασί ν' αστράφτει η ματιά!

Τα όμορφα σοκάκια σου και οι ακρογιαλιές σου,
 το Κάστρο σου πυρόξανθη κορδέλα στα μαλλιά!
 Το Ενετικό Λιμάνι σου κι οι πόρτες οι παλιές σου,
 να με καλωσορίζουνε όλα μια αγκαλιά!

Ονειρεμένο Ρέθεμνος στου χρόνου την πορεία!
 Σημαία στη γαλέρα σου είχες την ομορφιά!
 Σελίδες έγγραφες χρυσές παντού στην Ιστορία,
 ονειρεμένο Ρέθεμνος, είσαι μια ζωγραφιά!

* Μελοποιημένο από τον μουσικοσυνθέτη Μπάμπη Πραματευτάκη

Δυο φωτογραφίες, ένα μήνυμα

Αφορμή για τούτο το κείμενο στάθηκε ένα εικαστικό βιβλίο των ηνωμένων φωτορεπόρτερ, με τίτλο «Τα παιδιά 1946-1961».

Είναι φωτογραφίες παιδιών, χωρίς να

Αθανάσιος Παπαθανασίου

κατονομάζονται, στο σχολείο, στο σπίτι, στη γειτονιά, στη γκριζα καθημερινότητά τους. Κατά τη συγκεκριμένη δίμορφη χρονική περίοδο της βαριάς ασθένειας και της αργής ανάρρωσης για την πατρίδα μας. Κάποιοι σήμερα ίσως αναγνωρίζουν σ' αυτές τον θλιμμένο παιδικό εαυτό τους, με το λυπημένο βλέμμα και το πικρό χαμόγελο. Είναι φανερό και αυτονόητο ότι το συγκινησιακό στοιχείο διαποτίζει το βιβλίο-άλμπουμ.

Τις αριστοτεχνικές φωτογραφίες τράβηξαν, προφανώς, φωτογράφοι δεξιότεχες με θαυμαστή διεισδυτικότητα, και αυτό είναι ένας επιπλέον λόγος που διατηρούν ακόμη την επικαιρότητά τους και το ενδιαφέρον. Όλες είναι παραστατικότητες. Ωστόσο, κάποιες ξεχωρίζουν· συναρπάζουν· αιχμαλωτίζουν την προσοχή και φουντώνουν το ενδιαφέρον εκείνου που ξεφυλλίζει τό άλμπουμ.

Μένω σε δύο από αυτές. Στη μία είναι τρεις μαθήτριες, ντυμένες με την ευλογημένη και τιμημένη μαθητική μπλε ποδιά, γονατιστές μπροστά στο μνημείο του Άγνωστου στρατιώτη, με λεζάντα: «Γονατιστά στον Άγνωστο στρατιώτη, 27.10.1949». Εικόνα λιτή, πολύ δυνατή.

Σεμνό το μνημείο. Μια μαρμάρινη πλάκα με ανάγλυφη παράσταση πεσόντος αρχαίου Έλληνα στρατιώτη με κράνος και ασπίδα, εντοιχισμένη (η πλάκα) στον τοίχο με τις τοποθεσίες, όπου γράφτηκαν οι χρυσές σελίδες της ιστορίας της πατρίδας μας. Στη βάση του τοίχου το κενοτάφιο με το ακοίμητο καντήλι και παραδίπλα δύο λεβέντες εύζωνοι, τιμητική φρουρά. Στη θέα του χώρου νιώθεις δέος και ιερή συγκίνηση.

Οι μαθήτριες της φωτογραφίας, αφού κατέθεσαν το στεφάνι, στέκονται γονατιστές και υποκλίνονται ταπεινά στους ήρωες πεσόντες για την πατρίδα, οι οποίοι δεν κατέστη δυνατόν να αναγνωριστούν. Με έκδηλο θαυμασμό και βαθύ σεβασμό προς αυτούς αποτίουν τον οφειλόμενο φόρο τιμής και ευγνωμοσύνης.

Έντονα συναισθήματα προκαλεί η εικόνα. Βαθιά συγκίνηση, ιερή ψυχική αναστάτωση σε κατακλύζει και ρίγος διαπερνά το σώμα σου. Εκδήλωση ύψιστου πατριωτισμού και συμπεριφορά αγνής φιλοπατρίας είναι η πράξη αυτή, δοσμένη με τρόπο ένθερμο, βιωματικό, παιδαγωγικό. (Κατά την ταπεινή μου γνώμη, η εικόνα του μνημείου του Άγνωστου στρατιώτη αξίζει να υπάρχει σε όλα τα σχολεία).

Διάθεση για ξεχωριστή προσοχή προκαλεί και η άλλη φωτογραφία, με λεζάντα: «Στα γόνατα, Χαλκίδα, 25.7.1950». Σ' αυτή, μία κοπέλα με ντύσιμο καθημερινό, απλό και απέριττο, προσκυνήτρια σε ένα μικρό και ταπεινό πέτρινο εικο-

νοστάσι, ένα από εκείνα που συναντούμε στο πλάι του δρόμου ή σε άλλον εξωτερικό χώρο και, κατά παράδοση, οι πιστοί, περνώντας, κάνουν το σταυρό τους ή σταματούν για να προσκυνήσουν και να προσευχηθούν.

Η κοπέλα της φωτογραφίας γονυπετής κάνει το σταυρό της. Γονατίζει και σκύβει με ολοκληρωτική αφοσίωση, σε ένδειξη ευλάβειας και σεβασμού προς τον Άγιο, του οποίου η εικόνα είναι τοποθετημένη στο χαμηλό και απλό υπαίθριο εικονοστάσι. Υποκλίνεται με προσήλωση και προσκυνάει τη χάρη Του. Προσεύχεται με έκφραση απέραντης ταπεινοφροσύνης και βαθιάς θεοσέβειας. Συγκλονιστική, θαυμαστή, μοναδική εικόνα!

Και το μήνυμα; Το μήνυμα απλό: Αυτοί που γονατίζουν μπροστά στους νεκρούς για την Πατρίδα και στα ιερά και όσια της Πίστης, αυτοί έχουν γενναίο φρόνημα και σταθερή συνείδηση και θα σταθούν όρθιοι στα δύσκολα.

Η στέρεη και σταθερή συνείδηση, εθνική και θρησκευτική (σκοπός των φρονηματιστικών μαθημάτων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση), προϋποθέτει ξεκάθαρη επίγνωση και αίτηση του τι κάνομε και πιστεύομε. Το λίγο απ' όλα είναι απλή γνωριμία και καλλιέργει ελαστική συνείδηση: προκαλεί σύγχιση και οδηγεί στην αμφιβολία, στην αδιαφορία, στην απιστία, εντέλει στην απαιδεία. ■

Νύχτα αγάπης - Νύχτα χαράς

Αγγελική Σταματούκου

Ξημέρωμα η καμπάνα, χαρμόσινα χτυπά
και όλους τους φωνάζει
να παν στην εκκλησιά.

Αθόρυβα, απαλά το χιόνι
στολίζει το χωριό,
την εκκλησιά, με το καμπαναριό!!!

Σαν να θέλει,
να πάρει μέρος στη γιορτή,
που απόψε γιορτάζουνε
οι άνθρωποι, που είναι
χριστιανοί, σ' όλη τη γη!

Οι Άγγελοι, γιορτάζουνε
ετούτη τη νυχτιά.

Δοξολογούν και ψάλουνε
το «Επί γης Ειρήνη».
Είναι γιορτή Αγγέλων
και παιδιών, αγάπης και χαράς.
Ας ψάλουμε μαζί τους,
ας γίνουμε παιδιά.

Χριστός γεννάται απόψε
σε φάτνη ταπεινή.
Ας τον υποδεχτούμε
με καθαρή καρδιά,
σαν το λευκό το χιόνι
που πέφτει απαλά.

Επίσκεψη στο Μπεράτι-Αλβανίας Χαρακτηριστικά της σύγχρονης ζωής

Κατάγομαι από το Κομμένο Άρτας. Σχεδίαζα από αρκετό καιρό να επισκεφθώ την Αλβανία και γιατί ευρίσκεται κοντά αλλά και γιατί θέλω να έχω νέες εμπειρίες.

Ευθύμιος Κολιοκώτσης

Τελικά, την 24η Δεκεμβρίου 2018, ξεκίνησα για την Αλβανία με τη συντροφιά ενός φίλου μου που κατάγεται από το Μπεράτι. Πήρα την απόφαση να κάνω Χριστούγεννα στο Μπεράτι.

Αφού περάσαμε τα σύνορα στην Κακαβιά, πήραμε το δρόμο για το Αργυρόκαστρο. Ο δρόμος είναι πολύ καλός και σε ευθεία γραμμή. Προχωρεί παράλληλα προς τον αξιόλογο ποταμό Αώο. Η περιοχή είναι πεδινή και δεξιά και αριστερά υπάρχουν λόφοι, στις πλαγιές των οποίων υπάρχουν πανέμορφα και γραφικά χωριά.

Στην περιοχή υπάρχει το ελληνικό στοιχείο (Βόρειο Ήπειρος) και μάλιστα τα ονόματα των χωριών αναγράφονται στα αλβανικά και ελληνικά. Φθάνεις πολύ γρήγορα στην πόλη του Αργυροκάστρου, που είναι το κέντρο της περιοχής.

Το Αργυρόκαστρο αρχίζει από το δρόμο και είναι κτισμένο αμφιθεατρικά στις πλαγιές των Κεραυνίων ορέων. Μετά την πόλη υπάρχουν πηγές, οι οποίες δημιουργούν έναν ποταμό, που χύνεται στον Αώο. Ο Αώος μου έκανε μεγάλη εντύπωση γιατί πρόκειται για μεγάλο ποταμό, με τεράστια και γραφική κοίτη. Συνεχίζοντας την δια-

δρομή παρατηρούμε τα θαυμάσια χωριά που υπάρχουν δεξιά και αριστερά.

Κατόπιν φθάνουμε στο Τεπελένι μια πόλη με πολύ γνωστό όνομα αφού από αυτή κατάγονταν ο φημισμένος Αλή Πασάς, ο Τεπελενλής. Στην περιοχή υπάρχουν πολλοί παραγωγοί που πωλούν τα προϊόντα τους, δηλαδή κρασί, μέλι, κ.λπ.

Υπάρχουν επίσης ταβέρνες, καφενεία και άλλα καταστήματα, όπου ο ταξιδιώτης μπορεί να σταματήσει για ξεκούραση ή αγορές.

Μετά το Τεπελένι, έχοντας πάντα συντροφιά το μαγευτικό Αώο, κάνουμε μια στάση για φαγητό, πήγαμε σε μια ωραία ταβέρνα όπου μείναμε απόλυτα ευχαριστημένοι από το φαγητό. Σερβίρονται σούπες από κρέας ή κοτόπουλο, πατσάς, καθώς και πιλάφι και κατόπιν το κρέας. Περιττό να αναφέρω για την ευγένεια του προσωπικού και τις φθηνές τιμές.

Στη συνέχεια φθάνουμε στο Φιέρι, το οποίο είναι μια από τις μεγαλύτερες πόλεις. Υπάρχει μεγάλη κίνηση μέσα στην πόλη, για την αντιμετώπιση της οποίας κατασκευάζεται ο νέος αυτοκινητόδρομος.

Μετά το Φιέρι πήραμε έναν επαρχιακό δρόμο, κατά μήκος του οποίου υπάρχουν πολλές πετρελαιοπηγές.

Μπήκαμε κατόπιν στον κεντρικό δρόμο που οδηγεί στο Μπεράτι. Έχω πολύ καλές εντυπώσεις από το Μπεράτι, το οποίο είναι μια πανέμορφη πόλη.

Έχει μεγάλη ιστορία και διαθέτει ένα με-

γάλο κάστρο. Διαρρέεται από ένα θαυμάσιο ποταμό, που φέρει το όνομα της πόλης (Βερατίνος) και είναι παραπόταμος του Άψου.

Διαθέτει έναν μεγάλο πεζόδρομο, ο οποίος διήκει παράλληλα προς τον ποταμό και όπου υπάρχουν καφενεία, ταβέρνες, κ.λπ.

Αφού κάναμε ένα περίπατο καθίσαμε κάπου για καφέ.

Μετά πήγαμε σε μια ταβέρνα όπου μαζί με το φαγητό ήπιαμε την αλβανική μπύρα. Η ταβέρνα ήταν κάτω από το κάστρο και δίπλα από τον ποταμό. Απέναντί μας υπάρχει μια γραφική συνοικία με πολλά παλαιά σπίτια με τα πολλά παράθυρα και χριστιανικές εκκλησίες. Αυτή η συνοικία παρέχει μια καταπληκτική εικόνα, άξια θαυμασμού. Κατόπιν ανεβήκαμε στο κάστρο, από όπου είχαμε πανοραμική θέα της πόλης και της περιοχής, πρέπει να αναφέρω ότι έβγαλα πολλές φωτογραφίες της ωραίας αυτής πόλης.

Υπάρχει πολύ τουριστική κίνηση κατά το καλοκαίρι και απόδειξη είναι τα πολλά ξενοδοχεία.

Στην κεντρική, πλατεία απέναντι από το τζαμί, υπάρχει ο ναός του Αγίου Δημητρίου, όπου πήγαμε λόγω των Χριστουγέννων. Στον κεντρικό πεζόδρομο υπήρχε πολύ κίνηση καθώς οι κάτοικοι έκαναν τον περίπατό τους. Τα καταστήματα ήταν γεμάτα από κόσμο που έπινε τον καφέ του κ.λπ.

Στο βάθος προς τα ανατολικά υπάρχει ένα χιονοσκεπαστο υψηλό βουνό, που από τον χάρτη είδα ότι είναι το όρος Τόμαρος. Εκεί μου είπαν ότι υπάρχει ένα μεγάλο Μοναστήρι των Καθολικών όπου γίνεται ένα μεγάλο πανηγύρι. Στο μέρος αυτό υπήρχε η αρχαία ελληνιστική πόλη Αντιπάτρεα.

Είδαμε σε διάφορα σημεία την επιγραφή: «ANTIPATREA». Το Μπεράτι έχει και την ονομασία «Βεράτιον». Επίσης θέλω να αναφέρω ότι απέναντι από την πόλη, μετά το ποτάμι, υπάρχει ένας ψηλός κατάφυτος λόφος. Στον ποταμό υπάρχουν οι απαραίτητες γέφυρες. Τελικά θέλω να πω ότι είμαι γοητευμένος από την ωραία αυτή πόλη αλλά και από την Αλβανία, η οποία έχει μεγάλη πρόοδο. ■

Το πεφταστέρι

Αγαπούλα Ευθυμιοπούλου

Ταξίδι κίνησε το πεφταστέρι
ξαφνιάζοντας την ήσυχη βραδιά
γοργά ποθεί να πάει σ' άλλα μέρη
κει που υπάρχει ονείρου ευωδιά.

Ολόχρυσες παντού σπίθες σκορπίζει
και χαιρετά τ' άστρα όλο χαρά
στο διάστημα μονάχο αρμενίζει
σα να φορά στην πλάτη του φτερά.

Ο ναός του Νεμείου Διός Το ποντικάκι... κι εγώ

Στη δεύτερη μέτρηση, με βάση την επιστήμη της Γεωπαθολογίας, που έκανε η ομάδα μας στην περιοχή του αρχαιολογικού χώρου της Νεμέας, όπου και ο Ναός του Νεμείου Διός,

Κωνσταντίνος Κανατάς

χωριστήκαμε σε δύο μικρότερες ομάδες. Ο Λάζαρος και ο Βασίλης θα αποτύπωναν τις γεωπαθολογικές γραμμές και κόμβους στον οικό αριθ. 7. Ο Ζώης και ο Κωνσταντίνος θα συνέχιζαν στο ναό σε μεγαλύτερη απόσταση από αυτόν προς Β.Α.

Όταν φθάσαμε στο ναό και ετοιμάζαμε τα όργανα, στη βορειοανατολική πλευρά του και στο κράσπεδο αυτού είδαμε ένα ποντίκι των αγρών, δυστυχώς, να κοιμάται.

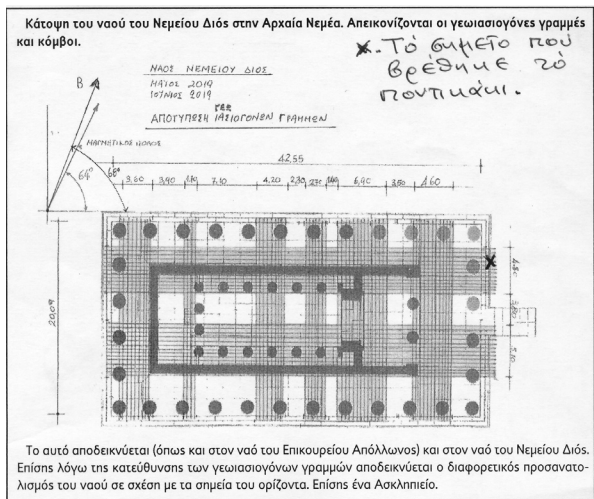
Όπως φαίνεται στο σχέδιο η θέση αυτή (που κοιμόταν το ποντίκι) είναι στη μία των δύο γεωνασιολογικών γραμμών που έδωσαν και την κατεύθυνση του ναού.

Αμέσως αντιληφθήκαμε γιατί ήλθε εδώ το πανέξυπνο και συμπαθέστατο αυτό ζωάκι για να μας χαιρετίσει. Η εξήγηση ήλθε αβίαστα σχετικά με τη θέση που κοιμόταν το ποντίκι.

Τα ποντικάκια, όχι μόνον αποφεύγουν τους εχθρούς τους με έξυπνες κινήσεις αλλά και γνωρίζουν και επιλέγουν το χώρο που κοιμούνται.

Αποφεύγουν τους γεωπαθολογικούς κόμβους και τις ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες! Έχουν προφανώς την «αίσθηση» της αυτοπροστασίας, γνωρίζοντας ότι οι παράγοντες αυτοί τα ενοχλούν στην υγεία τους.

Ο φίλος μας, το ποντίκι, «έφαγε» προφανώς κάποιο ισχυρό δηλητήριο (φόλα) και αφού κατάλαβε την κατάστασή του ήλθε στο κατάλληλο μέρος για ίαση. Η δόση όμως του δηλητηρίου ήταν μεγάλη και έτσι η «ευεργεσία» του γεωπαθολογικού δεν ήταν δυνατόν να το σώσει. Το μυαλό του όμως «δούλεψε» και το βοήθησε να προσπαθήσει το κατά το δυνατόν εφικτό. Γειά σου καλέ μου φίλε. Δεν πρέπει να σου φερόμαστε έτσι αφού τόσα ωφέλιμα μας διδάσκει.

Αλφειός και Αρέθουσα

Η Αρέθουσα ήταν μια νύμφη που ζούσε στα δάση της Αχαΐας. Κάποτε είχε πάει να κυνηγήσει στη Στυμφαλία. Γυρνώντας στον τόπο της, κουρασμένη καθώς ήταν, σκέφτηκε να λουστεί στα νερά του

Φρειδερίκη Τζόκα-Ζήση

ποταμού Αλφειού για να δροιστεί. Εκείνη τη στιγμή ο Αλφειός κοιμόταν. Μα η Αρέθουσα έκανε τόσο θόρυβο με τα νερά, που τον ξύπνησε.

Όταν ο Αλφειός άνοιξε τα μάτια του και είδε τη νύμφη, θαμπώθηκε από την ομορφιά της τόσο πολύ που σκέπασε τα μάτια με τις παλάμες του για να μη χάσει το φως του. Ύστερα την πλησίασε και της μίλησε γλυκά και τρυφερά. Της είπε πως ήθελε να την κάνει γυναίκα του και να ζήσουν μαζί παντοτινά. Μα εκείνη δεν ήθελε ν' ακούσει τίποτα.

Τότε ο Αλφειός άπλωσε τα χέρια του να την αγκαλιάσει με τη βία. Η Αρέθουσα πρόλαβε κι έτρεξε μακριά του. Ο Αλφειός όρμησε πίσω της.

Τρέχοντας, έφτασαν στην Ηλεία. Εκεί η Αρέθουσα ένωσε τις δυνάμεις της να την

εγκαταλείπουν. Ο κίνδυνος να πέσει στα χέρια του Αλφειού μεγάλωνε από στιγμή σε στιγμή. Απελπισμένη, ζήτησε τη βοήθεια της θεάς Άρτεμης.

Η θεά τη λυπήθηκε. Την τύλιξε σ' ένα σύννεφο και την ανέβασε στον ουρανό. Την πήγε μακριά, πολύ μακριά, στην άκρη του ωκεανού. Και την άφησε σ' ένα νησάκι που άνθρωποι δεν το είχαν κατοικήσει ακόμα. Το έλεγαν Ορτυγία. Και βρισκόταν κοντά στη Σικελία. Εκεί η θεά μεταμόρφωσε την Αρέθουσα σε δροσερή πηγή.

Και ο Αλφειός; Ο Αλφειός, από τη στιγμή που αντίκρισε την όμορφη νέα, δεν μπορούσε να ζήσει μόνος. Κατάλαβε πως η ζωή του χωρίς την Αρέθουσα δε θα είχε κανένα νόημα. Όρμησε λοιπόν στο πέλαγος για να φτάσει κοντά της. Έγινε βαθύ ποτάμι. Και πέρασε τον ωκεανό χωρίς να ανακατέψει τα νερά του με τα αρμυρά νερά του ωκεανού.

Ύστερα από πενήντα μέρες, με τη βοήθεια των Νηρηίδων, ο Αλφειός έφτασε στην Ορτυγία. Κι εκεί ένωσε τα νερά του με τα κρυστάλλινα νερά της πηγής, της αγαπημένης του Αρέθουσας. ■

Κάποιος, κάπου, κάποτε

Κλειώ Ιερωνυμάκη

Κάποιος, κάπου, κάποτε
κατάπτε κρίνα κατάσπρα
καθώς καθάριζε κήπους.
Κατανόησε, κατάπληκτος, κρυμμένους κόσμους
και κάθησε κλαίγοντας κάτω.
Κάθε κακή κρίση καταπατήθηκε
και κείνος κοιμήθηκε καλόκαρδος.

Όταν υπάρχουν άνθρωποι

Στην Αγγελική Μάτου-Τσουκανέλη

Ακριβή μου φίλη,

Η έλω να σου πω ευχαριστώ, «με τον τρόπο μου». Στην αρχή, ήταν «τότε» στα άγουρα χρόνια μας... θυμάσαι; Τότε που είχαμε βρεθεί, σε παράλληλα επίπεδα και ψάχναμε τις ονει-

Ρηνούλα Τόδουλου

ρικές χώρες του «ποτέ». Ύστερα είχαμε βρεθεί, χωρίς προετοιμασία σε αχαρτογράφητες για μας περιοχές και περιπλανηθήκαμε πολύ καιρό, είχαμε χαθεί... Τελικά, εγώ στο φάξιμο για τη χώρα του «ποτέ», είχα γίνει είλωτας. Εσύ την είχες βρει τη «χώρα» την ονειρευμένη και οικοδομούσες να στεγάσεις τα άχραντα μυστήρια... Με θάμπωσες, με όλα τούτα. Παράλληλα είδα την προσγείωσή σου στις αλήθειες... Ήταν το σχέδιο της ζωής σου... Με ξάφνιασε η ταύτιση με τα δικά μου σχέδια ζωής και «πετούσα» να σε συναντήσω. Σε έβλεπα, πολλά χρόνια, ν' αρμενίζεις στον ουρανό για πουλάκια πηγαυμένα και ξεστρατισμένα... Ακόμα μέχρι τώρα. Εξάλλου είσαι, σε ένα «έργο» χωρίς ανάθεση... Και έτσι πιστή καθώς είσαι σ' αυτό... εσύ, ποτέ δεν ξεστρατίζεις... ψάχνοντας να σε δω στους κήπους και στις αυλές, σε βρίσκω στο στερέωμα να ξεχωρίζεις καθώς λάμπεις τόσο πολύ μεταξύ των άλλων. Ακόμα τώρα, έτσι λάμπεις και ας σέρνεις βάρη δυσβάσταχτα παραγεμισμένα με ανθρωπίνες θλίψεις. Και ενώ γύρω σου έγινε

βαριά και αποπνιχτική η καταχνιά, εσύ στέκεις με αγγελικό χαμόγελο δείχνοντας στους άλλους πώς ν' ανοίγουν τα φτερά και να πετούν με την καταγιδα, να μαινεται πάνω τους. Εσύ η ίδια είσαι βρεγμένη ως το κόκαλο και βοηθάς, χωρίς να θες να δώσεις λίγο απ' το φορτίο σου. Πρέπει να σου πω, πως εξαιτίας σου, είναι πολλοί, που αναζήτησαν και βρήκαν την πηγή της δύναμής σου. Ευτυχώς που τους έδωσες τα σχέδια ζωής. Αν θυμάμαι καλά, ήταν στη χώρα του «ποτέ», η πηγή της προσφοράς και της αντοχής. Δεν γίνεται να σχεδιάσω το δρόμο, αλλά, τον βρίσκω πάντα με το ένστικτο. Μου έλεγες πως και συ έτσι βρίσκεις την πηγή που αναβλύζει, και δίνει στο κορμί σου τόση αντοχή... Πέμου, Αγγελική, παίρνεις από την πηγή μαζί σου ενίσχυση, για να 'χεις όταν σε γονατίζει το φορτίο;

Ακριβή μου φίλη, αν κατάλαβες καλά, προσπαθώ να σε «ζωγραφίσω»... Πότε πιάνω το μολύβι, τότε τα πλήκτρα αγίζω, αρκεί να βγει η σκέψη έτσι καθώς η καρδιά προστάζει. Ναι, έτσι σε θυμάμαι.. Στητή και σταθερή στις προκαθορισμένες σου διαδρομές... μια στο άνοιγμα του ουρανού, που δεν σε φτάνω, βρίσκεσαι, και μια στα γήινα, για να μοιράζεις ό,τι λείπει στον καθένα. Όλα τα μπορούσες, μόνο το άγνωστο σε φόβιζε και τ' άδικο. Έδιωχνες τις αυταπάτες σου μακριά από τις δράσεις σου. Λοιπόν, αγαπημένη μου φίλη, τίποτα δεν συγκρί-

νεται με τον άνθρωπο που σκιρτάει από ενδιαφέρον για τον συνάνθρωπο όπως εσύ και μερικοί από την γενιά μας... Σ' ευχαριστώ για την συμπαράσταση, όπως και όλους όσοι δεν παραλείπουν να τάσσονται στο πλευρό των συνανθρώπων. Είναι απίστευτη η συγκίνηση που δημιουργεί το ανέλπιστο φιλικό ενδιαφέρον στον ασθενή που ακούει να του λένε... «Μαζί θα το παλέψουμε»... ή «δεν είσαι μόνη σου, είμαστε δίπλα σου». Αυτό, λειτουργεί πάντοτε... Ας γίνει, για όσους απομείναμε, το σύνθημά μας... Ας γίνει, το ανθρώπινο ενδιαφέρον σε ευρύτερο κύκλο, το αποτύπωμα της γενιάς μας, που θα αφήσουμε πίσω μας, για να το βρουν, αυτοί που ξέρουν να αισθάνονται... Πρέπει να γίνει γνωστό, πως εμείς, σε καιρούς παγωμένους από τη διαδεδομένη αδιαφορία, αφού παραδεχτήκαμε την

ανάγκη να λειτουργήσει, μαγικά, ακόμα και η απόμακρη φιλία, αναζωπυρώσαμε το ανθρώπινο ενδιαφέρον, και ζωντανέψαμε αισθήματα και ανθρώπους αποδίδοντας το προσδόκιμο. Άγια τα στόματα που δίνουν αμέριστη ηθική υποστήριξη, σε ανθρώπους που η μοναξιά, τους απομόνωσε. Εσύ, Αγγελικούλα, κρατάς τη σημαία αυτής της άτυπης ανθρώπινης ομάδας ψηλά, χέρι-χέρι, με τη Λίτσα, τη Νινέτα την Ελένη, το Δημήτρη, τον Κώστα, τη Σόνια, τον Τάκη, την Ελένη, τη Βάσω, το Μιχάλη, τη Νίνα, τον Αλέκο, το Νίκο, τη Σοφία και την Αθανασία, ενώ ακολουθούν και άλλοι ευτυχώς πολλοί.

Σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ. Και ευχαριστώ όλους... όποιον σέβεται την ανθρώπινη υπόσταση έτσι όπως πρέπει, με αισθήματα ανοιχτά.. Δώσε και από μένα αγάπη παντού.... ■

Εγκλωβισμένοι σ' έναν έρωτα

Σπύρος Ζαχαράτος

Εγκλωβισμένοι σ' έναν έρωτα παράφορο
το πλήθος δε μας νιώθει τ'αδιάφορο
σ' ένα φιλί ζωή μου κι οξυγόνο μου
σου δίνω κάθε σκέψη και το χρόνο μου.

Είναι φωτιά το σώμα μου
σε κόκκινο σεντόνι
κι όσο δεν έρχεσαι να δεις
πως είν' ο πόνος μου βαρύς
ο πόθος μεγαλώνει.

Εγκλωβισμένοι σ' έναν έρωτα αγιάτρευτο
δε μετανιώνω είσαι πλάσμα αξιολάτρευτο
σ' ένα φιλί ζωή μου και πατρίδα μου
σου στέλνω απ' το σύρμα την ελπίδα μου.

Πέταξε πάει το πουλί

Κωνσταντίνος Δ. Ράμμος

Πέταξε πάει το πουλί, πάει μακριά στα ξένα,
πάει σε τόπους μακρινούς, σε ξένα κατατόπια,
να κάνει πάλι τη φωλιά, τ' αυγά του ένα-ένα
και να πετά χαρούμενο, μέσ' στα ζεστά τα τόπια.

Κι όμως θα έρθει η Άνοιξη και σ' όλες τις ραχούλες
κι εκεί ψηλά θα τραγουδά, ν' ακούν οι βλαχοπούλες,
τα βράδια στα νυχτέρια τους και στις βουνοπλαγιές,
που βόσκουνε τα πρόβατα και τραγουδούν κι αυτές.

Άφησε όμως την φωλιά, που φώλιαζε ως τώρα,
γιατί την νόμιζε παλιά, τώρα που πέφτουν τα κλαριά,
συννέφιασε ο ουρανός κι έπιασε η πρώτη μπόρα
και πέταξε χαρούμενο, να πάει στην ξενιτιά.

Άφησε πίσω την φωλιά, στα δένδρο χαλασμένη,
που μεταβλήθηκε με μιας και με την πρώτη μπόρα
κι εκεί που ζούσε κάποτε, τίποτα πια δεν μένει
και τα πουλιά του έδγιωξε, από την πρώτη ώρα.

Έφυγε τώρα το πουλί, μα πήρε και μαζί του,
το όμορφο τραγούδι του!... μαζί και την φωνή του!...
π' ακούγονταν μέσ' στα κλαδιά, κάτω εκεί στην Ξαμπελιά,
εκεί που είχε τη φωλιά, πάνω σε μια κληματαριά.

Πέταξε πάει το πουλί κι άφησε την φωλιά του,
που έχτισε την Άνοιξη, με χίλιους μύριους κόπους,
σηκώθηκε κάποιο πρωί, επήρε την κυρά του,
πήρε και τα παιδάκια του και πάει σε άλλους τόπους !...

Πέταξε πάει το πουλί, του χρόνου θα γυρίσει,
μαζί μ' αυτό και η Άνοιξη κι η φύση θα ανθίσει!...
θα πρασινίσουν τα βουνά και όλες οι ραχούλες
και θα ξανάρθουνε ξανά, βλάχοι και βλαχοπούλες.

Και τα πουλιά τα αλαργινά, θα ρθούνε στις βρυσούλες,
στις ανθισμένες κερασιές, σε απάτητο κλωνάρι,
να χτίσουνε πάλι τις φωλιές, σ' απόκρημνες ραχούλες
κι όλο πουλιά θα μας γεννούν, μέχρι τον Αλωνάρη.

Ρόμπη το τέλειο ρομπότ

Πολυξένη Γιάχου

Με τέλειο προγραμματισμό και υψηλή τεχνολογία μου το έφεραν στο σπίτι απ' τη Βόρεια Ιαπωνία. Ρόμπη ήταν τ' όνομά του και με είχε ξετρελάνει, διότι ήτανε φτιαγμένος ότι του ζητώ να κάνει.

Μέσα στο δωμάτιό μου είχε βάλει πλέον τάξη κι ό,τι χάλαγα στο σπίτι έτρεχε για να το φτιάξει. Όταν πήγαινα σχολείο, αυτός την τσάντα μου κρατούσε και τ' απόγευμα βεβαίως να διαβάσω με βοηθούσε.

Ήμουν ευτυχισμένος και υπέροχα περνούσα κι ό,τι ήθελα να γίνει απ' το Ρόμπη το ζητούσα. Διαταγές ήταν για κείνον πάντοτε οι εντολές μου μα φοβάμαι πως τελείωσαν οι μέρες οι καλές μου.

Χθες που πήγαινα να κάνω τούμπες πάνω στο κρεβάτι, πήγε εκείνος να με πιάσει και μου έγδαρε την πλάτη. Απ' τα νεύρα και τον πόνο είχα χάσει τα μυαλά μου! Άντε πνίξου, του φωνάζω! Μη σε βλέπω πια μπροστά μου!

Δεν περίμενα βεβαίως πως αμέσως θα το κάνει μα τον βρήκα ξαπλωμένο στης αυλής το συντριβάνι. Φώναξα και το μπαμπά μου να βοηθήσει να τον βγάλω κι από τη στιγμή εκείνη έχω πρόβλημα μεγάλο.

Του βραχήκανε οι βίδες, τα τσιπάκια, τα καλώδια και αγκύλωση έχουν πάθει τα δυο του χέρια και τα πόδια. Όταν κάτι του ζητάω, «άντε πνίξου» μου φωνάζει, μένει ακίνητος μπροστά μου και συνέχεια με κοιτάζει.

Στο σκληρό εγκέφαλο του βραχυκύκλωμα έχει γίνει κι ό,τι εντολή κι αν πάρει ίδια απάντηση μου δίνει. Με το σεσουάρ στο χέρι τον ζεσταίνω να στεγνώσει κι ένα θαύμα περιμένω που το Ρόμπη μου θα σώσει.

Κι αν το θαύμα δεν θα γίνει, μια για πάντα αν τον χάσω, τα λεφτά μου δε μου φτάνουν έναν άλλο ν' αγοράσω. Μα η λύση που ζητάω μάλλον βρίσκεται κοντά μου! Όσα έκανε εκείνος θα τα κάνει η μαμά μου!

Η Καλλιπάτειρα στην Ολυμπία (94η Ολυμπιάδα - 404 π.Χ.)

Θεοφάνης Μπογιάννος ο Ρόδιος

ΜΥΡΙΑΔΕΣ γύρω θεατές, μυριόστομες φωνές τους,
στης Ολυμπίας Στάδιο, αιτούν τους αθλητές τους.
ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ και οι θεοί, τιμούν τα παλικάρια
που κέρδισαν ολάνθιστα, άγιας ελιάς κλωνάρια...

ΟΙ ΣΑΛΠΗΓΚΤΕΣ σαλπίζουνε του Νικητή τη Χώρα
της ΡΟΔΟΥ και ΠΕΙΣΙΡΟΔΟΥ, είναι θριάμβου ώρα!
*«ΤΗΣ Ρόδου να ῥθει τώρα μπρος της Νίκης παλικάρι
Πεισίροδος θριαμβευτής τον κότινο να πάρει!»*

Η ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ χυμά το γιο της ν' αγκαλιάσει
στην Ολυμπία νίκησε, τη Ρόδο να δοξάσει.
Ελλανοδίκης τη ρωτά με οργισμένα χέρια
και να τη στείλει απειλεί, στου Χάρου τα Δημέρια.

ΣΗΚΩΝΕΙ Ράβδο Ιερά και ολόλευκο κεφάλι,
στ' ανθρωπομάνι γύρω του σιγή νεκρή να βάλλει:
«ΠΟΙΑ είσαι εσύ που τόλμησες τους Νόμους ν' αφηφίσεις,
γυναίκα συ στο Στάδιο να μπεις και να μιλήσεις;

–Γυναίκα, γιατί μόλυνες τον Ιερό μας Χώρο;»
–«Γιατί ως μάνα αθλητή, έχω το θείο Δώρο!
Με λένε Καλλιπάτειρα, κόρη του Διαγόρα
Η Ρόδος η πατρίδα μου και δοξασμένη Χώρα.

ΕΧΩ αδέρφια νικητές, Ελλάδας οι Τιτάνες,
Στην Ολυμπία χάρηκαν θριάμβου τους Παιάνες.
Διαγορίδων η Γενιά απ' του Αιγαίου μέρια,
Αθλητισμό κι' Ελληνισμό, υψώσαμε στ' αστέρια!

ΠΕΙΣΙΡΟΔΟΣ ο Ρόδιος Ερατιδών η Φύτρα,
παιδί μου και βλαστάρι μου, απ' τη δική μου μήτρα!
ΡΟΔΟΝΗΣΙΟΥ μου αθλητές, γοργόφτεροι πετρίτες,
καλοί κι Αγαθοί ως ΕΛΛΗΝΕΣ, ωραίοι ως Ροδίτες!».

Τ' αγάλματα δακρύσανε, χειροκροτούν κι εκείνα,
τα ΖΗΤΩ έγιναν πουλιά και ανθισμένα κρίνα.
Ποτάμια, λόφοι και βωμοί κι' όλα τα γύρω όρη,
το Ροδονήσι ανυμνούν και την Πανώρια Κόρη.

ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΕΣ κόβουνε αγριελιάς Κλωνάρι
και στεφανώνουνε σεμνά, μάννα και παλικάρι.
«Σε στεφανώνει η Ελλάς πρώτη και τιμημένη,
το όνομά σου Ιερό κι Αθάνατο θα μένει.

Στης Ολυμπίας Στάδιο και Άντρο των αντρών
μας δίδαξες ισότητα αντρών και γυναικών!
ΧΑΙΡΕ της Ρόδου κόσμημα, χαίρε σοφών πατρίδα,
ΧΑΙΡΕ,, ω, Καλλιπάτειρα Μεγάλη Ελληνίδα!».

ΑΓΑΛΜΑΤΑ, δέντρα, θεατές, μπροστά της γονατίζουν
όπου μιλά κι όπου σταθεί τα μάρμαρα ανθίζουν!
Οι πέτρες βρήκανε φωνή κι αρχίζουν τα τραγούδια,
δόξα, Ελλάδα και Θεοί, τη ραίνουν με λουλούδια.

Ευγνωμονούσα η Ελλάς, Γη κι' Ουρανό ενώνει,
ΡΟΔΟ και ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ, με άστρα στεφανώνει!

Οδοιπόροι σούρουπου

Γιάννης Τσούτσιας

Ακροβάτες παλμών οι μεσόκοπες μνήμες,
κομμάτια στιγμών που γυαλίζουν ακόμα.

Βιβλίου προσήμων λέξεις χυμένες,
αμφίσημο φάσμα εξίσωσης γρίφων.
Σύμβολα δίψας τελετής άλγεβρας πάθους,
πράξεις ντυμένες γυμνών αριθμών.

Εκεί που κολυμπάνε τα όνειρα φτάσαμε,
δίπλα στα σχολικά χρόνια... μα βράδιασε.

Μαρία Κάλλας

Θανάσης Φροντιστής

Την τέφρα των χορδών σου την εσκόρπισαν
Τα κύματα του Αιγαίου
Συνθέτοντας Γαλάζιες μελωδίες.

Την πήραν τα δελφίνια
Και την έκαναν χορούς.

Την πήρανε τα караβάκια
Και ολόλευκα την έκαναν πανιά.

Την πήραν του Αιγαίου τα νησιά
Τραγούδια και χορούς μ' αυτήν εστήσαν.

Την πήραν των ακρογιαλιών τα βράχια
Και στον Ποσειδώνα επρόσφεραν σπονδή.

Την πήρανε του πέλαγου οι αύρες
Και την επήγαν όπου οι Μούσες στους αιθέρες.

Την πήραν οι θαλασσινές σπηλιές
Και την εκοίμισαν στις αγκαλιές των κογχυλιών.

Την πήραν οι γοργόνες στα βαθιά,
Θυμίαμα στον Αλέξανδρο την πρόσφεραν.

Την πήρανε τα χέλια και την γλύστηρησαν
Ως τις πηγές των ποταμιών.

Την πήραν των Ελλήνων οι καρδιές
Του Απόλλωνα ανάκτορο εχτίσαν
Και στο Αιγαίο εφυτέψανε μυρτιές.

(Θέατρο Επιδαύρου, 10 Ιουλίου 2004,

*Ανάκληση στη μνήμη, στο Θέατρο, όπου η Μεγάλη Ντίβα είχε τραγουδήσει
Νόρμα και Μήδεια, το 1960 -1961. Ήμουν και εγώ εκεί. Τι σπάνια τύχη!)*

Ανθισμένες πορτοκαλιές

Μάρω Δήμου

Ένα όμορφο πρωινό ξεκινήσαμε
 μια ματιά γύρω μας ρίξαμε
 η άνοιξη μοσχοβολούσε
 ήρθε και μας έδωσε νέα ζωή
 κι ένα χαμόγελο έγινε όλη η πλάση.

Δίπλα στην παλιά ξύλινη πόρτα
 δυο γλάστρες γιομάτες λουλούδια
 κι άλλο ένα χαμόγελο ανοιξιάτικο
 και μια αίσθηση υπερηφάνειας
 για την όμορφη πατρίδα μας.

Περπατούσαμε και περπατούσαμε, φθάσαμε
 τις πανέμορφες ανθισμένες πορτοκαλιές.
 Θεέ μου τι υπέροχες μοσχοβολιές
 ταξιδιάρικα πουλιά κελαηδούσαν
 τα όνειρά μας ζωντανά κρατούσαν.

Στο τέλος του χωμάτινου δρόμου
 ένα θαύμα είδαμε μπροστά
 μια πέτρινη ομορφιά
 το πέτρινο γεφύρι της Άρτας
 γλυκιά πατρίδα, πατρίδα όμορφη.

Τα μάτια μας ανοίξαμε
 τον παράδεισο μπροστά μας είχαμε
 και τραγουδήσαμε
 σε μια πρωινή βόλτα στην όμορφη Άρτα.

Ο καλπασμός του μαρμαρένιου αλόγου

Γιώγια Σιώκου

Πώς να μερέψει τ' άλογο ο ιππέας
στη δυτική ζωφόρο του Παρθενώνα;
Ξεσέλωτο, απετάωτο,
που όσο πιο δυνατά του τραβά τα χαλινάρια,
τόσο πιο άγριο και ανυπόταχτο
ορθώνει, σαν έφηβος, το μεγαλείο του
στα δυ πόδια με τις λεπτοκαμωμένες οπλές
και ρωμαλέα ανυψώνεται
σαν πανάρχαιος κορμός δένδρου,
πιο ψηλά κι απ' τη βουνίσια καταχινιά,
με το φεγγάρι ν' αντιφέγγει στις αλογότριχες της ουράς,
που ατίθασα σαλεύουν στους αιθέρες;
Με το τράνταγμα ιδρωμένες φουσκώνουν οι φλέβες
στο στέρνο, στα πλευρά,
και καθώς το κορμί του συσπάται,
χλιμιντρά με υγρά ρουθούνια
στα υψίπεδα της μνήμης των μεγάλων πεδιάδων,
τινάξει τον χείμαρρο της αλαβάστρινης χαίτης του
κι ελεύθερο καλπάζει στα λιβάδια του χρόνου.

ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Ο καθρέφτης

Σπύρος Π. Ραδίτσας

Εκεί, στον καθρέφτη
όταν χτενίζεσαι
τα βλέμματά μας σταματάνε.
Γίνονται μια εικόνα.

Εκεί, ρωτάει η σκέψη αν προλάβω
να σε μάθω
να σ' αγαπήσω

να μ' αγαπήσεις.

Εκεί ολόγισια στα μάτια σου
να μπαίνει η ψυχή μου.

Εκεί στον καθρέφτη
όταν χτενίζεσαι
στα μακριά μαλλιά σου
σκαρφαλώνει η καρδιά μου.

Πρωτοχρονιά

Ρούλα Γαλάνη

Και φέτος πέρασε κείνο που ευχηθήκαμε
 πέρυσι «...και του χρόνου...».
 Πέρασε ένας ακόμα καβαλάρης τοξευτής...
 ο ρωμαλέος διεκδικητής του πόνου,
 με εκατομμύρια βέλη σε κρυφή φαρέτρα,
 που στόχευαν το μήκος της ζωής.
 Μια κόκκινη ίριδα σε κύκλο απατηλό,
 με μακρινές ή κοντινές τις αποστάσεις,
 στόχος καθένας μας από πηλό και πνεύμα
 θα κάνει νεύμα αποχαιρετισμού
 στις καθημερινές του βίου του καταστάσεις,
 λάθρα επιβαίνοντας το αμάξι του ουρανού,
 να ψάξει με καρδιά και νου τα βάθρα
 του βασιλιά της ποθεινής πατρίδας·
 του «παρορόντος πάντα τα εγκλήματα»*
 κάθε πρωτοχρονιάτικης φυγής·
 τ' αμέτρητα αμαρτωλά ολισθήματα
 στα σκάμματα της εορτινής μας γης.

* «παρορών αυτού πάντα τα εγκλήματα»: στίχος από τα Νεκρώσιμα Ευλογητάρια της Εξοδίου Ακολουθίας (μτφ: παραβλέποντας όλα τα αμαρτήματα).

Κοραλλένιο νήμα

Βασιλική Δραγούνη

Είναι ένα κοραλλένιο νήμα που με σέρνει
 μέσα από θάλασσες παλιές και μακρινές
 υπερβαίνοντας τα υποβρύχια όρια.

Αχνό σαν μνήμη κι ανεπαίσθητο σαν κύμα
 αποπειράται καταδύσεις βάθους
 αποφεύγοντας τα ύφαλα εμπόδια.

Ραφές ανοίγει στα ρευστά παραπετάσματα
 ζηλώνει και ζηλώνεται
 συρράπτοντας μαζί τα αδιάβροχα χρόνια.

Αθώες πτήσεις

Μιχάλης Λεβέντης

Ήταν απλά ένα δώρο Πρωτοχρονιάς
που άφησε κάποιος βράδυ στο δέντρο μας
(μικρό κουτί, χρόνος μικρός,
σαν όλα που έχουν τέλος)
ο Άγιος Βασίλης που ποτέ,
μα ποτέ δεν μας ξέχασε.

Κι όταν το πήρε στα χέρια του,
μιας χούφτας ύδροπλάνο μπλε και λευκό,
το γέμισε με μυστικές
συμφωνίες δελφινιών και Αγγέλων,
για να 'χει σίγουρα φτερά
στους δύσκολους ανέμους των ταξιδιών του.

Ήρθε μια νύχτα πού κάπου τό ξέχασε.
Και η νύχτα, ως γνωστόν, δεν ξεχνά
να καταπίνει ό,τι δεν του ρίχνεις φως.
Το παιδί ψιθύρισε: «Δεν πειράζει»,
εγώ όμως γονάτισα και είδα τα μάτια του,
έπειτα μπόρεσα κι είδα τα μάτια μου
και άρχισα πάλι να εμπιστεύομαι
τις αθώες πτήσεις.

Το φεγγαράκι

Δημήτρης Τριάντος

Το φεγγαράκι το λαμπρό
κάνει ταξίδι μακρινό
απ' την ανατολή στη δύση
το σκοτάδι για να σβήσει.

Αχ! πόσο νοσταλγώ
στην αγκαλιά του να βρεθώ
και μαζί του να διαβώ
σε άλλο κόσμο γιορτινό.

Να φύγω θέλω απ' τη ζωή
τη ψεύτρα την αμαρτωλή,
τη σκεπάζει η αδικία
βοήθησέ μας Παναγία.

Μα το βλέπω δακρυσμένο
φαίνεται είναι λαβωμένο
στην καρδιά του χτυπημένο
άδικα το περιμένω.

Στους πνευματικούς ταγούς

Δημήτρης Κοτταρίδης

Για εσάς που μέμνησθε και μνήμες μεταφέρετε
και τις αξίες τις παλιές καλά κρατείτε,
που δεν σας σκιάζει η στείρα άρνηση του όχλου
σαν αντηχήσεις ξεχασμένες ανασύρετε.

Για εσάς που τ' άσβεστο αιθέριο φως φυλάσσετε,
τη γνώση που απορρέει απ' τους αιώνες,
αυτή που κάποιων... το σκοτάδι τους ταραίζει
καθώς απ' το έρεβος δεν λεν να ξεστρατίσουν.

Αγόγγυστα τις σκέψεις σας φορτίζετε
των επιγόνων να εξοπλίσετε τους νόες,
μ' αέναους διαύλους ομοιάζετε
σαν προσδοκάτε να κομίσετε αλήθειες.

Ως κοινωνοί ιδανικών που αργοχάνονται
και σαν ξωμάχοι που τη χέρσα γη οργώνουν
μύστες θυμίζετε στους δρόμους που ξανοίγονται
σαν τη σκυτάλη μ' αγωνία παραδίδουν.

Εάν ο μόχθος σας αντίκρισμα θα έχει
μονάχα ο χρόνος που κυλά μπορεί να δείξει,
αν άξιοι θα 'ναι οι κληρονόμοι αποδέκτες σας
ή κατιόντες που κατήφορο επιλέξαν.

Έτσι κι αλλιώς

Μιχάλης Χρυσόχοος

Δάκρυ-δάκρυ και μια χάντρα
ο κρυφός λυγμός-κλωστή,
πέρασέ τες κομπολόι
στη φτηνή χαμοζωή.

Κόμπο-κόμπο, χάντρα κλάμα
και τα χρόνια ποταμός,

ρίξε μέσα τ' όνειρό σου,
να το πάρει ο καιρός.

Έτσι κι έτσι, όλα φεύγουν
δίπλα το «ΟΧΙ» με το «ΝΑΙ»...
Πάρτα όλα σαν τραγούδι
στης ζωής τον καφενέ!

Ξενομανία

Κωνσταντίνος Πάτσαλος

Σε πουλήσαν καλή μου Χαλκίδα
σαν κοιτάω δεξιά και ζερβά
είν' η κάθε σου μια πινακίδα
σε γραφή εις τα ιταλικά.

Ιταλούς σαν τουρίστες στους δρόμους δεν είδα
παραλία κι' Αβάντων καθώς περπατώ
σε ξεπούλησαν όλοι καλή μ' Αβαντίδα
της Ελλάδος γραφή ψάχνω ίσως και βρώ,
θα σε πούνε.....και σε Ιταλίδα.

Τα τσιμέντα αυτοί σου τα κλείσαν
έτσι θέλανε οι Ιταλοί
και ξεβράκωτη έτσι σ' αφήσαν
δεν σ' αφήσανε ούτε βρακί.

Και κανένας, κανείς δεν μιλάει,
δεν τολμάει να αντισταθεί,
το συμφέρον του μόνο κοιτάει,
το φιλότιμο έχει χαθεί.

«Ωχ! Αδέλφι» πολλοί έτσι λένε,
τι μας λες, κοίτα λίγο μπροστά,
όλοι άλλοι μονάχα μας φταίνε
το ΕΓΩ μας ποτέ, πουθενά.

Μερικοί το τολμούν και ευθέως σου λένε
επιτέλους κι' εσύ μάθε ιταλικά
τι σου φταί(ει) η γραφή καημένε
σκέψου λίγο ευρωπαϊκά.

Φατριαστής

Δημ. Σ. Μασούρης

Μετέωρο, δείγμα αλαμπές απ' όλα τα αστέρια
κινεί το πλήθος φατριαστής ελέγχοντας τεφτέρια
καλωδιωμένος τέλεια με βύσμα του στη ρότα
το μέλλον του εξασφάλισε, δική του έχει νότα.

Το σύνθημά του «ανάπτυξη» θέλει ν' ακούσουν όλοι,
βδέλλα γινήκανε τα θα στη γλώσσα γλύκας σβώλοι,
στη σέκτα είναι δεκτικά, ανοίξαν δρόμους θάμπους,
φέραν βοσκούς απ' τα βουνά, ζευγάδες απ' τους κάμπους.

Σειρήνα η πόλη ομορφιάς είναι γεμάτη δίνη·
άλλοι στο τζάκι γεύονται κοχλιούς πάνω στη θράκα
κι άλλοι λογιάζουν το ψωμί, γιατί άνεργοι έχουν μείνει.

Τα ψάρια είναι στο γιαλό και ο ψαράς στη φάκα.
Έτσι κυκλώνει τ' όραμα ζωής μέσα στα μάτια,
το μέλλον πώς ξεμάκρυνε, που έχτιζε παλάτια;

Κυτταρική εγγραφή

Κώστας Τάσης

Σκληρή πικρή ταπείνωση
τρέμοντας από έρωτα τις μοναχικές στιγμές
βαθιά ανοικτή πληγή.

Κυτταρική εγγραφή.

Στυφός ο ήλιος
στην άκρη της λίμνης.
Λησμονώ το παρόν μου.

Ίσως η ελπίδα είναι γραμμένο να χαθεί
από μια κακή κυτταρική εγγραφή.

Χριστούγεννα - Νέος χρόνος

Μαίρη Νομικού-Χαρίτου

Στο θαμπό τζάμι συλλογίζεται...

Ένας Χριστός γεννήθηκε μέσα σε μια Φάτνη
ένα παραμύθι αγάπης για τους απελπισμένους
για τους άστεγους - για τα παιδιά λουλούδια
ζωάκια - καράβια - για τα όνειρα.

Το άστρο από ψηλά μας κοιτάζει μετέωρο
σημείο αιωνιότητας.

Ο μικρός Χριστός, η Μαρία, ο Ιωσήφ, τα ζώα,
οι Άγγελοι από ψηλά στη σιωπηλή ομιχλώδη
νύχτα παίζουν τα όργανα και αν στέκουν...
εδώ εκεί, πάρα πέρα... παίρνουν τα όνειρά μας
και τα υψώνουν στον ουρανό.

Την Άγια Νύχτα των Χριστουγέννων
το Ανέσπερο Φως οδήγησε τους Μάγους
στη Βηθλεέμ, στη Φάτνη, να φέρουν
με τα δώρα τους τα Σμύρνα - το μήνυμα
της Πίστης, το Λιβάνι - της Ελπίδας,
το Χρυσάφι - της Αγάπης. Να το πάει
στην άκρη του κόσμου ανά τους αιώνες.
Αναπόσπαστα μηνύματα και για την σημερινή
κοινωνία μας δώρα - αισθήματα
που προσπαθούν να μας τα αποβάλουν.
Σήμερα... ας ανοίξουμε την αγκαλιά μας
σαν αναμμένο τζάκι, και ας υποδεχτούμε
το Νέο Χρόνο σαν μια κούτα χάρτινη
πάνω στα άχυρα, που την αγκαλιάζουμε
σφιχτά τις νύχτες μας... και την προσέχουμε
μη μας ΤΣΑΛΑΚΩΘΕΙ.

Νυχτερινή σκηνή

Μαρία Χάλκου

Συστάδες αστεριών σελήνη καρτερούν
 ολόγιομο νάβγει απόψε το ανύποπτο φεγγάρι.
 Βροχή από ασημένιες στάλες στο χρυσαφί των μαλλιών σου.
 Γοργά να παίρνει λάμψη ο ποταμός.
 Χιλιάδες παλλόμενα διαμαντάκια στολίδια
 στα νερά του θαρρείς.
 Στις όχθες του φωτιά να σιγοκαίει.
 Παιδιά με τις κιθάρες σε ουράνια μουσική παραδομένες.
 Απόλαυση αγάπης η φύση αντηχεί.
 Μην ξημερώσει πασχίζει, μη ροβολήσει τ' όνειρο,
 και σε όχθες μακρινές ο καυτός πόθος μη χαθεί.

Με όπλο το άσπρο και το μπλε

Βασίλης Καπράλος

Φίδια στα πόδια φτάσανε.
 Σφιχτά σε αγκαλιάσανε.
 Δόντια με δηλητήριο,
 σου δώσανε μαρτύριο.

Σου 'κλείσαν τη φωνή
 για δυο οργιές πανί.
 Σου πλύναν τις πληγές,
 να σβήσουνε το χθες...

Κοιτάζουνε στη γη
 με νεκρική σιγή,
 οι μπλε οι ουρανοί,
 που μείναν ορφανοί.

Στα μέτρα σου τα έφερες
 και δώρο μας προσέφερες,
 στο πατρικό το χώμα,
 του μάρτυρα, το σώμα.

Με όπλο σου δυο χρώματα,
 μόνος, στα χαρακώματα.
 Το ξέρεις, πως δε θα σε βρουν,
 αυτά τα ξημερώματα...

Με μάνα βουρκωμένη,
 σημαία λερωμένη.
 Με στύλο την ψυχή σου,
 για πάντα σηκωμένη...

Τα δώρα στα τρόφιμα

Αριστείδης Παπατόλης

Σούπερ μάρκετ ξεκινήσαμε με τη γυναίκα μου να πάμε,
για το επόμενο δεκαήμερο να έχουμε να φάμε.
Οι αγορές γραμμένες και κοστολογημένες
μέσα και οι αυξήσεις οι ενδεχόμενες.

Ογδόντα ευρώ και τελεία
εκτός αν ζητούσε και κάτι η εγγονή μας η Λυδία.
Νιώσαμε όμως μεγάλη χαρά
μας περίμεναν δώρα πολλά.

Κολλητά με το λάδι χάριζαν και ελιές,
το πολύ νάταν χαλασμένες μερικές.
Δίπλα στο χαρτί υγείας
δώριζαν μουστάρδα Γροιλανδίας.

Μακαρόνια, ρίζι, φακές,
χαρίζονταν μερέντα και ένας πελτές.
Πήραμε λιγότερα τυριά και σαλαμάκια
ας φρόντιζαν κι αυτοί να βάλουν δωράκια.

Κατευθυνθήκαμε στο ταμείο καμαρωτοί,
μας αγαπούνε και μας μερικοί.
Άρχισε η μηχανή να χτυπάει
έφτασε εκατό και δεν σταματάει.

Κάποιο λάθος κάνετε ρε παιδιά
εδώ είναι μετρημένα τα κουκιά.
Αυτά που πήρατε μας είπαν πιο πολλά αξίζουν
οι εταιρείες είναι γαλαντόμες κι αβέρτα δωρίζουν.

Και συνέστησαν, σας συμφέρει και πρέπει να τα πάρετε.
Τους απαντήσαμε, σήμερα δεν σφάζουνε.
Γυρίσαμε πίσω στα ράφια και στα είδη χωρίς χάρισμα,
δεν τσιμπήσαμε για κάρτα, παρά το στενό μαρκάρισμα.

Χάσαμε όμως δώρα εταιριών μεγάλων,
των γραβατομένων τσαρλατάνων.
Έτσι και δεν είσαι επιφυλακή,
δεν αντιλαμβάνεσαι πώς σου παίρνουν το βρακί.

Μ' ακούει κανείς; (κραυγή χωρισμένων παιδιών)

Χρήστος Ν. Καραγκούνης

Σε σας μωρέ απευθύνομαι μπαμπάδες κι μαμάδες
εσείς καλά χωρίσατε μα εγώ έχω τους μπελάδες.

Πάντοτε με το πρόσχημα καλά πως δεν περνάτε
του χωρισμού τη λύτρωση και οι δυο μαζί ζητάτε.

Στον κόσμο που με φέρατε εγώ δεν είχα γνώμη
στο κάτω κάτω της γραφής ζητήστε μου συγγνώμη.

Ο μπαμπάς να μη με θέλει, η μαμά να μην μπορεί
μα η δικιά μου η καρδούλα διαρκώς να αιμορραγεί.

Μοιάζω φτερό στον άνεμο που πάω εδώ και εκεί
οι γονείς μου αδιαφορούνε δεν τους καίγεται καρφί.

Και κουρνιαζώ απεγνωσμένα στις γιαγιάς την αγκαλιά
τον παππού μου τον λατρεύω και τον πνίγω στα φιλιά.

Μου πουλάνε παραμύθια σαν παιδί να μην πονώ
όταν ψάχνω τους γονείς μου συναντάω ένα βουνό.

Στο σχολείο όταν πηγαίνω πάντοτε μελαγχολώ
περιμένω τη γιαγιά μου μήπως έρθει να τη δω.

Των χωρισμένων τα παιδιά ποτέ τους δε γιορτάζουν
με ένα πικρό παράπονο στα μάτια μας κοιτάζουν.

Γι' αυτό προτού χωρίσετε γονείς να το σκεφτείτε
γιατί φιγούρες τραγικές να περπατάν θα βρείτε.

Το παράξενο ζευγάρι

Χρυσούλα Καμπρή-Μπόμπολη

Το σπουργίτι και το περιστεράκι
γίναν ξάφνου ζευγαράκι
γιατί τρώγανε μαζί
σιταράκι στην αυλή.

Μα σε λίγο το δοξάρι
έγινε σκληρό κοντάρι
και τα δυο κυνηγημένα
φεύγουν χώρια το καθένα.

Ωμέγα εύρος

Δημήτρης Λαβδιώτης

Μαθηματικών Αιτιοκρατία
Γεωμετρίας Αρμονία
Κοσμική Φιλοσοφία

Εξισώσεων Αναφορές
Μαθηματικών Περιγραφές
Μέσα από το Αχανές

Στο Χάος Όποια Τυχαία Θέση
Μαθηματικά Εν Υπερθέσει
Συμφωνική Συνόλου Σχέση

Φύσης Οντότητα
Μαθηματικών Αναγκαιότητα
Κοσμική Πληρότητα

Αριθμών Αυθυπαρξία
απ' το Τίποτε στην Πιθανοκρατία

Λογισμική Ακολουθία

Μαθηματικών Ρεύμα
Λογαρίθμων Πλέγμα
Αλγορίθμων Πνεύμα

Φύσης Ρυθμός
Μαθηματικός Λογισμός
Απειροσυμπλεκτικός

Εκφάνσεις Μαθηματικές
Νομοτελειακές Αρχές
Αέναοι Ρυθμιστές

Μαθηματικών Ωμέγα Εύρος
Γεωμετρίας Δέος
Σύμπαντα Δίχως Τέλος!!!

Ερασιτέχνης δια βίου

Βασιλική Β. Παππά

Σου πρότειναν μια ζωή ανέραστη
και ανεόρταστη
εσύ όμως έτοιμη από καιρό
γεννημένη εραστής
της επανάστασης
έπλασες τη δική σου μυθολογία
στήνοντας το δικό σου εικονοστάσι

ερασιτέχνης δια βίου
χωρίς διαβατήριο

και στάση προσοχής
σε κάθε μορφής εξουσία,
εμμονή και τελειοθηρία.

Σήμερα ρωτάς τον εαυτό σου.
Τι σώθηκε από όλα αυτά;
Κατάφερες να μεταμορφωθείς
ή απλά μασκαρεύτηκες;
Σκληρό το τοπίο της ψυχής
και η ζωή συνεχίζεται...

Το παράσημο

Φιλίτσα Λέρτα-Αθανασέλλου

Η κάθε μέρα που περνά, σε όλους μας αφήνει
μηνύματα και στοχασμούς στου χρόνου μας τη δίνη.
Έμαθα χθες πως δώσανε στον τάδ' ένα παράσημο
στον άσχετο μα παραλή σε όλους γύρω άσημο.

Σ' αυτόν τον τόσο ανάξιο, σίγουρα δεν ανήκει,
να λάβει αβασάνιστα, μια τόσ' ώραία νίκη.
Νομίζει ότι οι γύρω του τον βλέπουνε με δέος
ενώ γελοία προσπαθεί να φαίνεται σπουδαίος.

Μα πώς τον καταντήσανε τον κόσμο τούτο Θεέ μου
αναξίους να εξυμνούν, δε το 'νωσα ποτέ μου.
Από τα χείλη ενός σοφού, άκουσα μια φορά
παράσημο, είν'ο άσημος, που έχει τον παρά.

Για όλους τους τριγύρω του, καμιά δεν έχει αξία
με τον παρά του αύξησε και τη φιλοδοξία.
Να μπει αγνά είναι δύσκολο στις δόξας τα λημέρια
αν φακελάκι δεν κρατά, στ' ανάξια του χέρια.

Σε τρύπα τόσο βρώμικη, οι τίμιοι δεν μπαίνουν
σάλιαγκοι όμως βλέπουμε, να μπαίνουν και να βγαίνουν.
Πώς τους λυπάμαι αληθινά θα σας ομολογήσω
και την κατάντια τους αυτή ήθελα να υμνήσω.

Ελπίδα ευλογημένη

Νικόλαος Αλεξ. Θωμάς

Να ζεις και να γερνάς μ' ελπίδα
και τους ουρανούς να σκέφτεσαι
και στην εκκλησιά που πας
με πίστη να προσεύχεσαι.

Να έχεις σύνεση και καλοσύνη
κάποιο φως να σ' οδηγή
σταθερό να έχεις πόθο
να σε σηκώνει απ' τη γη.

Στην πίστη σου αφοσιωμένος
και αγαθός προσκυνητής
δούλος του Χριστού να γίνεις
του κόσμου τούτου ο νικητής.

Ω ελπίδα ευλογημένη
και στερέωμα ψυχής
με τη θεϊκή σου λάμψη
να μας σώσεις το μπορείς.

Τα γεράματα

Ευθύμιος Ποντίκης

Όσο περνάν τα χρόνια μου εγώ κατηφορίζω
μα στο χωριό τη σκέψη μου όλο την τριγυρίζω.

Σκέφτομαι πάντα τα παλιά που έχω περασμένα
γι' αυτό τα γράφω στο χαρτί
μ' αυτή την μαύρη πένα.

Εκεί στ' αλώνια του χωριού της Αηθυμιάς τους τόπους
είδαν τα μάτια μου το φως, τους πρώτους τους ανθρώπους.

Εκεί γνώρισα φίλους και φτώχεια και χαρές,
εκεί και τους πολέμους άφθονες συμφορές.

Εκεί είδα τον παππού που ήμουνα μικρό παιδί
στο πρώτο μου ξεκίνημα που έκανα αρχή.

Την τσάντα όπου είχα ήταν απ' τον αργαλειό
όταν πρωτοξεκίνησα να πάω στο σχολιό.

Τώρα το βλέπω γέρασα, μου πέσανε οι κλώνοι
μα ευτυχώς και απόχτησα παιδιά, εγγόνι και ξεγγόνι.

Αγιαθυμιά

Αγαπημένο μου χωριό δέξου τα δάκρυά μας, είναι ένα μικρό δείγμα αλλά όμως αστείρευτο. Κράτα την αγκαλιά σου ανοιχτή να ζεσταινόμαστε όταν φθάνουμε κοντά σου και μην μας στερήσεις την αγάπη σου, την έχουμε ανάγκη τόσο.

Το κάστρο της ερήμου

Μαίρη Τσούτσια

Ψέμα στο ψέμα χτίστηκε
το κάστρο της ερήμου.
Απόρθητο τεράστιο
ζωσμένο καταγίδες.

Πέτρες καυτές

βράχια γρανιτένια.
Ανακούφιση δροσιάς καμιά.
Σωτηρίας προσμονή καμιά.

Απατηλή ζωή
σε αμμόλοφους χτισμένη.

Αδικίες...

Τηλέμαχος Σιέμος

Μία θέση να πάρω γυρεύω,
που τόσον καιρό δεν δουλεύω!...
Παρ' ό,τι προσπαθώ κι επιμένω,
πάντοτε δεύτερος μένω...

Προτρέχει κάποιος φωστήρας
λόγω εξυπνάδας και πείρας...
Τας θύρας χτυπά, για κλητήρας,
μα ήδη υπάρχει μνηστήρας!

Κι εγώ απ' την άκρη κοιτώ...
Πες τε μου εκεί πια τι ζητώ;
ενώ κι εμένα με απέρριψαν
την ευθύνη σ' εμένα επέρριψαν!...

Έχεις θείο μπροστά στην οθόνη;
Τότε μπαίνεις κι εκεί που περνά το βελόνι!
Οι κριτές αξιολογούν με αξιοκρατία
μόνο σ' εμένα εξαντλούν την αδικία!

Ήρωας πατριώτης

Μαρία Μπουρνέλη-Ρίζου

Εκείνη τη ζεστή ημέρα του Αυγούστου, τόλμησε περισσότερο απ' τους άλλους.
Ξέφυγε απ' τον ανθρώπινο κλοιό που προσπάθησε να τον εμποδίσει.
Η ψυχή του οδηγούσε το σώμα του να φτάσει εκεί που δεν του επιτρεπόταν.
Εκεί που πριν λίγα χρόνια, όταν ήταν μικρό παιδί,
μπορούσε να παίζει αμέριμνα και να ζει ειρηνικά.
Δεν κιότεψε ούτε στιγμή!
Αναρριχήθηκε στον ιστό που κυμάτιζε η ημισέληνος.

Στο στόμα του υπήρχε ένα τσιγάρο. Το τελευταίο τσιγάρο της ζωής του. Το 'ξερε!
'Ηξερε πως αυτή του η συνήθεια δεν θα ήταν η αιτία που θα του αφαιρούσε τη ζωή.
Το ρουφούσε λαίμαργα καθώς ανέβαινε.
'Εβλεπε αυτούς που τον σημάδευαν. Δεν τον ένοιαζε!
Συνέχισε!

Σε δευτερόλεπτα έπεφτε από αλλόφυλη σφαίρα.
Το σώμα του σωριάστηκε στο χώμα, ποτίζοντας το με το αίμα ενός ακόμη ήρωα πατριώτη.
Η ψυχή του παραμένει κολλημένη στον αιματοβαμμένο ιστό.
Δεν έχει αναπαυθεί ακόμη.
Θα εγκαταλείψει τον ιστό όταν πάνω του κυματίσει ξανά η σημαία της Κύπρου.

Φως ιλαρό

Χαραλαμπία Σταθοπούλου-Βυτόγιαννη

Ανεμοδαρμένη την ψυχή μου έλκει
του λόφου το μοναχικό εκκλησάκι.
Πάνω εκεί στο πρόσωπο άλλου ουρανού
σημαίνουν οι αιώνες
της χαραυγής τα υψίτονα σήμαντρα.
Σεμνές δεήσεις του λυτρωτικού όρθρου
μυστικές ικεσίες του εσπερινού.

Κι οι ανάσες μου βαθιές προσευχές
των δακρύων μου ολονύχτιοι αργαλιόι
υφαίνουν το ρηχό της πίστης μου χιτώνα,
πανάκριβα υφάδια του γυμνού μου κορμιού ένδυμα σεπτό.

Το βαθύ πέλαγος ατενίζω τώρα
κύματα πικρά, θύελλες ορμητικές
όνειρα – νεκρά κορμιά σκόρπια ναυάγια σπαρταρούν.
Κάτω από την εικόνα Εκείνου
γονυπετής ολονύχτια δέομαι τη θεϊκή Του σωτηρία.
Φως ιλαρό της αυγής θαύμα
απέραντο πέπλο γαλήνης
μαγεύει τις θυμωμένες θάλασσες.

Το σώμα μου αξεχώριστο ακολουθεί την ψυχή μου,
φως ιλαρό λουσμένα
το θαύμα του σύμπαντος ταξιδεύουν αγγελιοφόροι.

Δεν ήρθες

Γιώργος Παναγιωτακόπουλος

Ολάκερη ζωή
τον ερχομό σου πρόσμενα.
Πως θα με λύτρωνες πίστευα
από το τακτικό μου μπάρκο
στον πόνο του άγνωστου.
Σ' άγριες θάλασσες
τα ταξίδια μου στο χρόνο.

Σε ξέφρενους,
μυστήριους χορούς πάνω,
οι αφίξεις μου,
στον... σύγχρονο Νέρωνα
αυτοπαρουσιάζονται...
Όμως δεν ήρθες..
Μα θα ελπίζω...

Έρχεται η βροχή

Χρυσούλα Δημητρακάκη

Τρεμάμενες σταγόνες
αργοπεθαίνουν τσακισμένες.

Σαρώνονται μάζες,
το ίδιο μάταιες και το ίδιο ευτυχισμένες,
με τον άνεμο γαντζωμένο ασφυκτικά στα κλαδιά
κι εγώ σκέπτομαι... έρχεται η βροχή.

Διορισμένοι δικαστές ξεσηκώνονται
και ζητούν να εξαιρεθούν
την ώρα που περιμένω μια απόφαση που θ' αποκαθιστά
τα δικαιώματά μου να ζήσω.
Απελπισμένα κι αδικαιολόγητα ζητούν
ανούσιες εξομολογήσεις.

Το ένα μετά το άλλο παραμερίζονται
γιατί δε γνωρίζω πώς να τα ονοματίσω
κι εγώ σκέπτομαι... έρχεται η βροχή.

Σταγόνες χάνονται χωρίς να μ' ακουμπήσουν.
Δίπλα σε έναν πλάτανο το ποτάμι
αποξηραμένο κυλά
κι εγώ σκέπτομαι ...έρχεται η βροχή.

Ομίχλη

Ελπίδα Μανιάτη-Σίτα

Σε ανήλιαγα υπόγεια
τη ζωή σου περνάς.
Την πυρακτωμένη μοναξιά
έχεις πιστή συντροφιά.

Στη γκρίζα ομίχλη
της αυγής επαναλαμβάνεσαι.
Στις ράγες του τρένου
εκτροχιάζεσαι.

Άστραψαν οι κεραυνοί.
Η ψυχή σου από πόνο

αιμορραγεί.
Λαμπάδιασε ο ουρανός.
Στο χάος ο πόνος
σε αλυσοδένει.
Σε ζουρλαίνει.

Τη νύχτα δραπέτης
γίνεσαι.
Στον αδυσώπητο χρόνο
σκορπίζεσαι.
Φεγγάρια αιμορραγούν.
Τη σκόνη σου καρτερούν.

Πυρκαϊά

Γιώργος Σπυρόπουλος

Κραυγές, τρομάρα, πανικός, καπνοί κι ανατριχίλα!
 Το δάσος έπιασε φωτιά κι απ' τα ξερά τα φύλλα
 πυρόγλωσσες γιγάντιες λυγούν τ' ανάστημά τους,
 γλείφοντας θάμνους και δεντρά. Φρικιούν στο πέρασμά τους.

Τ' αγρίμι' ατάκτως πήρανε της προσφυγιάς το δρόμο
 όσα προφτάσαν, κι όσα μη... ξεψύχησαν με πόνο...
 Τα δροσοβόλα τα δεντρά, απ' την ακινησία
 το σώμα τους παρέδωσαν, στους εμπρηστές θυσία.
 Τα μαυρισμένα κλωνιά τους υψώνουν προς τ' αστέρια.
 Διαμαρτυρία στο Θεό, που κατοικεί στα αιθέρια...

Πενθεί ο ήλιος το χαμό, το χαλασμό του δάσους.
 Τ' αηδόνια πια δεν τραγουδούν κελαϊδισμό του πάθους.
 Και συ διαβάτη που περνάς, τη σπλαχνική ματιά σου
 ρίξε σ' αυτό που χάριζε με χάρη τη δροσιά του!

Μελάς

Πάνος Αθ. Κοκκινόπουλος

Βουνά. λαγκάδια, ρεματιές κι αητών λημέρια,
 κάθε χωράφι ελληνικό μοσχοβολά.
 Παίρνουν αμάραντο στεφάνι από τ' αστέρια
 και στεφανώνουν τον αητό Παύλο Μελά.

Κι απλώνει χείμαρρο ομορφιάς η ιστορία
 καθώς της δόξας τ' άξιο τέκνο προχωρεί,
 να ξαναζήσει η ελληνική Μακεδονία,
 που ένας Αλέξανδρος αητός την ιστορεί.

Ψάλλε παιάνες, ιστορία για τη Βεργίνα,
 Στάτιστα, στήσε ένα σταυρό για το Μελά:
 μάρμαρα βγάζει από τη γη μέσα η αξίνα
 κι η δόξα, Ελλάδα, με χαρά χαμογελά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.		σελ.
Σημείωμα εκδότη (Α.Β.Τ.).....	1	Όταν υπάρχουν άνθρωποι (Ρηνούλα Τόδουλου).....	55
Η ίδρυση της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών το 1930 (Βασίλειος Μ. Κανατάς - Ιωάννα Β. Κανατά).....	2	Εγκλωβισμένοι σ' έναν έρωτα (Σπ. Ζαχαράτος).....	56
Παρουσιάσεις βιβλίων.....	6	Πέταξε πάει το πουλί (Κων. Δ. Ράμμος).....	57
Έφυγε από τη ζωή ο Φώτης Ι. Μήτσης.....	8	Ρόμπη το τέλειο ρομπότ (Πολυξένη Γιάχου).....	58
ΑΤΙΤΛΟ (δωρος).....	8	Η Καλλιπάτειρα στην Ολυμπία (Θεοφάνης Μπογιάννος ο Ρόδιος).....	59
Έφυγε από τη ζωή ο Ηλίας Ασημακόπουλος.....	9	Οδοιπόροι σούρουπου (Γιάννης Τσούτσιας).....	60
Έγραψαν για την Ένωση εφημερίδες.....	10	Μαρία Κάλιας (Θανάσης Φροντιστής).....	61
Λόγια αγάπης.....	11	Ανθισμένες πορτοκαλιές (Μάρω Δήμου).....	62
Με κεκλιμένο το γόνυ στα Ενενήτα σου! «Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών» ΕΝΩΣΗ! (Παναγιώτης Χαραλαμπίδης).....	12	Ο καλπασμός του μαρμαρένιου αλόγου (Γιώγια Σιώκου).....	63
Στα ενενήτα χρόνια! (Λευτέρης Χ. Αρμελινός).....	13	Ο καθρέφτης (Σπύρος Π. Ραδίτσας).....	63
Έτσι στον ουρανό (Ανδρέας Ματσούκας).....	14	Πρωτοχρονιά (Ρούλα Γαλιάνη).....	64
Το παιδί που δεν γεννήθηκε (Α. Β. Τζόκας).....	15	Κοραλλένιο νήμα (Βασιλική Δραγούνη).....	64
90 χρόνια δημιουργίας στην Ε.Ε.Λ.....	16	Αθώες πτήσεις (Μιχάλης Λεβέντης).....	65
13ο Φεστιβάλ Αράχθειας Θεάτρου Τζουμέρκων (Ρίτα Νάστου-Μυστακοπούλου).....	18	Το φεγγαράκι (Δημήτρης Τριάντος).....	65
Εκδήλωση Τιμής και Μνήμης στην Πρέβεζα.....	22	Στους πνευματικούς ταγούς (Δ. Κοτταρίδης).....	66
«Αξέχαστες Μορφές Φωνές αγαπημένες» (Τάκης Παν. Παπαδημητρίου).....	28	Έτσι κι αλλιώς (Μιχάλης Χρυσόχορος).....	66
Οφθαλμ-απάτες (Γιάννης Πανούσης).....	29	Ξενομανία (Κωνσταντίνος Πάτσας).....	67
Ιωάννης Γ', Δούκας Βατάτζης (Στέφανος Αβραμόπουλος).....	30	Φατριαστής (Δημ. Σ. Μασούρης).....	68
Βομβαρδισμός σε καιρό ειρήνης (Φρ. Δήμου).....	33	Κυτταρική εγγραφή (Κώστας Τάσης).....	68
Στρατιές μεταναστών, 21ος αι. μ.Χ. (Χρυσούλα Σφακιανιάκη).....	37	Χριστούγεννα - Νέος χρόνος (Μαίρη Νομικού-Χαρίτου).....	69
Κρίμα ζωή είσαι μικρή (Γ. Σπ. Μουσελίμης).....	38	Νυχτερινή σκηνή (Μαρία Χάλκου).....	70
Συμβουλή (Βαλεντίνα Ε. Μπατσάλ).....	39	Με όπλο το άσπρο και το μπλε (Β. Καπράλος).....	70
Αλεκάκης ο σκορδομανής (Κ. Μπαρτζώκας).....	40	Τα δώρα στα τρόφιμα (Αριστέιδης Παπατόλης).....	71
Το τραγούδι της Βυθούπολης (Αναστ. Νίνου).....	42	Μ' ακούει κανείς; (Χρήστος Ν. Καραγκούνης).....	72
Η συναισθηματική νοημοσύνη (Σοφία Φουντουλάκη).....	43	Το παράξενο ζευγάρι (Χρυσούλα Καμπρή-Μπόμπολη).....	72
Ο Άρης και η Αθηνά (Γιάννης Κ. Τσώλης).....	47	Ωμέγα εύρος (Δημήτρης Λαβιδιώτης).....	73
Ονειρεμένο Ρέθιμος (Κωστής Ι.Γ. Καλλέρης).....	48	Ερασιτέχνης δια βίου (Βασιλική Β. Παππά).....	73
Δυο φωτογραφίες, ένα μήνυμα (Αθανάσιος Παπαθανασίου).....	49	Το παράσημο (Φιλίτσα Λέρτα-Αθανασέλλου).....	74
Νύχτα αγάπης - Νύχτα χαράς (Αγγελική Σταματούκου).....	50	Ελπίδα ευλογημένη (Νικόλαος Αλεξ. Θωμάς).....	74
Επίσκεψη στο Μπεράτι (Ευθ. Κολιοκώτσης).....	51	Τα γεράματα (Ευθύμιος Ποντίκης).....	75
Το πεφταστέρι (Αγαπούλα Ευθυμοπούλου).....	52	Το κάστρο της ερήμου (Μαίρη Τσούτσια).....	75
Ο ναός του Νεμείου Διός, Το ποντικάκι... κι εγώ (Κωνσταντίνος Κανατάς).....	53	Αδικίες... (Τηλέμαχος Σιέμος).....	76
Αλφειός και Αρέθουσα (Φρειδ. Τζόκα-Ζήση).....	54	Ήρωας πατριώτης (Μαρία Μπουρνέλη-Ρίζου).....	76
Κάποιος, κάπου, κάποτε (Κλειώ Ιερωνυμάκη).....	54	Φως ιλαρό (Χαραλ. Σταθοπούλου-Βυτόγιαννη).....	77
		Δεν ήρθες (Γιώργος Παναγιωτακόπουλος).....	77
		Έρχεται η βροχή (Χρυσούλα Δημητρακάκη).....	78
		Ομίχλη (Ελπίδα Μανιάτη-Σίτα).....	78
		Πυρκαϊά (Γιώργος Σπυρόπουλος).....	79
		Μελάς (Πάνος Αθ. Κοκκινόπουλος).....	79

422

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΙΣΤΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ

Συγκείμενον εκ των Δικαστών *Α. Συμεών* Προεδρεύοντα
Συμεών Συμμέλους *Α. Γεωργίου* Συμμέλους
Α. Μ. Νικολάου Εισηγητή *Συμεών* Συμμέλους
Συνεδρίασαν δημοσίως εν τῷ ἀκροατηρίῳ του τῆν *28* / *Ιανουαρίου*
1930 παρούσα τοῦ Εισαγγελεύοντος Δικηγόρου *Α. Σαββατομάχου*
(καλουμένου τοῦ Εισαγγελέως καὶ τῶν ἀμέσως αὐτοῦ ἀναπληρωτῶν) καὶ τοῦ
Δικ. Γραμματέως *Β. Κοζιμαλάου* ἔν ἀποφανθῆ περὶ τῆς ἀνα-
γνωρίσεως ἢ μὴ τοῦ κατωτέρου Σωματείου

Τὸ ἐν Αθήναις ἐδρευόν Σωματεῖον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Ἡ ἑνωσις*
Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν
διὰ τῆς ἀπὸ *10* / *Σεπτεμβρίου* 1929 — πρὸς τὸ Δικαστήριον τοῦτο
ἀπευθυνομένης αἰτήσεώς του, ἐξητήσατο τὴν κατὰ Νόμον ἀναγνώρισιν αὐτοῦ
περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως ὑποβάλλει τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα ἔγγραφα.

Διὰ ταῦτα

Διατάσσει τὴν ἐπιμελείαν τοῦ Γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τοῦχο
κόλλησιν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Σωματείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Ἡ ἑνωσις*
Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν

ἐπὶ δεκαήμερον ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ Δικαστηρίου τούτου κατὰ τὴν μετὰ ταῦτα
καταχώρησιν τοῦ ἀνωτέρου Σωματείου εἰς τὸ βιβλίον τῶν "Ἀνεγνωρισμένων
Σωματείων", καὶ ἐν ἰδίᾳ αὐτοῦ σελίδι

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω

Ἀναγνωρίζει τὸ εἰρημένον Σωματεῖον ὡς

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδηλοσιεῖσθαι ἐν Ἀθήναις τῆν *29* / *Ιανουαρίου*
1930

Ὁ Προεδρεύων

Ὁ Δικ. Γραμματεὺς

Συμεών
Ἡ ἑνωσις Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν
Ἰανουαρίου 1930

Ὁ Προεδρεύων

Α. Μ. Νικολάου
Α. Σαββατομάχου

ΤΑΚΤΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΑΝΤΙΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΙΔΙΚΑΣΤΩΝ Τ. Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν

28 / 18
28 / 18

Εἰσαγγελεὺς
Α. Μ. Νικολάου

**Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ
ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1929
ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ**